

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 4

1. Türk edebiyatında ilk mülakat örnekleri döneminin ünlü sanatçılarıyla yaptığı görüşmeleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlayan - - - tarafından verilmiştir. Yazarın 1918 yılında yayımlanan *Diyorlar ki* adlı eseri *Edebî Ziyaretler ve Mülakatlar* başlıklı yazılarının kitap hâline getirilmiş şeklidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hikmet Feridun Es   B) Mustafa Baydar
C) Gavsî Ozansoy   D) Yaşar Kemal
E) Ruşen Eşref Ünaydın

2. (I) Batılı tarzda eleştiri, edebiyatımızda Tanzimat Dönemi'nden itibaren görülür. (II) Bu dönemde önce dille ilgili eleştiriler yazılmış, sonra türün alanı özellikle Namık Kemal ve Rezaizade Mahmut Ekrem tarafından genişletilmiştir. (III) Namık Kemal'in *Tasvir-i Efkâr* gazetesinde yayımlanan *Lisân-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhâzâtı Şâmildir* yazısı, türün edebiyatımızdaki ilk örneğidir. (IV) Ziya Paşa'nın bu dönemde yazdığı *Zemzeme*, Namık Kemal'in *Tahrîb-i Haraba'tı* türün önemli örnekleridir. (V) Servetifünun Dönemi'nde ise Ahmet Şuayip ve Hüseyin Cahit Yalçın gibi yazarlar nitelikli eleştiriler ortaya koymuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlış söz konusudur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Bir edebiyat âlemi var mı bizde? Edebiyatçılarımız yok demiyorum, olmaz olur mu? İşte şairler, hikâyeciler, denemeciler. Ara sıra eleştiriye özenenler de görülüyor. Edebiyatçılarımız var, edebiyat âlemimiz yok. Edebiyatçılarımız birbirlerini bilmiyor, bilmek istemiyor, bilmeyi gerekli bulmuyor da onun için. Hepsi de kendi içine büzülmüş, bir kendilerini düşünüyorlar, gözleri bir kendilerine dikili.

Bu parçayla ilgili,

- I. Edebiyata ve sanatçılara dönük eleştiri yapılmıştır.
II. Bir konudaki yanlışlıklar ortaya konulmuştur.
III. Çeşitli kanıtlarla nesnellik sağlanmıştır.

değerlendirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

4. — Kim bilir Nigar Hanımefendi, size ilk şiir hevesini veren sebepler ve ilhamlar nelerdi? Okudum ki pek küçük yaşta ruhunuzu terennüm etmeye başlamışsınız.

— Bana ilk şiir hevesini veren yaratılışımdır. Çünkü ben on iki yaşında bir çocuktum; yaşadığım bir olumsuzluktan dolayı benim en evvelki şiirim de maatteessüf bir mersiye oldu. Türkçeyi ben Kadıköyü'nde, Fransız Mektebinde iken okuyup öğrendim. Babam, bana öğretmen olarak Celal Sahir Bey'in kayınbabası olan Ebüllisan Şükrü Efendi'yi seçmişti. İlk yazılarım çıkmaya başladığı zaman ben on dört yaşındaydım. Diyebilirim ki şairlik zevkini annemden almışımdır çünkü annem, gayet çok şiir okurdu. Zavallı, hasta olduğu zaman daima beyitler okurdu. Bununla beraber benim en büyük ilham kaynağım vatanımdır.

Bu parçayla ilgili,

- I. Türk edebiyatının ünlü simalarından biriyle gerçekleştirilmiştir.
II. Söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılmıştır.
III. Mülakat türünde bir metinden alınmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

5. **Parlatır** — Türk edebiyatının dünya edebiyatındaki yeri konusunda ne düşünüyorsunuz? Türk yazarlarının bu yoldaki katkısı ne durumda veya ne ölçüdedir?

Aytmatov — Evet, bu yolda büyük yazarlar var. Örneğin Yaşar Kemal. Fakat Batı basını ve eleştirmenleri Yaşar Kemal gibi güçlü yazarları tanıtacakları yerde kendi yazarları lehinde yazılar yazıyorlar. O Batılı yazarlardan bizim neyiz eksik! Ayrıca, belki biz psikolojik analiz yapma konusunda kendimizi yetiştirmiş değiliz. Belki biz bugünün aktüel sorunlarını anlamıyoruz. Şimdi eski Sovyetlerdeki gelenekçi yazarlar şaşırılmış durumdalar. Kâbus dolu kitaplar yazıyorlar. Bunu kendilerine sorduğumda, insan insanın düşmanı, insan insana zulüm eder, diye cevap veriyorlar ve bunu da doğru diye savunuyorlar.

Bu parçanın anlatımında;

- I. tanımlama,
II. örnekleme,
III. karşılaştırma

düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 4

6. Herhangi bir konu üzerinde sanat, edebiyat, spor, siyaset, bilim gibi alanlarda ün yapmış kişilerle yapılan görüşme ve konuşmalara - - - - denir. Bu yazı türünde söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılır. Asıl amaç bilgi vermektir. Üzerinde konuşulan konu, toplumun ilgisini çekecek türde olur.

Bu parçada sözü edilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mülakat B) Tutanak C) Mektup
D) Anket E) Hatıra

7. **Muhabir** – Önce günlüklerinizden başlayalım. Ne zaman günlük tutmaya başladınız?

Birsel – Ben ilk 1949 yılında günlük yazmaya başladım. O zamanlar *Beş Sanat* adında bir edebiyat dergisi çıkarıldı. İlk günlüğümü de bu dergide yayımladım. Sonradan çeşitli dergilerde çıktı. Özellikle Naim Tiralî'nin çıkardığı *Yenilik* dergisinde, daha sonra da Hüsamettin Bozok'un *Yeditepe*'sinde... 1955 yılında Bozok, bunları *Günlük* adı altında yayımladı.

Muhabir – O zamanlar sizden başka günlük yazarlar var mıydı?

Birsel – Benden dört yıl sonra Ataç başlamıştı günlüklerine. Benim günlüğüm Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebiyat günlüğüdür.

Bu parçayla ilgili,

- I. Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
II. Soru-cevap tarzında oluşturulmuştur.
III. Amerikan röportajına örnektir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Yazarın konuyu işlerken kendini ön plana aldığı "ben" eklenli röportajlara - - - - denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Amerikan röportajı
B) siyasal röportaj
C) edebî röportaj
D) Alman röportajı
E) öyküsel röportaj

9. **Röportaj türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Bir yeri konu alan röportajlarda, o yerde sürdürülen hayatın her yönüyle bilinmesi gerekir.
B) Röportajlarda ele alınan yerin farklı yönleri film ve ses kayıtlarıyla belgelenmelidir.
C) Eşyayı ele alan röportajlarda eşyanın dikkat çeken yönleri ele alınmalıdır.
D) Röportajlarda gözlem, araştırma, yorum ve değerlendirme önemlidir.
E) Röportaj yazarı, anlattıklarına görüşlerini katmamalı, nesnel olmalıdır.

10. Çocuklar için yazarların ve kitapların sayısı arttı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
B) Tamlayan eksikliği
C) Mantık hatası
D) Anlam belirsizliği
E) Gereksiz sözcük kullanımı

11. (I) Ahmet Muhip Dıranas, tıpkı Dağlarca gibi, şiirimizde bir rastlantıdır. (II) Kendinden öncekilere her ne kadar kalıp bakımından benzerse de dil ve imge açısından hiç benzemez. (III) Yerli, yabancı çağdaş şiir ustalarının çıraklığını yapmış, çağının, gününün sorunlarına, bir Yahya Kemal yançizerliğiyle yabancı kalmışsa da onun gibi, Türk şiirine -eski kalıplar içinde- yepyeni bir anlatım, büyüleyici bir imge zenginliği, ulaşılması güç bir ses ve uyum tazeliği getirmiştir.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde yazım veya noktalama yanlışı vardır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 3

1. Aşağıdakilerden hangisi eleştiri türünün özelliklerinden değildir?

- A) Bir sanat veya düşünce eserin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koyar.
- B) Sanat yapıtının veya yazarın hak ettiği değeri kazanmasını sağlar.
- C) Yazıldığı dönemin sosyal, siyasal ve edebî görüşünü ortaya koyar.
- D) Sanatçıların daha nitelikli eserler vemesinde yol gösterici olur.
- E) Amacı güzellik oluşturmak, duygulandırıp düşündürmektir.

2. Yakup Kadri'nin romanları "ırmak roman" türüne sokulabilir. Bunlar, Osmanlı-Türk toplumunun Tanzimat'tan 1950'li yıllara kadar geçirdiği tarihsel ve toplumsal dönüşümleri ele alır. *Kiralık Konak*, *Nur Baba* ve *Hüküm Gecesinde* Batılılaşma sürecinde kuşaklar arası çatışma, konak yaşamının ve büyük ailenin çözülüşü, geleneksel kurumların yozlaşması; *Sodom ve Gomora* ile *Yaban*'da işgal altındaki İstanbul, İstanbul kent soylusunun ihaneti ve iş birlikçiliği, Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında Türk köylüsünün ve aydınının durumu; *Ankara* ve *Panorama*'da savaş sonrasında Ankara'nın gelişmesi, devletin yeniden yapılanması ve devrimlerin gerçekleştirilmesi konuları işlenmiştir. Ona göre sanat; tarih ve toplumla hesaplaşan bir uğraş, sanatçı da toplumsal koşulların ortaya çıkarıp biçimlendirdiği bir insandır.

Bu parçayla ilgili,

- I. Örneklemeden yararlanılmıştır.
- II. Özne bir anlatım tercih edilmiştir.
- III. Üslup kaygısıyla kaleme alınmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. I. Anlatımın sade ve açık olmasına dikkat edilir.
II. Sorulacak sorular önceden belirlenir.
III. Kişinin konuşmaları yazar tarafından yorumlanarak aktarılır.

Numaralanmış özelliklerden hangileri mülakat türü için doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

4. *Demdeme* - - - tarafından *Saadet* gazetesinde yayımlanan edebî tenkit dizisidir. Bu yazılarında sanatçı, Rezaizade Mahmut Ekrem'in kendisine yönelttiği eleştirilere cevap vermiştir. Edebiyattaki değişikliklerin gelenekten ayrılmadan yapılması gerektiğini savunmuş, yenilik yapma adına şiirde biçim ve söyleyişi ihmal eden sanatçıları eleştirmiştir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Paşa
- B) Namık Kemal
- C) Muallim Naci
- D) Abdülhak Hamit Tarhan
- E) Ahmet Mithat Efendi

5. — Birkaç kez size şiir üstüne sorular sormaya çalıştım. Yalnızca alıştırılmalarınızdan söz ettiniz bana. İlk yazarlık yıllarınızda ne durumdaydınız bunlar, şimdi ne durumda?

— İlk şiirim kötü bir şiirdi. Adana'da çıkan bir dergide yayımladım, on altı yaşındaydım. Sonra şiirlerimi Türkiye'deki birçok dergide yayımladım. Biraz tanınan bir şairdim. 1963'e kadar şiir yazmayı sürdürdüm. Belki bir gün şiirlerimi, yenilerini de katarak kitap hâlinde çıkarabilirim. Şiir anlayışım da hikâyeye başladığım günlerdeki gibi oluştu, yeni bir anlayışa geldi. Bugünlerde şiirle çok doluyum.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili,

- I. Sade, açık, anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- II. Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
- III. Soru cümlelerine yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Giriş bölümünün şaşırtıcı bir paragraf olduğu, en son söylenmesi gereken kelimelerin en başta söylendiği röportajlar - - - - olarak adlandırılır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Amerikan röportajı
- B) Alman röportajı
- C) belgesel röportaj
- D) dizi röportajı
- E) konuşmaya dayalı röportaj

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 3

7. — Romanlarınızı nasıl yazarsınız? Mevzunuz kafanızda olgunlaştıktan sonra mı kâğıda dökersiniz, yoksa yazdıkça mı konu gelişir?

— Yazdıkça yazdıkça... Mevzunun kendisi romancıyı sürükler. Hatta bazen dekor ve şahıslar... Ben, muhayyilemin önüne serdiği sahneleri bir film seyrederek gibi seyrederek ve gördüklerimi anlatırım. Bunlar benim dışımda olan şeylermiş gibi... O kadar ki *Panorama*'yı yazarken bir yerinde duygulanarak kalemi bırakıp ağladığımı hatırlıyorum. Sonra, *Kiralık Konak* yok mu? Nedense en çok tutulmuş romanlarımdan biridir. Ben bunu para kazanmak için, bir gazetede tefrika edilmek üzere yazmaya başladım ve ilk cümlesini yazdığım zaman mevzusu hakkında en ufak fikrim yoktu. Fakat yazdıkça mevzu yumak gibi açıldı.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Röportaj B) Mülakat C) Günlük
D) Deneme E) Hatıra

8. Bir tuz gölü olan Palas'ı, Kayseri'de bazıları "Tuzla" veya "Tuz Gölü" adıyla biliyor. Ama birçok kişi bir defa bile gidip görmemiş bu sulak alanı. Oysa gölün tuzu bin yılların ürünü. İnsanoğlunun olumsuz etkilerinden yakın zamana kadar kurtulmayı belki de bu sayede başarmış. Göl çevresindeki verimli mera alanları ve su kaynakları nedeniyle çevre ilçelerde hayvancılıkla uğraşan birçok Yörük ailesi de yaz dönemlerinde bu bölgeyi tercih ediyor. Göl kıyısı ve civar tepeler, ovada hayvancılıkla uğraşanların beş ay boyunca evi oluyor.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir yeri konu alan röportaja örnektir.
B) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
C) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
D) Açık, anlaşılır bir üslup tercih edilmiştir.
E) Öznel bir anlatım kullanılmıştır.

9. I. — Yeni nesil şairleri içinde beni en fazla mütehassıs eden Faruk Nafiz'dir.
II. — Süleyman Nazif'i unuttunuz?
III.ERCÜMENT EKREM BEY, bu sualimi, bir an bile cevapsız bırakmadı:
IV. — Süleyman Nazif'i, bir iksir gibi en sona sakladım dedi.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde yazım veya noktalama yanlış vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10 ve 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Aslına bakılırsa şair işlediği konular, dile getirdiği duygular bakımından şiirimize büyük bir şey katmış değildir. Şiirlerinde, gönül kapılarına "bir mevsim gibi varıp bir mevsim gibi" geçer, içindeki "karanlıklara, mağaralara, inlere" güneş ışıkları salmak ister hep. O da, tıpkı Dağlarca gibi, karanlıklardan ışığa çıkma özlemindedir. Yalnız onun özleminin ardından, yurdun geri kalmışlığına kahırlanıp "karanlıkları yakmak" isteyen Dağlarca'nın toplumsal kaygıları yok. Dıranas daha çok, gerilerde kalmış güzel günlerin anısında ve geçip giden bir ömrün geri dönüşmezliğinde durmadan bunalan ruhuna bir ışık, sıcak bir destek, kimi zaman, "güzel"e, "yeni"ye doğru koşan bir sonsuzluk, bir genişlik duygusudur; kimi zaman da "yemişlerin dallarda sallandığı, gecelerin bir deniz gibi aktığı" günlerin tatlı anısı.

10. Bu parçada Dıranas ile ilgili;

- I. bireysel konuları işlediği,
II. güzel günlere özlem duyduğu,
III. temayla değil üslupla öne çıktığı

yargılarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Örnekleme B) Açıklama C) Karşılaştırma
D) Benzetme E) Öyküleme

12. (I) Tiyatromuzun insanı şaşırtan bir hızla geliştiğini, yayıldığını söyleyebilirim. (II) Şunu düşünün: Bu ülkede, çok geriye gitmeyelim, yirmi yıl önce iki sahne vardı. (III) Üstelik, bunlardan biri çoğunlukla vodviller oynardı. (IV) Bugünse değeri Batı'daki örneklerine yaklaşan, belki de aşağı düşmeyen, gecede yedi perde açabilen bir devlet tiyatromuz var. (V) Bunlara büyük kentlerimizde sayısı beşi altı bu lan özel tiyatroları; üniversite, gençlik tiyatrolarını da ekleyebiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 2

1. Yazar, hikayesinde mekân ve çevre kadar, zamana da önem vermiştir. *Şeftali Bahçeleri*'nde zamanı eğlenceler tayin eder. Burada bahar ta kışa kadar uzar. Baharın uzaması, zevk ve eğlence hayatını da uzatır. Akşamüzerleri, hükümet memurları merkeplerine biner, şeftali bahçelerine giderler. Gece geç vakit kasabaya dönülür. Ağustos içinde av başlar. Erkenden kalkılır, bağlara gidilir. Kış gelince gece toplulukları başlar, helva sohbetleri yapılır.

Bu parçayla ilgili,

- I. Nesnel bir anlatımı vardır.
- II. Benzetme ve karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- III. Eserin olumsuz yönlerine değinilmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın son eseri *Üç Şehitler Destanı* 1949 yılında İstanbul'da basılmış. Yüz kuruşa satılan altmış iki sayfalık bir kitap bu. İkinci İnönü Savaşı sırasında Üç Şehitler Tepesi'nin nasıl altı kere kazanılıp kaybedildiğini anlatıyor. Çoğu, üç kıtaya altı dördlük arasında değişen kırk dokuz parçadan meydana gelmiş. Bir iki istisna bir yana, bütün kıtalar dörder dizelik. Bu dizelerin birinciy-le üçüncüleri ara sıra ama ikincileriyle dördüncüleri her zaman uyaklı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sanat yapma kaygısıyla edebî sanatlara başvurulmuştur.
B) Bir eser hakkında öznel yorumlar yapılmadan bilgi verilmiştir.
C) Eleştirmen bilgi verirken kendi duygularından hareket etmiştir.
D) Eserin olumsuz yönleri gözler önüne serilmiştir.
E) Eserdeki kişiler hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılmıştır.

3 ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

- Şubat ayından bu yana derginin yayın yönetmenliğini üstlendiniz. Derginiz gelenek içinde nerede duruyor?
– Dergimiz 1990'lı yılların ortalarından itibaren çıkmaya başladı. Kuruluşundan beri *Sebilürreşad*, *Büyükdoğu*, *Diriliş*, *Edebiyat*, *Mavera* gibi dergilerin geleneğini sürdürüyor. Zaten derginin müteşebbisi olan arkadaşlar da bu geleneğin içinde yetişmiş kimselerdi. Bize bu görevi devam ettirip ettiremeyeceğimizi sorduklarında bazı tereddütlerimiz vardı.
– Ne gibi tereddütleriniz vardı?
– Birkaçını söyleyeyim: Evvela sağlık durumum ve sonrasında "Acaba ben aktüel edebiyatı ve siyaseti gereği gibi izleyebiliyor muyum?" sorusu. Bu önemli bir faktör benim için. Elimden geldiği kadar yeni yazarları, yeni dergileri izlemeye çalışıyorum ama bu izleme dergi çıkarma sorumluluğunu üstlenmek için yeterli miydi, gerekli vakti ayırabilecek miydim?

3. Bu parçayla ilgili,

- I. Söyleşmeye bağlı ve açıklayıcı bir anlatım kullanılmıştır.
- II. Sorulacak sorular önceden planlanmıştır.
- III. Nazik bir ifadeyle konuya giriş yapılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

4. Bu parça aşağıdaki türlerden hangisine örnektir?

- A) Mülakat   B) Otobiyografi   C) Sohbet
D) Haber yazısı   E) Anı

5. I. Çorbasından başka bir şeye el sürmeyen şaire, has-tabakıcı hemşire, yalvaran bir sesle öteki yemekleri gösteriyor;
II. "Siz yorulmayın... ben vereyim..."
III. "Yiyemeyeceğim."
IV. "Bir parça sütlâç..."

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde yazım veya noktalama yanlışı yoktur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve IV
D) I, III ve IV   E) II, III ve IV

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 2

6. — Yeni romanınızın belli başlı bir tezi var mıdır?
— Ben tezli roman yazmam, hiçbir zaman yazmadım. Bu sonuncu romanıma gelince o daha ziyade kahramanı olan Hayri İrdal'a bağlı bir şeydir. Onun hayatıdır. Bu hayatın, kendi ağzından hikâyesidir. O söyledi, ben yazdım. Kendisine sorarsınız.
— Bu şahsı nasıl buldunuz?
— Bulmadım, kendi geldi. Şehir saatlerinin birbirini tutmaması yüzünden vapuru kaçırdığım bir günde Kadıköy İskelesi'nin saatinin altında birdenbire onunla karşılaştım ve bir daha beni terk etmedi.
— Hayri İrdal'ın hayatta bir benzeri var mı?
— Hayır. Zaten anahtarlı romandan hoşlanmam, yazılabileceğine de inanmam. Hatta Proust'un romanlarındaki M. Charlus'un bile tam manasıyla yaşamış bir insanın portresi olduğuna kani değilim. Benim kahramanlarım muhayyilede yaşayan insanlardır ve daha ziyade terkibî varlıklardır. Sanat eserine ancak yaratıldıktan sonra hayatta rastlarız, hani Oscar Wilde'in dediği söz yok mu "Tabiat sanatı taklit eder." Ben onun doğruluğuna inanırım.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söyleşmeye bağlı anlatım tercih edilmiştir.
B) Öğretici bir metinden alınmıştır.
C) Örnekleme ve tanık göstermeye yer verilmiştir.
D) Edebî terimler kullanılmıştır.
E) Sorular doğaçlama sorulmuştur.
7. Akşam ile ikindinin arası... Dağların tepeleri ışıklı ama koyaklar gitgide kararıyor. Koyu gölgeler basmış. Karanlık çöktü çökecek. Gün doğusundan, çayın büyük bir çağılıyla indiği koyaktan poyrazımsı bir yel esiyor. Hoş bir yel... Bazen duruyor, iyicene duruyor. Bir zaman sonra fırtınalar koparır gibi hızlanıyor. Uzun çam ağaçlarında, serviye benzeyen ardıçlarda uğultular... Uğultular, karanlık bastıkça artıyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel bir üslup kullanılmıştır.
B) Birden fazla duyuya seslenilmiştir.
C) Betimleyici öğeler bulunmaktadır.
D) Dolaylı anlatımdan yararlanılmıştır.
E) Benzetmelere yer verilmiştir.

8. (I) Size belki garip gelir fakat edebî bir kıymet vermediğim hâlde en beğendiğim yazılar, İldam'da Millî Mücadele esnasında yazdığım gündelik yazılardır. (II) Bunlar, vatanın müdafaasına taalluk etmek itibarıyla bence bilhassa kıymetlidir. (III) O zaman, hatırlıyorum, her makalemin intişarı akabinde birçok münevver gençler, orduya mensup zabıtlar matbaaya kadar gelip beni tebrik ederlerdi. (IV) İddia ederim ki bu yazılar, halk üzerinde, halkın maneviyatı üzerinde kuvvetli tesirler yapmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

9. Aşağıdakilerden hangisi röportaj türünün özelliklerinden değildir?

- A) Açık, akıcı ve yalın bir dil kullanılır.
B) Gazete ve dergilerde dizi hâlinde yayımlanabilir.
C) Bir kişi, yer veya eşya hakkında yapılabilir.
D) Yazarının izlenimleri, düşünceleri ve görüşlerini içerir.
E) Genellikle üçüncü tekil kişi ağzından aktarılır.

10. Tenkit kelimesiyle de karşılanan eleştiri, edebiyatımızda gazetenin ortaya çıkmasıyla başlamıştır. Bu açıdan Tanzimat sanatçıları, ilk eleştirmenler olarak kabul edilir. Muallim Naci, Rezaizade Mahmut Ekrem gibi yazarların bu türde eserleri vardır. Servetifünun Dönemi'nde Hüseyin Cahit Yalçın; Millî Edebiyat Dönemi'nde Abdülhak Şinasi Hisar, Reşat Nuri Güntekin; Cumhuriyet Dönemi'nde de Nurullah Ataç, Vedat Günyol, Rauf Mutluay, Fethi Naci gibi yazarlar eleştiri türünde eserler vermiştir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen yazarlardan herhangi birine ait değildir?

- A) *Kavgalarım*
B) *Çalاکalem*
C) *Demdeme*
D) *Tahrîb-i Harabat*
E) *Kırk Yılda Kırk Roman*

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 1

1. Cemil Meriç'in eserlerinde portreler galerisindeymişsiniz gibi hissedersiniz kendinizi. Doğu'dan, Batı'dan, Kuzey'den, Güney'den; eskiden, yeniden; bizden, başkasından yüzlerce portre... Bu portrelerin hemen hepsi sanat, edebiyat ve düşünce insanıdır. Çünkü Cemil Meriç, geleceği kuranların sadece ve sadece sanat, edebiyat ve düşünce insanları olacağına inanır. Çünkü onların eserleri aracılığıyla geleceğe bir ses bırakılacaktır.

Bu parçanın yazarıyla ilgili,

- I. Okuyucuyla konuşuyor gibi yazmıştır.
- II. Okuru duygulandırıp düşündürmeyi amaçlamıştır.
- III. Nesnel bir üslubu tercih etmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

2. Karacaoğlan'ı, Pir Sultan Abdal'ı ben de severim ama onları yükseltmek için Fuzulî'nin, Bâkî'nin Nedim'in, Şeyh Galip'in hatta Enderunlu Vâsîf'in alçaltılmasına, kötülenmesine dayanmam. Karacaoğlan da büyük şairdir, Fuzulî de büyük şairdir.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Fıkra   B) Günlük   C) Makale
D) Eleştiri   E) Sohbet

3. Bir roman, bir şiir niçin yazılır? Niçin okunur? Sanat eserleri bir şey öğrenmek için mi, fayda için mi okunur? Bir şey öğretebilir, belki bir faydası olur. Ama siz bir romanı yahut bir şiir kitabını açtığınız zaman önce fayda mı düşünürsünüz? Önce zevklerinizi düşünmez misiniz? Eleştiri yaparken bütün bunları göz önünde bulundurmak gerekir.

Bu parçaya göre, bir eleştirmenin eser karşısındaki tavrı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Yazarının kişisel özelliklerini dikkate almalıdır.
B) Değerlendirme aşamasında nesnellliğini korumalıdır.
C) Faydaya yönelik eserleri tercih etmelidir.
D) Öğrenmek ve öğretmek için eser okumalıdır.
E) Kendi edebî beğenisini ön planda tutmalıdır.

4. Mülakat türü ile ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) Bir ya da birden çok kişiyle yapılabilir.
B) Görüşülecek kişiden randevu alınmalıdır.
C) Yüz yüze gerçekleştirilmesi gerekir.
D) Ciddi ve düzeyli bir habercilik faaliyetidir.
E) Saygın ve alanında kendini kanıtlamış kimselerle yapılır.

5. Hıfzı Topuz: Kaç yaşındayken yazmıştınız ilk şiirinizi, hatırlıyor musunuz? Neydi ilk şiiriniz?

Necip Fazıl Kısakürek: İlk şiirim tasavvufi bir hava içinde idi ve Ziya Gökalp'la Yakup Kadri ve arkadaşlarına ait *Yeni Mecmua*'da yayımlanmıştı. O zaman kariyer yapmış olan sanatkarlar bile orada neşredemiyorlardı. Birden, bu genç çocuğun böyle bir kabul görmesinden hayrete düşmüşlerdi.

Hıfzı Topuz: Sonra kendinizi tamamen şiire verdiniz, değil mi?

Necip Fazıl Kısakürek: Evet.

Hıfzı Topuz: Neler yazdınız o sıralarda?

Necip Fazıl Kısakürek: İlk eserim *Örümcek Ağrı* idi. Hatta Paris'e gitmeden önce yazıldı. Ondan sonra dönüşümde *Kaldırımlar*'ı yazdım.

Bu parçayla ilgili,

- I. Bir sanatçının şiir kariyerinden söz edilmiştir.
- II. Görüşmeyi gerçekleştiren kişi resmi bir üslup kullanmıştır.
- III. Ağırlıklı olarak söyleşmeye bağlı anlatım kullanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

6. (I) Ne yapılmak isteniyor edebiyatta? (II) Sözcüklerin kullanılışı yoluyla bir anlam yükü, bir etki gücü ortaya koymak isteniyor. (III) Şiirde de, öyküde de, romanda da, oyunda da böyle bu. (IV) Bu işi de salt erek diye alan, en katıksız olarak yapan şiir değildir diyebilir misiniz? (V) Şiirin bu özelliğinin, öyküde olsun, roman ya da oyunda olsun bulunmak zorunluluğunu yadsıyabilir misiniz?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Eleştiri - Mülakat/Röportaj - 1

7 ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Vapurun adı Aksu. Samsun'da dört gün bizim nazlı Aksu'yu bekledim. Gününden bir gün sonra, salına salına ancak gelebildi. Onun zararı yok. Canı ne zaman isterse o zaman gelebilir. Bizler beklemeye alışmışız. Ya beş gün sonra gelseydi ya hiç gelmeseydi ne olurdu sanki, ne yapardık? Asıl iş başka! Asıl mesele, Aksu'nun güvertesi, ambarları... Bu güvertenin, ambarların ününü yıllardır duyarım. Bu seferki vapur yolculuğuna sebep de zaten ambarların, güvertenin duyduğum bu ünüdür. Kapıyı açar açmaz birden sendeledim. Bir koku, bir koku; tarifi kabil değil. Adamın ciğerine kurşun nasıl işlerse öyle işliyor. Korkunç bir koku. Ustura gibi keskin. Bir zaman insan kendine gelemiyor. Kendimi azıcık toparladıktan sonra, içerilere doğru yürüyeyim, dedim. Bir kalabalık... İnsanlar, üst üste, yan yana; kirli, yırtık, asıl rengini kaybetmiş yorganların, yırtık hasırların altında, birbirlerinin üstüne yığılmışlar. Büyük karınca yuvaları vardır. Onlar gibi mi desem? Ama benzetemedim. Van Gölü'ndeki gemilerden birine yüklenen bir koyun sürüsü görmüştüm. Öylesine yüklenmişlerdi ki koyunlar sıkışmış, kaburgaları birbirine geçmiş, acı içinde, can havliyle hep bir ağızdan meleşiyorlardı. İşte Aksu'nun güvertesi, ambarları da böyle. İğne atacak yer kalmamış insandan.

7. Bu parça hangi metin türüne örnek olabilir?

- A) Mülakat B) Söylev C) Röportaj
D) Biyografi E) Günlük

8. Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Benzetmeler yapılmıştır.
C) Yinelemelere yer verilmiştir.
D) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
E) Betimleyici öğeler vardır.

9. Sabah erkendi. Dürbünler, kitaplar, kuş gözlemcileri, her şey ve herkes hazırıldı. Bizi bekleyen otobüse binip hareket ettik. Sağımızda, solumuzda tepeler birbiri ardına, sanki sonu hiç gelmeyecek gibi diziliydi. Birer birer hepsini çıktık ve indik. Nihayetinde birine daha tırmandığımızda otobüs yavaşlayıp durdu. Ön camdan bakınca onu gördüm.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır.
B) Öznel bir anlatım tercih edilmiştir.
C) Yinelemelere yer verilmiştir.
D) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
E) İzlenimsel betimleme vardır.

10. Başucundaki sandalyeye oturdum. Ak kılların çerçevelediği bu sapsarı yüze ( ) bu gevşemiş, sarkmış çizgilere, bu yorgun ve dalgın gözlerle bakıyorum. Zaman denen şeyin kudretini ( ) hayat denen efsanenin sırrını bilmek istiyorum, sonra, yavaşça soruyorum ( )

- Özledin mi bizi üstat ( )
— Özlemek mi oğlum ( ) Özlemek mi?

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdaki lerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (,) (:) (?) (...)
B) (,) (,) (,) (?) (?)
C) (,) (;) (:) (...) (...)
D) (;) (;) (:) (?) (...)
E) (,) (;) (,) (?) (?)

11. Ta ötelerde, uzaklarda, doğuda bir aydınlık... Bu aydınlık, önünde, havada salınıp duran toz tabakasının arkasında son süratle ilerliyoruz. Şoföre, ikide bir soruyorum:

- Dağ nerede?
— Biraz sonra gözükecek.

Sonra dümdüz bir ovaya düşüyoruz. Dört bir yanımız yüksek tepeler. Yüksek tepelerin ötelinde dağ. Tepeleri aştıktan sonra bir başka düzlük... Dağ gene ortalarda yok.

Bu parçada röportaj türünün,

- I. Betimleyici, öyküleyici, açıklayıcı anlatım biçimleri sıkça kullanılır.
II. Açık, yalın ve çarpıcı bir dil kullanılır.
III. Örnekleme, tanık gösterme ve karşılaştırmadan yararlanılır.

özelliklerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Tiyatro - 6

1. İlk yetkin örnekleri Eski Yunan'da görülen tiyatro, yüzyıllar içinde her coğrafyada gelişimini sürdürmüştür. İngiliz edebiyatında Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*, George Bernard Shaw'ın *Hernani*; Fransız edebiyatında Moliere'in

I-

Cimri, Victor Hugo'nun *Kırgınlar Evi*; Alman edebiyatında

II

Schiller'in *Wilhelm Tell*, Goethe'nin *Faust*, Bertold Brecht'in

III

Evet Diyen Hayır Diyen; Norveç edebiyatında Henrik İbsen'in *Bir Bebek Evi*, *Yaban Ördeği* adlı oyunları dünya

IV

edebiyatının tanınmış tiyatro eserlerindedir.

Bu parçadaki bilgi yanlışının giderilmesi için numaralanmış eserlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. **Estragon:** Hiçbir şey yapmayalım. Daha emniyetli. (...)

Vilademir: Şu anda uyuyor muyum? Yarın uyandığında ya da uyandığımı sandığımda bugün hakkında ne söyleyeceğim? Bu yerde gece olana kadar dostum Estragon ile Godot'yu beklediğimi mi? Pozzo'nun hamalıyla beraber buradan geçip bizimle konuştuğunu mu? Muhtemelen. Ama bunların içinde ne kadar doğruluk payı olacak? (...)

Vilademir: Bekliyoruz, sıkılıyorz. (Elini kaldırır.) Hayır itiraz etme, ölesiye sıkılacağız, bu kesin. Güzel. Bir değişiklik olunca peki biz ne yapıyoruz? Gitmesine izin veriyoruz. Hadi, işe koyulalım. Birazdan her şey tarihe karışacak ve biz bir kez daha yalnız kalacağız, hiçliğin orta yerinde.

Bu parça ile ilgili,

- I. İnsani değerlerin yitiminden kaynaklanan boşluk ve belirsizlik duygusu eserde "hiçlik" hissine dönüşmüştür.
- II. Mevcut durumla çatışmayı göze alamayan bu kişiler, umutsuz bir bekleyiş içine girmiştir.
- III. Hiçlik içinde kaybolan ikilinin canlı duyguları körelmiş ve belleklerinden silinmiştir.
- IV. Godot'yu beklemek ikiliyi çıkmaza sokmuş, eylemsizlikten yana tavır almalarına neden olmuştur.

değerlendirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

3. Fransız klasik trajedisinin usta isimlerindedir. Trajedilerinde ahlaki ve dinî değerler hâkimdir, akıl ve erdem ön plandadır. Üç birlik kuralına sıkı sıkıya bağlıdır. Eserlerinde dili şiirsel biçimde kullanan sanatçı, kahramanlarını gerçekçi bir şekilde kurgulamıştır. *Andromak*, *Berenis*, *Bayazıt*, *Esther*, *Phaidra*, *Büyük İskender* yazarın başlıca eserleridir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alexandre Hardy   B) Pierre Corneille
C) Jean-Baptiste Racine   D) Ben Jonson
E) Arthur Miller

4. **Anne** – Bir şey demedi mi? Sana, hiçbir şey demedi mi? Uyumadan evvel son bir söz, batmadan evvel, bir tane-cik bile mi? Konuşsun isterdim, bana bir şeyler desin, ne olursa hep aynı hikâye; yığılıp kalmadan, düşmeden evvel bir şeyler söylesin, bir duyabilseydim onun ağzının sesini: "Benim ben, o bildiğiniz, eski ben..." Korkutuyordu beni, öyle sessiz duruşu, bize tek kelime bile etmeyişi, korkutuyordu bunlar beni ve bir de hiçbir şey istemeden öylece yatışı, yere düşüşü, nasıl anlatayım, kötü oldum, nefesim kesilmeye başladı. Yanılmışım, hiç hayalimdeki gibi olmadı. (...)

En Yaşlı – Çocukken uyuduğu gibi uyuyor. Ayaklarımın dibinde bayılıverdi, korktum. O an oracıkta can verecek sandım. Ona bakıyordum ve diyordum ki içimden: "Çocukken uyuduğu gibi uyuyor." Tuhaf şey. Onu tutup kaldırdık, hani biri giriverir ya kolunun altından, aynı öyle, biri bayıldı nasıl taşınır sanıyorsak öyle, ne bileyim işte, görür herkes elbet yere düşen birilerini, fotoğraflarda, resimlerde; onu tutup kaldırdık, biri kollarının altından kavradı, biri ayaklarından tuttu –ayaklarından tutan bendim– ve yukarıya taşıdık. Hafifleyiverdi, bedeni zayıfladı ama bize sorsan, hâlâ ağırdı. Kolay iş değildi hani. Ufaklık çantayı aldı, ilgisini bir o çekmişti. Biz de dedik, bırakalım alsın.

Bu parçayla ilgili,

- I. Kullanılan dil, diyalogun monoloğa dönüşüne örnek teşkil etmiştir.
- II. Geleneksel anlatılarda olduğu gibi zaman kronolojik ve belirlidir.
- III. Bitmeyen süreç okura anlam inşa etmesi için fırsat vermiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Tiyatro - 6

5. **Fas Prensi:** Verin anahtarı bana. İşte seçimimi yapıyor ve şansım açık olsun, diyorum.

Portia: O hâlde alın Prens. Eğer resmim ordaysa ben de sizinim. (Fas Prensi altın sandığı açar.)

Fas Prensi: Hay Allah kahretsin! Bu da ne! Bir kurukafa! Göz boşluğunda da dürülmüş bir kâğıt var. Okuyalım şunu. "Her parıldayanı altın sanma / Kim söylese de bunu, sakın inanma / Az değil, dış görünüşüme kanan / Ve aldandı sonunda canından olan.

Bu parçayla ilgili,

- I. Klasisizm akımının etkileri görülmektedir.
- II. Üç birlik kuralına uyulmuştur.
- III. Dram türünde kaleme alınmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. **Antonio:** İçimde hep bir sıkıntı var. Nedenini bilmiyorum ama bıktırdı artık; İyi ama niye yakalandım bu derde, Nerde buldum, nasıl kaptım onu, Anlamı ne, kaynağı nerde, Bir türlü bilemiyorum.

Salerio: Aklın okyanusta dolaşılıyor senin, İşte orda, teknelerinin yanında; Gemilerinin, dalgalar diyarının soylu beyleri, Varlıklı efendileri gibi dolaştığı; Ya da denizlerin gösteri arabaları gibi, Rüzgârla dolan heybetli yelkenleriyle Kanatlanmış uçarken, Arkalarında bel kırıp selam duran takalara Tepeden baktığı yerde.

Solanio: İnanın bayım, benim malım da böyle tehlikede olsa, Aklımın büyük bir kısmı orda, Umutlarımın yanında olurdu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsana özgü bir kaygı dile getirilmiştir.
B) Kahramanlar toplumun seçkin sınıfına mensuptur.
C) Kazanma-kaybetme çatışması işlenmiştir.
D) Zaman ve mekân öğeleri belirsizdir.
E) Kişileştirme ve benzetmelere yer verilmiştir.

7. **La Fleche:** Böyle kötü ( ) böyle Allah'ın belası adam görmedim ömrümde ( ) Belki de şeytanın ta kendisi bu moruk ( ) insan kılığına girmiş şeytan ( ) Tövbe tövbe!

Harpagon: Ne geveliyorsun ağzının içinde ( )

Bu parçada yay ayrıçla belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (!) (,) (!) (?)   B) (!) (,) (!) (,) (?)
C) (;) (;) (.) (-) (?)   D) (,) (,) (.) (-) (!)
E) (,) (,) (:) (,) (?)

8. **Kaymakam:** Baylar sizi buraya canınızı sıkacak bir haber vermek için çağırdım. (Sesi titrer.) Bize bir müfettiş geliyormuş.

Ammos Fiyodoroviç: Ne, müfettiş mi?

Artemiy Filippoviç: Ne, müfettiş mi?

Kaymakam: Ya müfettiş ya! Petersburg'dan... Hem kendini tanıttirmayacakmış. Hem de gizli talimatla...

Artemiy F: Dertsiz başımıza dert çıktı.

Luka Lukiç: Allah'ım, bir de gizli emir almış ha?

Kaymakam: Zaten benim içime doğmuştu. Bütün gece rüyamda canavar gibi iki sıçanla uğraştım durdum. Yanıma geldiler, kokladılar ve çekip gittiler.

Ammos F: Evet durum bozuk, gerçekten çok bozuk. Buraya herhâlde boşuna gelmiyor.

Luka Lukiç: E, niçin geliyor, Anton Antonoviç bize neden müfettiş göndersinler?

Kaymakam: Niçin mi? Niçin olacak, kaderimizde bu da varmış (Göğüs geçirir.).

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Trajedi türünde bir oyundan alınmıştır.
B) Toplumsal bir temaya yer verilmiştir.
C) Konuşma dilinin doğallığıyla kaleme alınmıştır.
D) Yazıldığı dönemin sosyal yaşantısını yansıtmaktadır.
E) Parantez içindeki bölümler, betimleme işlevi görür.

9. **Hernani:**

O haşin.

O sert yoldaşlarımın arasına mı? Heyhat!

Hepsinin adlarını ezbere bilir cellat!

Ne hınçları körlenir ne kılıçları.

Bu parçadaki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanımı
B) Ek yanlışlığı
C) Tamlama yanlışlığı
D) Anlam belirsizliği
E) Dolaylı tümleş eksikliği

1. **Vladimir:** Elden bir şey gelmez.

Estragon: Ne kadar uğraşsan boşuna.

Vladimir: Kişi neyse odur.

Estragon: Kıvranmaya gerek yok.

Vladimir: Özü değişmez insanın.

Estragon: Yapacak bir şey yok.

Bu parçadaki şahıslarla ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsanın aslının değişmeyeceği üzerinde durmuşlardır.
- B) Çabalamaya değer bir şey olmadığını vurgulamışlardır.
- C) Yabancılık ve amaçsızlık duygusuna kapılmışlardır.
- D) Çaresizliklerini ve acizliklerini dile getirmişlerdir.
- E) Varoluşlarını sorgulamadan kabullenmişlerdir.

2. **L. Andreyevna** — Vişne bahçesi satıldı mı?

Lopahin — Satıldı.

L. Andreyevna — Kim aldı?

Lopahin — Ben. (Bir sessizlik) (L. Andreyevna ezilmiştir. Koltuğa ve masaya tutunmasa düşecektir. Varya belinden anahtarları çıkarır; yere, konuk odasının ortasına fırlatır, çıkar.)

Lopahin (*Devamla*) — Ben satın aldım. Durun baylar, rica ederim, başım dönüyor, konuşamıyorum. (Güler.) Mezata gittik, baktık. Deriganov gelmiş bile. Leonid Andreyiç'te sadece bir on beş bin vardı. Deriganov borcun üstüne hemen bir otuz bin sürdü. Baktım iş böyle, sen misin, kırk bin dedim. O kırk beşe yükseltti. Ben elli beşe. O, uzun sözün kısası, beş beş yükseltiyor, ben on on... Eh, sonunda bende kaldı. Borcun üstüne doksan bin verdim, bende kaldı. Vişne bahçesi artık benim. Benim! (Kahkahalarla güler.) Tanrı'm, vişne bahçesi artık benim oldu! Konuşun; aklın başında değil, gördüklerin hep düş, deyin. (Tepinir.) Üstüme gelmeyin! Babamla dedem mezarlarından başlarını kaldırıp da olup biteni görselerdi o sümsük, yarı cahil Yermolaylarının, kışın çıplak ayakla seyirten Yermolay'ın, dünyada bir eşi daha bulunmayan çiftliği satın aldığını görselerdi... Dedemle babamın köle olduğu, mutfağına bile giremedikleri çiftliği satın aldım. Uykudayım. Bu gördüklerim, düş, hayal... Bilinmezliğin karanlığıyla kaplı imgelemin bir oyunu bu. (Anahtarları yerden alır, sevgiyle gülümseyerek) Anahtarları fırlatıp attı, artık buranın sahibesi olmadığını göstermek istiyor. (Anahtarları şingirdatır.) Eh, hepsi bir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi belirgin değildir?

- A) Yer (mekân)
- B) Zaman
- C) Dramatik örgü
- D) Kişiler
- E) Çatışma

3. (La Fleche, Harpagon'un oğlunun uşağıdır. Harpagon onu hırsızlıkla suçlamakta ve üstünü aramaktadır.)

La Fleche: Bu cimrilerin topunun birden canı cehenneme!

Harpagon: Kimin canı cehenneme dedin?

La Fleche: Cimrilerin.

Harpagon: Kimmiş o cimriler?

La Fleche: Korkunç, aşağılık kişiler!

Harpagon: Kimmiş onlar?

La Fleche: Siz ne diye alınıyorsunuz canım?

Harpagon: Ne diye alınırsam alınırım.

La Fleche: Size mi söyledim sandınız?

Harpagon: Ne sanırsam sanırım! Sen kime cimri diyorsun, onu söyle bana.

La Fleche: Kime mi diyorum?.. Külahıma diyorum.

Bu oyunda komedyanın,

- I. Konular günlük hayattan alınır.
- II. Kişiler, çocuklukla halk tabakasından kimselerdir.
- III. Çirkin sayılan olaylara, kaba sözlere sahnede yer verilir.

özelliklerinden hangileri görülmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. **Jan:** (Uslu okul kızı gibi iskemleye çöker.) Anlaşıldı komutanım.

Robert: Bu efendiyle üç arkadaşının himayesi (rehberliği)

altında Chinon'a gitmeni emrediyorum.

Jan: (Yüzü parlar, ellerini çırpar.) Ah, komutanım! Şu anda ermişler (veliler) gibi nurdan bir taç taşıyorsun başında.

Poulengy: Nasıl kralın huzuruna çıkacak?

Robert: (Biraz şüpheyle başındaki aylayı aradıktan sonra) Bilmem. Benim huzuruma (katıma) nasıl çıktığı? Dauphin

şunu başından savabilirse (uzaklaştırabilirse) gözüme

girer doğrusu. (Ayağa kalkar.) Kızı Chinon'a göndereceğim. Kendisini benim yolladığımı söyleyebilir. Ötesine karışmam (müdahale etmem). Benden bu kadar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Tiyatro - 5

5. **Sezar:** Canına korku düşse de, Sezar gözünü yıldırır da, yürekli bir kadın, büyük bir kraliçe gibi karşılayacak-sın onu, hiç ürkmeden, hiç kaygılanmadan... Elin titrer, benzin sararır, sesin boğuklaşırsa seni bekleyen gecedir, ölümdür. (Kleopatra inler.) Gelgelelim seni hükümdarlığa layık görürse yanı başında tahta oturtup Mısır'ın gerçek melikesi yapar.

Kleopatra (Umutsuzca): Bir bakışta benim ciğerimi sö-ker. Yutacak göz var mı onda?

Bu parçadaki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Sıralama yanlışlığı   B) Deyim yanlışlığı
C) Tamlama yanlışlığı   D) Ek yanlışlığı
E) Nesne eksikliği

6. İngiliz edebiyatının 1856-1950 yıllarında yaşamış usta sanatçılarından. Tiyatro yazarlığından önce müzik, ti-yatro eleştirileri ve roman yazmıştır. Oyunları, yazıldığı çağın olaylarının ve düşüncelerinin ilerisindedir. 1925'te Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştır. 1938 yılında filme çe-kilen *Pygmalion* adlı oyunu ile en iyi uyarlama senaryo dalında da Oscar kazanmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait değildir?

- A) *Sezar ile Cleopatra*   B) *Silahlar ve Adamlar*
C) *Jan Dark*   D) *Candida*
E) *Üç Kız Kardeş*

7. - - - -, *Faust* adlı eserinde evrensel bir insanlık trajedisini işlemiştir. Faust felsefeyi, tıbbı, doğa bilimlerini, dinî bilim-leri araştırmış; gençlik ve olgunluk çağında yeryüzünün sırlarını çözmek için çabalamıştır. Onun bu arayışı şey-tanı rahatsız etmiştir. Çünkü Faust şeytana akıl ve bilgi yoluyla direnmektedir. Faust'u doğru yoldan çıkarmak için onun bunalımlar içinde olduğu bir gece karşısına çı-kan şeytan ona dünya hazlarını vaat ederek onu kandırır. Eserin sonunda şeytanın oyununa geldiğini anlayan Fa-ust, tövbe ederek pişmanlığını dile getirir ve Allah tarafın-dan bağışlanır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi-si getirilmelidir?

- A) Friedrich Schiller   B) Bertolt Brecht
C) Samuel Beckett   D) Henrik İbsen
E) Wolfgang von Goethe

8. **Cyrano:** Seviyorum, azizim!

Le Bret: Pek güzel ama kimi?

Cyrano: Kimi sevebilirim?

Le Bret: Kuzenin Magdeleine bu! Eminim. Hemen gidip kendisine anlatsan!..

Cyrano: Nasıl?

Yüzüme iyi bak da sonra söyle fikrini!

Bu burun insanda bir ümit, bir temenni

İmkânı bırakır mı? Kendimi aldatamam,

Biliyorum, ah, yalnız girerim bazı akşam,

Zamanın itir gibi dolduğu bir bahçeye,

Ve zavallı burnumla, içime dolsun diye,

Koklarım uzun uzun bütün mevsimi, sonra

Dalarım parça parça süzülen ışıklara...

Le Bret: Kederlenme, sevgi, bir baht işidir.

Sende ruh asaleti var güzellik yerine.

Bu parçadaki kahramanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cyrano duygularını mensur ifadelerle dile getirmiştir.
B) Cyrano dış görünüşüyle ilgili özgüvensizlik yaşamak-tadır.
C) Le Bret, Cyrano'ya aşkını itiraf etmesi yönünde telkinde bulunmaktadır.
D) Cyrano cesur, duygulu, gururlu bir kişiliktir.
E) Le Bret önemli olanın fiziksel özellikler değil kişilik ol-duğunu belirtmektedir.

9. **Vladimir:** Boş konuşmalarla zamanımızı harcamayalım! (Bir an, şiddetle) Fırsat varken bir şeyler yapalım! Her gün birilerinin bize ihtiyacı olmuyor. Aslında özellikle bize ihti-yaç duymuyorlar. Başkaları da daha iyi olmasa bile aynı derecede bizim yaptıklarımızı yapabilirlerdi. Kulaklarımız-da çınlayan şu yardım çığlıkları bütün insanlığa yöneltil-miş! Ama burada, zamanın bu anında, istesek de iste-mesek de bütün insanlık bizim. Çok geç olmadan bundan yararlanalım! Ne dersin? (Estragon hiçbir şey söylemez.) Kollarımızı kavuşturup yardım etmenin iyi ve kötü yanları-nı hesaplarken cinsimize kötülük etmediğimiz doğru. Kap-lan hiç düşünmeden hemcinsinin yardımına koşar ya da çalılıkların kuytularına siner. Ama sorun bu değil. Sorun burada ne yaptığımız. Ve cevabı bildiğimiz için mutluyuz. Evet, bu uçsuz bucaksız karmaşada kesin olan tek bir şey var. Godot'nun gelmesini bekliyoruz. Ya da gecenin çök-mesini. (Bir an) Buluşacağımız yere saatinde geldik ve bu da sonu işte. Aziz değiliz ama buluşacağımız yere saatin-de geldik. Kaç insan böyle bir şeyle övünebilir?

Bu parça aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Tirat   B) Diyalog   C) Jest
D) Mimik   E) Balat

Tiyatro - 4

1. **Hidayet:** Yeni çıkan şarkılar. *Akasyanın Dalları, Zalim Güzel Öldür Beni... Gözlerinin Engininde...* Yeni çıkan şarkılar var: *Sinekli Dağın Efesi Keşanlı Ali Destanı* var. (Projektörün ışığı Hidayet'i salonu geçiş süresince izlemiştir. Hidayet son sözleri sahenin merdivenlerini çıkararak söyler. Orada durur, destanın ilk dörtlüklerini okumaya başlar.)

Morgol gömlek giyerdii
Gümüş köstek takardı
Hafif şehla bakardı
Yaktı mı kalpten yakardı

Şerif: (Paravanın arkasından çıkıp ön sahneye gelir. Seyircilere)

Hoş dostum diye başlayım söze.
Hoş olsun beyler kıssamız size
Şu suret Keşanlı Ali'yi gösterir
Destanı var işte her yerde söylenir
Gel gör bakalım neymiş bu destan
On beş fasılda edelim beyan.

Bu parçada epik tiyatronun,

- Arada bir şarkılar, türküler söylenir; anlatıcılar devreye girer.
- Klasik tiyatrodaki gibi seyircinin kendisini oyunun içinde hissetmesi amaçlanmaz, bunun bir oyun olduğu sık sık hatırlatılır.
- Seyirci tam bir gözlemci olarak kalır. Acı duymak, sevinmek, coşkulanmak yerine durumlar üzerinde düşünür.

özelliklerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

2. I. **Recep Paşa** — Haddim olmayarak derim ki sultanım, madem Hüsrev Paşa'nın azlinden bunca yararlandık, ölümü daha verimli olacaktır bizim için.
- II. **Kösem Sultan** — Doğru düşünürsün Paşa, pek doğru. Yalnız, Hüsrev Paşa'nın giderilmesi için uygun bir gerekçe söylenmeli padişaha.
- III. **Recep Paşa** — Hüsrev Paşa kanlı zorbanın biridir, sultanım. Öylesine gururludur ki azledilmeyi sindiremez. Hele benim sadrazamlığımı kudurtacaktır onu. Buraya gelip tahtından indirebilir padişahi.

Bu parçada numaralanmış repliklerden hangilerinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

3. **Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi Melih Cevdet Anday'a aittir?**

- A) *Huzur Çıkmazı*
B) *Cengiz Han'ın Bisikleti*
C) *Mikado'nun Çöpleri*
D) *Kadınlar Arasında*
E) *Genç Osman*

4. **Kaymakam:** Buzlar çözülmeden yapacak çok işimiz var. Not al katip, bugünden itibaren Sultan Dağları'ndaki ormanı

I
yasak bölge ilan ediyorum. Oradan ağaç kesip kasabaya nakil edenlerin evlerine, hayvanlarına, tarlalarına el konu-

II
lacak, kendileri de hapse atılacaklar. (Eliyle işaret ederek.)
III

5'er yıl... Jandarma Kasaba yolunda nöbet tutacak.

IV   V

Bunu da halka ilan et. Bak, ben burada tezек yakıyorum.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (Şafak, sanki İbrahim'in gövdesinden sökmektedir. İbrahim, ön sahneye doğru ilerlerken tan aydınlığı derece derece artar.)

İbrahim — Uzak ve kara dağların sarp doruklarından aşan gümüş mızraklı orduları gündüzün, kızıl tuğlar diker ülkemin burçlarına. Ben, İbrahim, karanlıkta büyüdüm, korku benim dadım oldu; celladın o yağlı kemendini her an boynumda duyarak karanlıkta biçimlendi varlığım benim. Padişahsın diye işığa çıkardıklarında yadırgadım dünyayı, kendimi yadırgadım. Bir güçsüzlük, yetersizlik duygusu el koymuştu ruhuma. İşte güneşten ürken yıldız sürüleri doluşur genişleyen damarlarıma benim. Önümdeki dünya ben, ardımdaki dünya ben! Altımdaki dünya ben, üstümdeki dünya ben! Ben, Padişah İbrahim, Sultan İbrahim'im ben!

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Somutlama yapılmıştır.
B) İnsana özgü nitelikler doğaya aktarılmıştır.
C) Deyimden yararlanılmıştır.
D) Yinelemelere başvurulmuştur.
E) Kinayeli söyleyişe yer verilmiştir.

Tiyatro - 4

6. **Erkek** — (Mendiliyle terini kurularak) Hava da pek sıcak. (Etrafına bakar.) Burası güzel ama dik bir yokuşu var, kaldırımları da bozuk.

Garson — Bütün güzel yerlere dik bir yokuş tırmanılarak oldukça bozuk yollardan ulaşılır bayım.

Erkek — Evet, bunu hiçbir zaman bugünkü kadar iyi anlamamıştım. Ama... Siz biraz ileri gitmiyor musunuz?

Garson — Ödevimin müşterilere yer göstermek, "Ne emredersiniz efendim?" demekle bittiğini düşünmüyorum. Onları daha iyi tanırsam daha da yararlı olabilirim. Ama yine de biraz ileri gittiğim kanısındaysanız özür dilerim.

Erkek — Rica ederim!.. Affedersiniz, saat kaç?

Garson — (Saatine bakmadan) On.

Erkek — Benimki onu yirmi geçiyor. (Ayar etmek için yeniden saatini çıkarır.) Biraz ileri gitmiş olmalı.

Garson — Hayır bayım düzeltmeniz gerekmez. Doğru olanı sizinki. Benim saatim benim saatim değil. Buranın saati, kahvenin saati demek istiyorum. Müşterilerimizin istediği saat. Her zaman güzel bir günden çalınmış yirmi dakikayı gösteren saat. Bizim işimizdir bu. Saatlerimizi öyle ayarlarız ki sizin için çok değerli olan yirmi dakikayı kaşla göz arasında sizden çalar, sonra yine size armağan ederiz.

Bu parçadan,

- I. İnsanlar emek sarf ederek elde ettikleri şeylere daha fazla değer verirler.
- II. Yaşanacak anları belli zaman dilimleri içine sıkıştıranlar hayati kaçırabilirler.
- III. Zorluklarla ulaşılmış bir nokta, rahatça ulaşılmış bir yerden çok daha değerlidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi absürt tiyatronun bir özelliği değildir?

- A) Karakterlerin toplumsal kurallarla uyum içinde olması
B) Gerçekçi zaman ve mekân unsurlarının bazen terk edilmesi
C) Dekorun konudan bağımsız düzenlenmesi
D) Kronolojik zamanın kırılması
E) Soyutlamalara başvurulması

8. **Gece Bekçisi:** Bir ablam vardı. (Erol Bey'e.) Eskiden size de çamaşıra gelirdi Erol Bey. Öldü zavallı.

Erol Bey: Neden öldü? Ahmet Efendi, görünürde hasta filan da değildi.

Gece Bekçisi: Anlatayım, Bey'im. Ablam yetmiş beşinde öldü. Evlere çamaşıra giderdi, beş altı evi vardı, hep o evlere giderdi. Yetmişinde artık canlı cenazeye dönmüştü.

Müdür: Yetmiş yaşında nasıl çalışırdı be Ahmet Efendi?

Gece Bekçisi: Bir gün geldi, çalışamaz oldu. Yıkadığı çamaşırlar yarı kirlili kalıyordu. Kapılar art arda kapanmaya başladı yüzüne.

Erol Bey: Çalıştırmasaydın be Ahmet Efendi!

Gece Bekçisi: Çalışma, dedim o kadar; çalışma, ben bakarım sana. Sonunda topu topu bir ev kaldı kapısını ona kapatmayan. O ev de bir gün yol verdi kendisine.

Müdür: İnsanın yüzü de tutmaz ya pek.

Gece Bekçisi: Evet, artık gelme, demeyi içleri götürmüyordu. Alışmışlardı da çok. Son gidişinde eline fazlaca para vermişler, gönlünü almışlar, yolunca yordamınca anlatmışlar durumu. Anlamış.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçadaki altı çizili deyimlerden herhangi birini anlamca karşılayabilecek bir kullanım yoktur?

- A) Hastalıktan dolayı çok zayıflamış, bir deri bir kemik kalmıştı.
B) Tanıştığımız günlerde bana karşı gösterdiği yakınlıkla sempati kazanmıştı.
C) Kızmakta haklıydı ama kalbini kırmaktan çekindiği için bir şey söyleyemedi.
D) Düştüğü acıklı durum karşısında dayanamamış, çok üzülmüşlerdi.
E) Beklenen başarı yakalanamayınca onu işten çıkarmaya karar verdiler.

9. Oyunlarıyla tiyatro edebiyatımıza önemli katkıda bulunan yazarlarımızdandır. *Pembe Evin Kaderi* ve *Kanaviçe* adlı oyunlarında kuşaklar arasındaki kopuşu, yabancılaşmayı ele almıştır. *Duvarların Ötesinde* adlı oyununda, toplumun suçlu insanları bir kenara itişini eleştirerek onlara daha uygarca davranmak gerektiğini savunmuştur. *Ah Şu Gençler*, *Töre*, *Sarıpınar 1914* diğer oyunlarından birkaçıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Erduran   B) Turgut Özakman
C) Haldun Taner   D) Cevat Fehmi Başkut
E) Orhan Asena

Tiyatro - 3

1. (Şehrin kenarı. Uzaktan şehrin silüeti. Sağda solda barınacak biçimde mağaralar görünmektedir. Deli Emmi, Ahi Şeyhi kılığında, çevresinde esnaf toplanmıştır. Konuşmaktadırlar.)

Deli Emmi – Durum kötü. Yarın düzelecek diye de bir belirti yok. Kendi yaramızı kendimiz saracağız. Bizim Ahi Ocağının temelinde insanları sevmek, dayanışma, yardımlaşma ve eşit haklara sahip olma var. Baskı, adaletsizlik sanatımızı yapamaz duruma getirdi bizi. Millet ezik, yoksul. Biz, kendi töremizce elimizi, kapımızı, soframızı açık; gözümüzü, dilimizi bağlı tutmaya devam edelim gene. Çünkü Sultan I. Alaaddin Keykubat zamanında doruğuna varan itibarımız şimdi ayaklar altında çiğnenir oldu. Selçuklu Devleti Aladağ yenilgisinden sonra İlhanlı Devleti'nin buyruğuna girdi.

Dellal – (Davul çalarak girer.) Ey ahali / Haber acı, yüreğinizde duyun sancı / Sultanımız Kılıçaslan içti ecel şerbetini, başsız koydu milletini / Baş gidince gövde neye yarar ama divan kurulup verilecek karar.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dönemin yaşantısını yansıtan sözcüklere yer verilmiştir.
- B) Dönemin sosyal kurumlarının niteliklerinden söz edilmiştir.
- C) Siyasal hayattaki sorunlara karşı öz değerlere sahip çıkma vurgulanmıştır.
- D) Halk tabakasını temsil eden bireyler arasında gerçekleşen bir diyalog yansıtılmıştır.
- E) Şiirsel ifadeler, devrik cümleler kullanılmıştır.

2. 1960'lar Türk tiyatro edebiyatı için de parlak bir dönem olur. Oyun yazarları bu dönemde toplumsal sorunları cesurca tartışmaya açmış ve başarılı örnekler sunmuşlardır. - - - -, 1964'te Gülriz Sururi-Engin Cezzar Tiyatrosu tarafından sahnelenen - - - - ile geleneksel Türk tiyatrosunun belirleyici özelliklerini, toplumsal ve siyasal bir içerikle birleştiren yeni bir yerli epik müzikalin yaratıcısı olur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Haldun Taner - *Keşanlı Ali Destanı*
- B) Orhan Asena - *Tarılar ve İnsanlar*
- C) Turgut Özakman - *Ah Şu Gençler*
- D) Turan Oflazoğlu - *Kösem Sultan*
- E) Güngör Dilmen - *Hasan Sabbah*

3. **Doktor:** (Saatine bakar, sonra arka cephedeki rakkaslı saatle onu kontrole kalkışır. Gülümser.) Tuhaf değil mi Leyla Hanım? Bir odada saat oldu mu, çalışsın çalışmasın insanın gözü ikide bir ona takılıyor. Saatin çalışmadığını kati şekilde bilse bile bu böyle oluyor. Sizin bu rakkaslı saat herhâlde antika bir şey olsa gerek.

Leyla: Evet doktor, antikadır. Sabaha'tin o. Takriben 400 senelik. İnanılması güç bir de hikâyesi var. Saati yapan Hollandalı bir saatçiymiş. Taparcasına sevdiği genç karısı için yapmış bunu fakat kadın saatin evine geldiği gece anlaşılabilir bir hastalıktan ölüvermiş. Arkasından saatçi de ölünce saat elden ele dolaşmaya başlayarak belki bir asır sonra memleketimize gelmiş. Nihayet büyükbabam tarafından bu konak için satın alınmış. Ben çalıştığımı hiç görmedim fakat büyük babamın hatırası diye kimse ona el sürmeye kalkmadı. Hikâyenin inanılmaz tarafına gelince o da şu: Bu çalışmayan saat eğer bulunduğu evde bir aşk faciası olursa kendi kendine bir müddet çalışıyor, bir defa çalışıyor ve sonra yine duruyormuş.

Doktor: Saçma! Böyle şey olmaz.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Modern Türk tiyatrosunun özelliklerini taşımaktadır.
- B) Batıl inançlar karşısında karakterlerin tavrı farklıdır.
- C) Yazıldığı dönemin zihniyetini yansıtmaktadır.
- D) Sıradan insanlar arasında geçen bir diyalog aktarılmıştır.
- E) Bireylerin, yaşadığı toplumla uyumsuzluğu dile getirilmiştir.

4. **Ömer:** Hep daha yukarlara çıkmak isteyen ama bunu kendi gücüyle başaramıyanların hali var onda. Bu türlü kimseler
I
II III
-bir fırsatgeçmesin ellerine- amaçlarına erdirecek en kötü, en alçakça yollara dahi baş vurabilirler. Neden ikide bir
IV V
sadrızamla birlikte padişah katına çıkıyor böyle?

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Tiyatro - 3

5. **Tarçın:** Sor bakalım ihtiyaten, “Siz misiniz?” de.

İbiş: İhtiyaten siz misiniz?

Tarçın: İhtiyatı kaldır.

İbiş: İhtiyatlar kalksın, muvazzaflar yatsın.

Tarçın: Sor bakalım, “Kaç kişisiniz?” de.

İbiş: Kaç kişisiniz de.

Tarçın: De’yi kaldır...

Tarçın: Kaç kişi olduklarını öğren.

İbiş: Siz orada kaç kişisiniz? Eğer siz de iki kişi iseniz söyleyin de biz sıvışalım.

Tarçın: Bana öyle gelmiş, kimse yokmuş.

İbiş: (Birden kasılır.) İyi ki kimse yokmuş. Heyt, var mı bana yan bakan!

(Tarçın’ın hapşırması ile korkup onun kucağına zıplar.)

Tarçın: Canım ne oluyorsun, dur da parolayı söyleyelim. (İbiş yere atlar.) Dengi dengine.

İşvebaz-Mahpeyker: (Birlikte) Dengi dengine.

(Evden çıkarlar. İbiş’le Tarçın birer köşeye çekilirler. İbiş bir tarak çıkarıp kel başını taramaya çalışır. Karanlıkta birbirlerini aramaya başlarlar.)

Bu parçayla ilgili,

- I. Geleneksel Türk tiyatrosundan izler taşır.
- II. Güncel ironiler içerir.
- III. Anlatımda argo sözlere yer verilmiştir.
- IV. Birey-toplum çatışması işlenmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

6. Konularını özellikle Osmanlı tarihinden alıp insanla ilgili gerçekleri ortaya koymaya çalıştığı oyunlarıyla tanınmıştır. Amerika’da tiyatro ve oyun yazarlığı eğitimi almıştır. Edebiyatımızda trajedi türünün başarılı örneklerini vermiş bir sanatçıdır. *Keziban, Deli İbrahim, IV. Murat, Sokrates Savunuyor, Genç Osman* oyunlarından bazılarıdır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Turan Ofazoğlu   B) Nazım Kurşunlu
C) Vedat Nedim Tör   D) Melih Cevdet Anday
E) Cahit Atay

7. (Hurrem, Mustafa’nın yerini öz oğlu Selim’in almasını istemektedir. Çünkü diğer oğulları Bayezıt ve Cihangir, Mustafa’ya bağlıdırlar. Damadı Rüstem ile kızı Mihrimah’ı kendi tarafına çekmiştir. Amasya eyaletine gönderilerek savaşta olduğu gibi barışta da denenmek istenen Şehzade Mustafa’yı ordu ve halk arasına kendi lehine fitne sokmuş gibi göstermek için harekete geçerler. Padişahın yüzüne karşı Mustafa’nın yanında görünen Hurrem ve yandaşları, çok kurnaz davrandıklarından Kanuni, oynanan oyunu fark etmez.)

TABLO: IV — SAHNE III

Kanuni, Hurrem, sonra Kanuni yalnız.

Kanuni: Tanrı’m, senin adaletin mi, benimki mi? Bir işaret, bir tek işaret bekliyorum senden. Tanrı’m, ben dünyanın bu yarısına hükmeden Sultan Süleyman kulun, ben önünde dize geliyorum, yalvarıyorum. Bir işaret bana bir tek işaret!.. (Uzaktan bir şimşek parlar sonra gök gürler, yıldırım çakar.) İşte işaretin... Yıldırım ve şimşek... (Ayağa kalkar.) Pekâlâ. Biz de yıldırım olacağız.

(Hünkârın arz odasında Kanuni ve Ahmet Paşa. Salonun lokal ışıklarla aydınlatılan beri kısmında ise Mustafa kendini sınıksıkı yakalamış muhafızların arasındadır.)

Ahmet Paşa: Efendimiz, merhamet efendimiz!..

Kanuni: Ne var? Ne oluyor? Çıldırın mı paşa?

Ahmet Paşa: Oğlunuz hünkârım, oğlunuz, şehzadeniz...

Kanuni: (Sert) Şehzadem mi? Sana ne şehzademden?

Ahmet Paşa: Hakkında bu kadar acele hüküm verdiğiniz oğlunuz.

Kanuni: Acele ama yanlış değil.

Ahmet Paşa: Ona son bir lütufta bulunmak istemez misiniz? Onu son bir kez dinlemek istemez misiniz?

Kanuni: Dinleyemem.

Bu parçadan hareketle başkahraman ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğal bir hadiseyi kendi için bir işaret kabul etmiştir.
B) Saray halkına eşit mesafede yaklaşmıştır.
C) Duyularıyla değil görev bilinciyle hareket etmiştir.
D) Nasıl bir karar vereceğine dair çelişkiye düşmüştür.
E) Çevresindeki kişilere gereğinden fazla güvenmiştir.

Tiyatro - 2

1. Oyun yazmaya Muhsin Ertuğrul'un özendirmesiyle 1942'de başladı. İlk oyunu *Büyükşehir* İstanbul Şehir Tiyatrolarında 1942-1943 sezonunda sahnelendi. Oyunlarında ağırlıklı olarak orta tabakanın yaşam biçimini, sorunlarını ele almıştır. Bununla birlikte Cumhuriyet sonrası toplumdaki dönüşümleri, sosyal sınıflar arasındaki çatışma ve çelişkileri, kuşaklar arası zıtlıkları eleştirel, gerçekçi bir üslupla aktarırken aynı zamanda ustalıklı hicvetmiştir. Yaşadığı dönemin siyasal yaşamına da sessiz kalmamıştır. Oyunlarında dar gelirli, ezilen kesimin yanında yer alırken toplumun değişen değerlerine duyduğu tepkiyi incelikle belli etmiştir. *Paydos* ile yurt dışında oyunu sergilenen ilk yazar unvanını alan sanatçının en bilinen eserlerinden bir diğeri de *Buzlar Çözülmeden*'dir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cevat Fehmi Başkut   B) Turgut Özakman
C) Refik Erduran   D) Orhan Asena
E) Reşat Nuri Güntekin

2. **Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Reşat Nuri Güntekin - *Yaprak Dökümü*
B) Musahipzade Celal - *Sönmeyen Ateş*
C) Faruk Nafiz Çamlıbel - *Akın*
D) İsmail Hakkı Baltacıoğlu - *İnanmak*
E) Ahmet Kutsi Tecer - *Köşebaşı*

3. Her sanatçı; var olan gerçeği, nesneyi, düşünceyi kendi düşünce dünyasında yeniden biçimler; var olandan var olabilecek olana ulaşır. Bu, sanatçının gerçekliği olarak ortaya çıkar. Ki bu gerçeklik alelade bir taşın/mermerin anlamlı bir heykele dönüşmesi gibidir. - - - - , oyununda - - - - bunu yapmıştır. Bir destan kahramanını bin yıllar öncesindeki eski Türk toplumuyla ilişkilendirmiş, seyircisine Türk tarihinde âdeta yolculuk ettirmiştir. Mitolojiden, *Göktürk Abideleri*'nden, *Dede Korkut Oğuznameleri*'nden faydalanarak ideal insan ve toplum yapısını dile getirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Koçyiğit Köroğlu* - Ahmet Kutsi Tecer
B) *Ferhat ile Şirin* - Nazım Hikmet
C) *Yayla Kartalı* - Faruk Nafiz Çamlıbel
D) *Sönmeyen Ateş* - Nahit Sırrı Örik
E) *İnkılap Çocukları* - Yaşar Nabi Nayır

4. (*Beş kız sokakta gezerken fakir bir çocukla karşılaşırlar. İkinci Kız fakir çocuğa böyle elbiselerle dolaşmamasını söylediğinde buna karşılık çocuk bütün elbisesinin, üzerindeki olduğunu söyler. Çok zayıf olduğunu söyleyen Üçüncü kıza cevap verir.*)

Çocuk:

Öyle, çalışkan hanım. Çünkü epeydir açım
Ne kolum meyve dolu ne de sütle bakracım.

(...)

Çocuk:

Birden aklıma bir çare geldi.
İçimden perde perde bir ümit sesi yüklendi.
Dedim ki: Dolaşayım elimde iplik, iğne,
Sararmış yaprakları dikeyim yerlerine.
O diktiğim yapraklar yere düşmezse eğer,
Elbette kardeşimi alamaz koynuna yer.

Bu parça ile ilgili,

- I. Kahraman, kardeşini kaybetmek istemediğinden kendi çözüm yolunu üretmiştir.
II. Manzum ifadelerde kötümser bakış açısı dikkat çeker.
III. Yazar, manevi değerleri kahraman aracılığıyla aktarmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

5. **Leyla:** Ruhunu ne yapacaksın?

Emin: Ruhunu eğiteceğiz (terbiye edeceğiz).

I

Yani bir güzel binanın içini (muhtevasını) istediğin gibi
II
dayayıp döşemek elinde.

Leyla: Sen enikonu (iyiden iyiye) saçmalıyorsun.

III

Emin: Hayır, dosdoğru konuşuyorum. Ruh bilimi (psikoloji)
IV

var mı var. Ruh sağlığı var mı var. Ruh iyileştiriliyor mu?
Evet. Ne diyor Yunus: Hamdım, piştim (geliştim). O hâlde
V

ruh eğitilebilir. Kaldı ki iyi bir bedende, siz bozmasanız iyi bir ruh bulunur.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Tiyatro - 2

6. **Ayten:** Ben tifoya tutulmadım ki.

Maruf Bey: Ya! Saçların yeni uzuyor da ben tifoya tutulmuşsun sandım.

Ayten: Hayır, saç kesmek şimdi modadır. Bugünkü beşeriyet kadınla erkeğin arasında keskin bir farklılık gözetmiyor.

Maruf Bey: Yani sakallarını bıyıklarını kaldırıyorlar mı?

Ayten: Peki, ahbablarımızdan Yakup Tekin Bey'e ne buyurursunuz? Vaktiyle top sakallı, pala bıyıklıymış, şimdi yüzünde tüy tüs yok!

Maruf Bey: Bilemedim. (Düşünerek) Benim bildiğim bir Yakup Efendi vardı, Hoca Yakup Efendi, kitabı Hazreti Şehriyari... Tefsir-i Şerif okuturdu, ulemeden... Ben ona Farsça talim eder, Mevlâna'yı tercüme ederdim, o da bana Kadı Beyzavi'yi...

Ayten: (Keserek) Ben bu otör'leri tanımıyorum. Fakat Yakup Tekin Bey o ise şimdi Batı yazarlarına meraklıdır. Evvelki gece Darülbedayi bir piyesini oynadı: "İki Tavuk, Bir Horoz". Halk gülmekten katıldı.

Maruf Bey: (Hayretle) Hoca Yakup, şimdi orta oyunu koluna mı girdi? Kavuklu'ya mı çıkıyor? Vah! Vah!

Ayten: Evet!.. Pol Valeri üzerine verdiği konferanslar büyük sükse yaptı.

Maruf Bey: Ben de o Valeri dediğin adamı tanımıyorum. Sakın padişahın hususi ressamı Zonaro olmasın?

Ayten: Ben ressamlardan Çallı İbrahim'i severim.

Maruf Bey: Böyle pehlivan isimli ressam da hiç işitmemiştim. Halil Paşa'yı bilirim, Kuzguncuk'ta oturur. (Duvarı göstererek) Şurada, bu sakalsız yakışıklı İngiliz'in resmi yerinde bir tablosu asılıydı.

Bu parçada aşağıdaki çatışmalardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Hastalık-sağlık
B) Doğu-Batı
C) Eski-yeni
D) Birey-çevre
E) Birey-birey

7. Ne ben ne de sen usta bulamayız onun gibi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağlaç yanlışlığı
B) Anlam belirsizliği
C) Yükleme eksikliği
D) Sıralama yanlışlığı
E) Tamlama yanlışlığı

8. (Perde açıldığı zaman, sahnenin önünde, ikinci ve geniş bir atlas perde görünür. Bu atlas perdenin üstünde büyük bir Asya, Avrupa ve Afrika haritası çizilmiş ve oklarla Türklerin akın yolları gösterilmiştir. Siyah elbiseli bir talebe haritanın önünde durur, destanın mukaddimesini yapar.)

Talebe: Biz şimdi haritadan geçmişlere bakalım: (Göstererek)

İşte şu Orta Asya

Türklerin ana yurdu...

Türk ilk medeniyeti Altay-Ural'da kurdu.

Sonra, alıp sazını, resmini, heykelini;

Dolaştı baştan başa Doğu, Batı elini.

Bu oklar bize akın yollarını gösterir,

Bize yirmi bin yılın üstünden haber verir...

Şimdi siz dersiniz ki: "Peki, nasıl olur da

Orda kalmak dururken dağıldık şurda, burda?"

Anlatsam uzun sürer, hem belki sıkar canı,

Bari canlandırayım sahnede bu destanı.

Bu parçayla ilgili,

- I. Manzum biçimde kaleme alınmıştır.
II. Epik tiyatro tarzında yazılmıştır.
III. Günlük dile özgü bir üslup benimsenmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

9. **Münevver:** Ne buyurdunuz? Kabahatiniz ne mi imiş ( ) Doğrusu ya bu suali sormaya da yüz ister. Bana yazmak cüretinde bulunduğunuz bu mektup ( ) Bu kara yüzlü, kaba sözlü mektup elimde dururken bu suali sormak, ne cesaret ( ) (Biraz sükün) Evet, bu mektup kara yüzlü, kaba sözlüdür. (Resme eğilerek) Neden öyle şaşkın şaşkın bakıyorsunuz ( ) Zannedersem bu mektupta yazdığınız hezeyanları unuttunuz ( )

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (!) (.) (?) (?) (.)
B) (:) (...) (?) (!) (.)
C) (?) (...) (!) (?) (.)
D) (!) (.) (?) (?) (.)
E) (?) (...) (...) (!) (.)

Tiyatro - 1

1. (Sultan İbrahim devrinde Fermanlı Deli Hazretleri diye anılan Musa ile uşığı Şatır, gelen hastaları odalarında kabul eder. Oda haraptır; odada raf üzerinde çömlekler, kaplumbağa kabukları, sığır çenesi gibi garip şeyler vardır. Odanın duvarında ise levhalar ve tılsımlar bulunur.)

MECLİS: III

Musa-Dişi ağrıyan Bayram

Bayram: (Suratı bir bezle bağlanmış, feryat ederek gelir.)

Musa: Ne bağırıp çağırıyorsun be adam?

Bayram: (Homurdanarak) Dişim, aman dişim!

Musa: (Kalkar, muayene eder.) Hangisi?

Bayram: (Eliyle göstererek) Hah işte şu.

Musa: Şatır... Oturt. Kapıları kapa.

Şatır: (Ortaya bir kütük kor, kapıları kapar.)

Bayram: (Oturur.)

Musa: (Şatır'a) Tambura telini ver.

Bu parçada aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Dekor   B) Aksesuar   C) Jest
D) Mimik   E) Diyalog

2. **Abdulhalim:** Meğer insanın, vaktiyle kasabalı iken sonradan büyük şehirli olması ne fena imiş...

Feyzi İşgüzar: Biz büyük şehirliler birbirimize merkebi, lahmı kıvırcık diye irae eder, süt makamına terkos içirtir, limonların üsaresini sirket eylemenin çaresini buluruz da hiç taşralı bir kızı şehirli göstermenin çaresini bulamaz mıyız?

Abdülkerim: Evet... Büyük şehir, yalan şehri. Yüzler boyalı, kalpler tıkalı, gözler kapalı... His yok, menfaat var. Ne aşk ne dostluk ne de doğruluk... Yalnız bir düşünce gözetiliyor: Aldatmak. Büyük şehir, yalan şehir... Her şey mahvoldu; arzularım, ümitlerimi harcadığım paralar... Hiddetten nefesim tıkanıyor, bu hava beni boğuyor! Haydi kasabaya, kasabaya, kasabaya...

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Köylü-şehirli, kasaba-şehir karşılaştırması oyunun temel çatışmasıdır.
B) Metinde köylülerin, şehrin etkisiyle sonradan dolandırıcı olması dile getirilmiştir.
C) Şehirde yaşayanlar uyanık ama dürüsttürler.
D) Şehirli, kasaba veya köyden gelenlerin sorununu çözmek için uğraşır.
E) Yazar, köylülerin erdemlerini anlatmak amacıyla bu oyunu yazmıştır.

3. **Fatma:** Beyefendinin bugün misafirleri gelecekti değil mi hanımefendi?

Anne: Evet. Bir gençlik arkadaşı imiş.

Fatma: Bir müddet kalırlar herhâlde.

Anne: Eh, bir hafta kadar kalacağını umuyorum. (Bir suş) Tam da misafir ağırılanacak yer doğrusu. (Sesinde belirli bir tikslenme, bir karamsarlık vardır.) Bazen kocaman bir ay geçiyor, bir tek insanın başını uzattığı olmuyor kapımızdan. Bu tenha hayattan, dünyada unutulmuş insanlar gibi yaşamaktan bıktım artık. Fakat beyefendi döner mi bir kere sözünden? Çeşitli fikirler... Yok insan birkaç parçalık bir şey de olsa malının başında bulunmalı imiş. Yok çocukların şehirden uzak büyümeleri daha doğru imiş. Büyükşehir, zamanlarını çalarmış insanların. Vapurlarda, otobüslerde, tramvaylarda uçar gidermiş insanın ömrü.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Büyükşehir-taşra karşılaştırması yapılmıştır.
B) Karı-koca, hayatlarını devam ettirecekleri yer ile ilgili anlaşmazlık yaşamaktadır.
C) Büyükşehirlerin, insanların zamanlarını boşa harcamalarına neden olduğu dile getirilmiştir.
D) Belirgin zaman ve mekân öğeleri söz konusudur.
E) Kişilerin toplumsal normlara yabancılaşmasına değinilmiştir.

4. (Genç yaşta dul kalan Münevver, İstanbul'da eski bir konakta yaşayan bir kadındır. Kocasını bir yıl önce vefat etmiştir. Münevver bir yıl boyunca kocasının yasını tutmuştur. Mükerrerem Bey'in evlilik teklifine bir yandan kocasını unutamaması bir yandan da toplumsal baskılar yüzünden evet diyememektedir. Mükerrerem Bey'in mektubunu okurken resmiyle konuşmaktadır.)

Münevver: Bana yazmak cüretinde bulunduğunuz kara yüzlü, kaba sözlüdür.

"Nur-ı aynım Münevver Hanım, Zevciniz Murtaza biçaresi bizden ayrılıp aba ve ecdanına kavuşalı tamam bir sene oluyor." (Okumasını kesip ah-ı derunla) Bir sene... Ah... (Okur) "Merhumun gaybubet-i ebediyesinden dolayı döküğünüz eş-i teessürle kendi gözyaşlarını alude etmekte bir an kusur etmedim."

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başkahramana ait bir monoloğa yer verilmiştir.
B) Zaman ve mekân öğeleri belirgindir.
C) Kişinin toplumla yaşadığı çatışma dile getirilmiştir.
D) Kahramanları halkın içinden kimselerdir.
E) Yazıldığı dönemin dil ve anlatım özelliklerini taşımaktadır.

Tiyatro - 1

5. **Hüsrev:** (Tatlı ve hüzünlü bir sükûnet içinde. Mehmet'e bakmadan konuşur.) Mehmet!

Mehmet: (Tehalükle) Kardeşim!

Hüsrev: Sen benim dostumsun, değil mi?

Mehmet: Dostunum Hüsrev!

Hüsrev: Mehmet, sana inanıyorum. (Mehmet'in başı teessürle göğsüne düşer. Cevap vermez.)

Hüsrev: Senin yanında gömleğimi yırtabilirim. Göğsümü parçalayabilirim. Senin yanında ağlayabilirim. (Mehmet, büsbütün ezilir. Teessürünü göstermemek için arkasını döner.)

Hüsrev: Mehmet, çok fenayım. Düşüyorum. (Mehmet, dehşet içinde tekrar Hüsrev'e döner.)

Hüsrev: Dipsiz bir uçuruma sarkıyorum. Yakalayabildiğim bir iki ot tutuyor beni. Bu otlar sökülüyor. Yumuşak toprağın içinden kökleriyle beraber geliyor. Düşüyorum.

Bu parçanın kahramanıyla ilgili,

- I. Kendi içinde yaşadığı çatışmayı anlatmıştır.
- II. Duygularını ifade ederken çağrışımlardan yararlanmıştı.
- III. Yaşadığı dönemde karşılaşılan bir sorunu yansıtmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

6. Türkiye'de Batılı anlamda tiyatronun gelişmesinde önemli bir yeri olan Darülbedayi 27 Ekim 1914'te kurulmuştur. Bu kurum sayesinde oyunlar sergilenmiş, oyuncular yetiştirilmiş, oyunlar yazılmış, toplumda bir tiyatro bilinci oluşturulmuştur. 1927'de, Darülbedayinin başına getirilen ---, yerli yazarları yüreklendirmiş, Batı'dan çevrilen çağdaş tiyatro eserlerini Türk toplumuna sunmuş; oyunculuk, sahneleme, dekor kullanımı ve yetiştirmelerine katkıda bulunduğu oyuncularla günümüz Türk tiyatrosunun temellerini atmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Muhsin Ertuğrul
C) Nazım Hikmet Ran
D) Vedat Nedim Tör
E) Ahmet Kutsi Tecer

7. **Emel:** Hasılı işte bu iki küçük kardeş beni çok ilgilendiriyor. Hele bir tanesi hastalandı mı muhakkak sık sık yoklamaya giderim. Görseniz beni görünce öyle seviniyorlar ki ( )

Belkis: Ne budalalık ( ) Boş yere vakit kaybetmek ( )

Nesrin: (Düşünceli) Vakıa ben de anlamıyorum ( ) insan böyle ziyaretlerden ne zevk alır ( )

Bu parçada ayrıçla belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Nokta   B) Ünlem işareti   C) Virgül
D) Soru işareti   E) Noktalı virgül

8. **Şerif:** (Semerkantlı'ya) Sen şimdi şu yolu tutup (Karşını, sağ tarafı gösterir.) doğru gidersin; karşına bir mescit çıkar, geçersin; soldaki ilk sokağa saparsın, orada Alizade'nin hanı vardır, oğluna benden selam eder, kalırsın.

Bu parçadaki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlama yanlışlığı
B) Özne-yüklem uyumsuzluğu
C) Öge eksikliği
D) Tamlayan eksikliği
E) Çatı uyumsuzluğu

9. Kaba çizgili güldürü ve töre komedyalarında daha çok aile kurumunu ele alarak kadın-erkek, karı-koca, ana-baba ve çocuk ilişkilerini güldürüyü ön planda tutan bir yönelimle vermeye çalışmıştır. Darülbedayinin yönetim kurulu üyeliğine seçilen sanatçı, Ankara Halkevinde tiyatro yönetmeni olarak da çalışmıştır. Fransızcadan birçok adaptasyon yapan yazarın eserlerinde o dönemin Fransız komedilerinin de etkisi vardır. Çalışmalarına Cumhuriyet Dönemi'nde de devam eden sanatçı, Cumhuriyet tiyatrosunun oluşmasına ve gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. *Lokman-zâde Sekizinci* adında oyunu bulunan yazarın diğer oyunlarından bazıları ise şunlardır: ---, ---, ---, ---.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) *Hisse-yi Şayia*   B) *Aynaroz Kadısı*
C) *Dört cihan*   D) *Ceza Kanunu*
E) *Nakış*

1. İçerden çay beklerler, eski çayı dökmeli, iyice çalkalamalı demliği, ben bir çok mutfak eşyasının adını bilmem, ben bulaşık yıkamasını bilirim, hoş görünmesini bilirim, hayır bilmem, şimdi bu meseleyle vakit kaybedemem, hemen çaydanlığı doldurmalı, su ısınırken de mutfağı biraz toparlarım, bu huyum yüzünden sütü taşırmıştım, gene bir tuhaf bakmıştı yüzüme Sevgi, önce demliğin suyunu akıtmalı, içerden sesleniyorlar, acele etmeliyim, onlar da fark etmeden temizlemeliyim, geliyorum, temizlediğini söyleme, olur söylemem, inşallah fark etmezler, belki de albaylar tarihinin son bölümünü merak ediyorlardır, onlar ne anlayacak?

Bu cümlede kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İç konuşma
B) Gösterme
C) Diyalog
D) İç çözümleme
E) Geriye dönüş

2. Eserde, birbirinden bağımsız gibi görünen insan portreleri zekice bir kurgu ile bir araya getirilmiştir. Ankara'da, çürüyen bir kavak ağacının yere düştüğü bir buçuk saatlik bir zaman dilimi boyunca civarda olan insanların hikâyeleri birinin bittiği noktada diğeri başlayarak ve geriye doğru bakışlarla metin zenginleştirilerek anlatılmaktadır. Roman, bir araya getirdiği portreler aracılığıyla 1970'li yılların Türkiye'sinin sorunlarını; aile, arkadaş, sevgili ilişkilerini ortaya koyar; eşitsizlik, toplumun namus anlayışı, yalnızlık gibi konulara değinir.

Bu parçada bahsedilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *İnsan Kurdu*
B) *Kumru ile Kumru*
C) *Yenişehir'de Bir Öğle Vakti*
D) *Tuhaf Bir Kadın*
E) *Üç Beş Kişi*

3. (I) Şehrin düşeceği belliydi. (II) Birçok aileler şehri daha evvelden terk etmişlerdi. (III) Adamcağız da o gece karısıyla çocuğunu götürmek için vasıta bulmuştu. (IV) Denkerler, her şey hazırlanmıştı. (V) Bütün günü bu işler için dışarıda geçirmişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. Toplumcu gerçekçi yazarlar; toprak kavgaları, tarımın makineleşmesi, köyden kente göç gibi toplumsal konuları romanlarında ele almışlardır.

Buna göre aşağıdaki metinlerden hangisi "toplumcu gerçekçi" bir eserden alınmamıştır?

- A) Köyün içinde candarmaları gördü. Gidiyor geliyorlardı. Sonra damlar arasında kendi damlarını seçti. Damın toprağı kırmızı, yeşil, mavi turuncuydu. Cam kırıkları gibi yanan ak sıcakta ışılaşıyordu. Babası ta uzaktan getirmişti bu toprağı, dam akmasını diye. Güzel, yumuşacık, sıcacık, sevgi dolu anası geldi gözünün önüne; ömründe duymadığı yaman bir yalnızlık duydu.
- B) Başına geleceği biliyordu kadın. İki buçuk, iki buçuk... Sabahın yedisinden akşamın yedisi, sekizine kadar fabrikada... Ne ömrü kalmıştı şurada? Çalış, kazan, ver, çalış, kazan, ver... Kocasının ölümünde otuzunda yoktu.
- C) Baba Şahut dondurma kutusunun başındaydı. Kutunun etrafını buz parçalarıyla doldurup tuzlarken arada gülümsüyordu. Bir ara karısına baktı. Kadın az ileride, tavandan kuvvetle vuran güneş sütununun yanı başında, yedinci çocuğunun gömleğine kim bilir kaçınıcı yamayı vuruyordu.
- D) Pamuk yüklü, çift lastikli koca koca kamyonların hortumlarla geçtiği, mazot kokulu sonbahar sabahlarından biriydi. Duvarcı Celal, cebinde parlak demirli sustalısı, Urum'dan Şam'dan gelmiş, işsiz güçsüz gurbet uşaklarının arasına daldı.
- E) Ne söyleyeceğimi bilemiyorum, diyordu Burhan. Ben de bilemiyorum. Birden mahzunlaştı. Bana anlatabilirdin Selim. Böyle bir durumda kim dinlemezdi ki seni? Ne yaptın son aylarda? Anlamasam da dinlerdim seni. Bir "hukukumuz" vardı hiç olmazsa. Ölümçül düşüncelerini hafifletirdi bir insanın varlığı belki.

5. Mehmet

Hazineler içindesin
Bu toprağın altında ne var ne yok
Kömür, bakır, altın, demir
Hepsi senin, hepsi senindir
Çıkar çıkarabildiğin kadar
Ne çıkarırsan
Hepsi benimdir.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi romanlarını bu dize-lerdeki sanat anlayışıyla kaleme almıştır?

- A) Oğuz Atay
B) Yusuf Atılgan
C) Emine İşinsu
D) Kemal Tahir
E) Peyami Safa

Roman - 8

6. Mehmet Ali artık benimle konuşmuyor. Yarı belinden öte, arabadan sarkmış, köye doğru uzanıyor. Sakın köye girdikten sonra beni būs bütün unutmasın! Şimdiden, içimde ona karşı bir güceniklik peyda oluyor. Onu, köyünden kıskanır gibi idim. Daha doğrusu, ondört yıllık ayrılıktan sonra köyüne kavuşan bu erin yanın da kendimi fazla buluyordum. Buraya ne yapmaya geldim? Kendi kendimi gurbet iline sürmekden maksadım nedir?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Pekıştirmeli sözcüklerin yazımı
B) Sayıların yazımı
C) Hâl eklerinin yazımı
D) Birleşik sözcüklerin yazımı
E) Ses olayı görülen sözcüklerin yazımı

7. K. köye ulaştığında akşamın geç saatiydi. Köy kara batmıştı. Şatonun bulunduğu tepe görünmüyordu, sise ve karanlığa bürünmüştü. Orada bir şato olduğuna dair en ufak bir ışık belirtisi bile yoktu. K., ana yolu köye bağlayan tahta köprüde uzunca bir zaman durdu ve başını kaldırarak aldatıcı boşluğa baktı.

Sonra yatacak bir yer bakmak üzere yürüdü; handakiler hâlâ ayaktaydılar, hancının kiralayacak odası olmasa da geç saatte geldiği için onu şaşırtıp, kafasını karıştıran bu müşteriye salona sereceği bir saman şiltede yatabileceğini söyledi. K. bu öneriyi kabul etti. Birkaç köylü hâlâ oturuyordu ancak K.'nin canı kimseyle konuşmak istemedi. Tavan arasından şilteyi bizzat kendi indirdi ve sobanın yanına uzandı. İçerisi sıcaktı, köylülerin sesi çıkmıyordu; yorgun gözleriyle onları bir süre süzdükten sonra uykuya daldı.

Bu parçada,

- I. dönemin yaşantısını yansıtan sözcükler,
II. öyküleyici ve betimleyici anlatım
III. ilahi anlatıcı bakış açısı

öğelerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

8. Bugün aklım Dorukısrak'a takıldı. Çifte gittim geldim, onu düşündüm. Dışarıda kış geldim diyor. Ahırdaki saman belli. Saçkı belli. Ben öküzlerin, tay'ın arpasına ortak edemem.

I

O bu yılbaşının çaresine bakacak. O, bu yıl "yılkılık..." Dağda ot kalmadı, çöp kalmadı. Köyün sığırı üç beş gün yaylıma ya çıkar ya çıkmaz. Nerde ise şimdi sığır döner. Harman yerinde yolunu kesersin, kısrağı çevirirsin.

II

Burnunu dağa doğru dönderirsin. Sürersin tepeye kadar. Varsın başının çaresine baksın. Bahara sağ salim elimize

III

geçerse ne ala... Yook bir dereyi doldurursa o da onun

IV

bileceği bir iş... Bundan sonra onu ne çifte koşabilirsin ne düvene... Tay'ı inşallah baharın Kırat'a eş olur. Yılıktan

V

sağ salim dönerse elbet ona da bir vazife buluruz. Kalk şimdi sen. Küçük kardaşını da al, sığırı karşıla...

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisi deyim değildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

9. Sabahtı. Zalaca öğleye kadar, köylü Muhtarın evine doluncaya kadar düşlerini söyledi. Muhtar Sefer de her seferinde onun düşlerini hayra yordu. Zalaca sevinç içindeydi ama yüreğine de kara bulutun hışmı çökmüştü.

Dışarı çıkınca ilk önüne gelene:

"Geliyor." dedi. "Kara bulut geliyor. Gelecek, bu köyü batıracak."

"Sen deli misin Zalaca?"

"Gidin Muhtara sorun. Geliyor."

Sonra bir kadın kalabalığına girdi.

"Geliyor, geliyor, saçları kökünden kesilesiceler. Bir geliyor ki hışım gibi. Gidin, gidin Sefere sorun. Adil Efendi geliyor."

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirgin zaman ve mekân ögesi vardır.
B) Diyalog tekniğine yer verilmiştir.
C) Gözlemci anlatıcının bakış açısı vardır.
D) Halk dilinden söyleyişlere yer verilmiştir.
E) Kişileştirme ve betimleme yapılmıştır.

1. Modernist roman; parçalanmış gerçeklik karşısında kuşukcu ve tedirgin olan, iç dünyasına çekilen, yabancılaşan, toplumla çatışan, karamsar, bunalımlı, zayıf bireyi konu edinmiştir. Modernist romancılar daha çok şiirsel söyleyişten, çağrışımlardan, mitlerden, alegorik anlatımdan yararlanmışlar; iç çözümleme, iç konuşma, bilinç akışı, geriye dönüş gibi anlatım tekniklerine başvurmuşlardır.

Buna göre, aşağıdaki parçalardan hangisi modernist roman anlayışıyla yazılan bir eserden alınmamıştır?

- A) Yaşı elliye yakın, saçları apak ama, o, daha sıırım gibi dimdik. Ve yirmi yaşında bir delikanlı çevikliğiyle ata biner; Arap atının üstünde gözleri ileride, göğsü dışarda sol kamçılı eli baldırının üstünde görkemli otururdu.
- B) Ben dayanamam. Gider şimdi onu uyandırır, sıkıştırırım. Uyku sersemliğiyle her şeyi söyler, söylerim. Hakkımdır. Sekiz sene ben ona hem analık hem babalık ettim.
- C) Murat, bu öğütlerin, önerilerin kimden geldiğini bilmeden, yeni bir yanıt aranıyordu. Tam: "Günün birinde, almamış gibi yapamayacağımız bir telgraf alabiliriz ama..." diyecekti; o kültürfizik, engelli koşu önerilerine karşı içinde uç veren kahkahayı böyle bastırabileceğini umuyordu, sarsıldı.
- D) Söyledim değil mi, teknem kayalara çarpıp battı. Ve kendimi burada buldum. Söyledim değil mi, kızgın kumların üstünde değil, deniz kıyısında değil, başı bulutlarda bir yerlerdeydi bu kayalar. Kendime geldiğimde çevremdeki insanlara denizi ve tayfaları sordum. Hiçbir şey anlamadılar.
- E) Yalnızdım. Kapadım kalktım. Duvarda "İkinci Kahvaltısı" asılıydı: Yapma ışıktaki bozluğu daha bir boz, kahredici. Karşı apartmanın yüzünde bir perde kalktı, bir kadın kımıldamadan sokağa baktı. Yoksa o mu?

2. - - - - adlı eserde üç köylü iş bulmak için Çukurova'ya gider. Bunların hepsi vasıfsız işçidir. Gerçekleştirmeyi umdukları hayalleri vardır ama üç arkadaştan biri iş kazasında diğeri ise hastalıktan hayatını kaybeder. Hayallerini gerçekleştiren sadece İlahsızın Yusuf'tur. Yusuf artık şehri tanıdığını düşündüğünden ailesiyle birlikte şehre göçecektir. Bu; yeni maceraların, yeni kırıklıkların eşiğidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) *Gurbet Kuşları* B) *Eskicinin Oğulları*
C) *Kanlı Topraklar* D) *Avare Yıllar*
E) *Bereketli Topraklar Üzerinde*

3. Yollar kalabalıktı. Baktığı yeri gözlerinden en uzun sakladıkları için en çok Bebek tramvayına kızılıyordu. Devetüyü paltolu bir kadın görünce yüreği çarptı ama o değildi. Şapkalıydı. Kalktı. Kapıya yürürken duvardaki takvimi gördü. 27 Mart Cumartesi yazılıydı. 27'nin yarısı kara yarısı kırmızıydı. Rahatladı. İşte boşuna beklemişti. İnsanların düzeninde bütün ayrıntılar önemliydi. Günlerin adı bile... Bugünün cumartesi olduğunu bilseydi saat birde onu görürdü.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İç konuşma B) Gösterme
C) Bilinç akışı D) İç çözümleme
E) Geriye dönüş

4. • Amanın bu yollar, ne yollardır... Her seferinde yolda devrilmiş bir kağrı, adamın yüreğini sızlatır. Dolusundan geçtim, boş kağrı bile dikkat etmesen devrilir bu yollarda... Bazan, yolun en kötü yerlerinde Duran'ı uyandırmak zorunda kalıyorum. Taşlar, yolun büsbütün silindiği yerler bir yana, tarlalar arasındaki o hendeklerden, yanlamasına inişli çıkışlı dik ve düzensiz bayırlardan kağrıyı indirip çıkarmak, zorluyor insanı.

• Sessiz sedasız okuyorum burada. Hikmet'e bakılırsa okumam da duyuluyormuş. Gözleriniz çok ses çıkarıyor albayım, diye geldi bir gece yarısı. Üşenmemiş; pijamalarını çıkarmış, giyinmiş. Hakikaten okuyordum tesadüfen. Albayım, gene mi tarih diyerek azarladı beni. Ben de ona diyorum ki: Gecenin bu saatinde neden kendini eziyete soktun? Sıcak yatağından çıkmanın ne faydasını gördün? Siz de bir işe yaramadığı hâlde durmadan okuyorsunuz, diye karşılık veriyor bana.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin ortak özelliğidir?

- A) Ağır basan anlatım teknikleri
B) Anlatıcının bakış açısı
C) Toplumun sorunlarına yer verilmesi
D) Bireyin iç dünyasının anlatılması
E) Zaman ve mekân unsurlarına detaylı yer verilmesi

5. Ali Rıza Bey, "Leyla ile Necla namuslu birer kadın olarak yetişirlerse kâfidir," derdi. Bütün tedbir onları kapalı bü-yütmekten ibaret kalmıştı. Kızların fazla sokağa çıkma-larına, ağırbaşlı tanınmayan ailelerin kızlarıyla arkadaş olmalarına izin yoktu. Karısına daima: "Bu yaşta çocuklar için güzellik en büyük tehlikedir. Gözünü iyi aç!" diye tem-bihler verirdi. Ancak bu sıkıntının da bir aksi tesir yapma-sından korktuğu için evde onları fevkalade okşamıştı. Bir dedikleri iki olmazdı.

Son zamanlarda karısıyla çıkan kavgaların birçoğu bu yüzdendi. Hayriye Hanım Leyla ile Necla için fazla para sarf edildiğinden şikâyet ettikçe Ali Rıza Bey: "Senin ak-lın ermez hanım! Çocukları eve kapıyoruz... İstediklerini yedirip giydirmesek olmaz. Sonra evden, ev hayatından nefret ederler. Keşke elimizden gelse de onları evin için-de daha fazla memnun etmenin yolunu bulsak!" derdi.

Bu parçanın kahramanı Ali Rıza Bey ile ilgili aşağıda-kilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İçinde bulunduğu toplumun değerlerine bağlı bir in-sandır.
B) Evlatları için endişe eden, sınırlayıcı davranan bir ba-badır.
C) Babalık vazifelerindeki eksikleri maddi öğelerle kapat-maktadır.
D) Çocukların yetiştirilişi konusunda eşyle fikir ayrılığı yaşamaktadır.
E) Kuralcı bir baba olmasına rağmen evlatlarına karşı şefkatlidir.

6. Bunlar arasında bir ruh, toprağa gömülmüş bir tohum değilmidir? Ben, Yedek Subay Ahmet Celâl; Celâl Paşa'nın

I
oğlu Ahmet; Porsuk çayının kenarında böyle bir tohum
II
haline girdim. Bir kulaç, kara toprak içinde filizimi sürmek,
III
dal ve budaklarımı aydınlığa doğru uzatmak, meyvamı
IV
vermek için Allah'ın rahmetini bekliyorum. Ve gömülü ol-duğum toprağın ıstırabını bedenimde hissediyorum. Her
V
hususta ona karışıyorum.

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. – Benim adım Sadık... Sadık Turan. Senin?
– Cengiz, dedim.

Adı gibi geniş ve manalı bir şahsiyeti vardı. Yüzünde, geçmişin derin izleri okunuyordu. Yine geçmiş yıllardan kalma bir acılık seziliyordu gözlerinde. Geniş omuzlarıyla erkek göğsü çok ağır bir hayat yükünü taşımış hissini veriyordu insana. Sokak kapısı önüne atılmış iskemlede, başını ellerinin arasına almış, için için ağlıyor gibiydi. Gi-dip yanına oturdum. Önümüzden geçip gidenlerin adim-larını seyrederken bir şeyler düşünüyor, bir şeyler hatırlı-yormuş gibi bir hâli vardı. Derdini söyletebilirim belki biraz ferahlar diye düşündüm. Yaklaşarak çok sakın bir sesle:

– Sadık Bey, dedim, beraber askerlik yaptığınız bizim köylü Ahmet'i hatırlıyor musun?

Bu parçayla ilgili,

- I. Üçüncü şahıs anlatıcı vardır.
II. Öyküleme ve betimlemeye başvurulmuştur.
III. Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Kişisel hayatı sorunlarla geçmiş olan sanatçı, diğer varoluşçu yazarlar gibi saçma ve kötü dünyadaki trajedisine, bunalımlarına yer vermiştir. Onun eserlerinde kişinin ça-ğına, ailesine, işine yabancılaşması en önemli temalardır. *Dönüşüm* adlı romanında bu yabancılaşmayı ve inanların ne kadar acımasız olabileceğini sembolik bir şekilde anlat-mıştır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden han-gisidir?

- A) Charles Dickens   B) Daniel Defoe
C) Franz Kafka   D) Alexander Puşkin
E) John Steinbeck

9. Sokağın yanları, kaldırım olsun olmasın, yayalara; ortası araba, bisiklet, otomobil içindir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Yüklem eksikliği
B) Sıralama yanlışlığı
C) Tamlama yanlışlığı
D) Gereksiz sözcük kullanımı
E) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı

1. Türkiye’de ve yurt dışında birçok ödüle layık görülen Yaşar Kemal, eserlerinde köylülerin sesini keskin bir çığlığa dönüştürmeyi başarmış; yoksul insanların sorunlarını toplumcu anlayışla yansıtmıştır. Yazarın doğa betimlemeleri, eserlerinde önemli yer tutar. Yaşar Kemal’in doğası rengârenktir. Her nesnenin, duygunun renkleri vardır. Yaşar Kemal’de doğa, dışarıdan bakılan bir madde değildir; yaşantının bir parçasıdır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Yaşar Kemal’in eserlerinden alınmamıştır?

- A) Üstünde çiçek olsun olmasın, eğil bozkır toprağını kokla, mis gibi kokar. Bir avuç toprak al, koynuna koy, günlerce acı, keskin, baş döndürücü bozkır çiçekleriyle kokarsın. İyicene, çıkmamacasına toprağa sinmiştir koku.
- B) Akdeniz’in tam kıyısından, kumluklarından, Payas’ın altından yüzlerce bulut aklığında, ince ince, pırıltılı, pul pul dönen mavi, turuncu, boz, kırmızı, ta gökyüzüne ağmış uzun toz direkleri çıktı. Akdeniz’in üstünde top top şişmiş, kabarmış ak yelken bulutları salınıyordu.
- C) Ovayı yağlı, mazot dumanlı, sıcak, buğulu, terli, ışıklı, fırın ağzı gibi kokulu bir gürültü almış çalkalanıyor, Çukurova uyanıyordu. Çukurova yorgundu. Serilmişti. Ağır ağır soluk alıyor, homurdanıyordu. Sıcak, yakıcı, uyuşuk, devingen, ele avuca sığmayan, bin başlı ejderha...
- D) Toros Dağları’nın etekleri ta Akdeniz’den başlar. Kıyıları döven ak köpüklerden sonra doruklara doğru yavaş yavaş yükselir. Akdeniz’in üstünde daima top top ak bulutlar salınır. Kıyıları dümdüz, cilalanmış gibi düz killi topraklardır. Killi toprak et gibidir. Bu kıyıları saatlerce içe kadar deniz kokar, tuz kokar.
- E) En sonunda karışık kokuları, değişik kumaşları, altınları, elmasları, çok ve beceriksiz boyanmış yüzleri, kendini hiç sorguya çekmemiş kadın ve erkek gülüşlerini, şimdiden terlemiş enseleri, eğlenmeye ve kutlamaya kesin kararlı “Vaay canım!”, “Ah şekerim!” ünlemelerini yara yara yanına ulaşıp omzuna dokunmayı başardığım garson; ağzının içinde bir şeyler geveliyor.

2. Çok partili hayata geçiş denemelerinin yaşandığı yıllarda, bir Anadolu kasabası olan Akşehir’de doktor olarak çalışan Şerif adlı bir aydının şahsında birçok değerın temsil edildiği ve halktan kopuk aydınların eleştirildiği bir romandır. İlk bakışta bir aşk hikâyesi gibi görünen romanın asıl meselesi, yüzyıllardır farkına varılmadan büyüyen bir uçurum hâline gelen aydın ve halk arasındaki dünya görüşü farklılığıdır.

Bu parçada bahsedilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Küçük Ağa* B) *Dönemeçte*
C) *Yağmuru Beklerken* D) *Siyah Kehribar*
E) *Firavun İmanı*

3. Okulda ilk öğrendiğim gerçeklerden biri de babamın -sonra peder oldu- beni yanlışlıkla mektep yerine okula gönderdiği oldu. Önümüze alfabe adında anlaşılmaz bir kitap koydular. Babam, ona da elifba dedi. Okulla babamı uzlaştırmaya imkân yoktu. Bu garip kitapta, bizim kılığımıza pek benzemeyen bir biçimde giydirilmiş çocuklar, boyuna birbirlerine top atıyorlardı. Hangi mahallede oturduklarını bilmediğim bu çocuklar, kumbaralarında -bizim evde böyle bir kutu yoktu- para biriktiriyorlar; babaları da onlara, çatana denen kayıklar alıyordu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İç konuşma ve geriye dönüş tekniklerinden yararlanılmıştır.
B) Anlatıcı, olayı yaşayan kişilerden biridir.
C) Aynı toplumda görülen farklı yaşam biçimlerine değinilmiştir.
D) Anlatıcı, gördüğü farklılıkları ironik bir dille aktarmıştır.
E) Toplum içindeki kültürel çatışmadan bahsedilmektedir.

4. Getirdiği anlatım yenilikleriyle 20. yüzyıl edebiyatını derinden etkileyen James Joyce, *Ulysses* romanı ile adını tüm dünyaya duyurmuştur. Bilinç akışı yazmanın ünlü ve etkili bir örneği olan *Ulysses*’te yazar geleneksel anlatım tekniklerinin ötesine geçip karakterin zihninin yazarın aracılığı olmaksızın doğrudan aktarılmasını sağlamıştır.

Buna göre, aşağıdaki sanatçılardan hangisi James Joyce ile benzer bir anlayışla roman yazmıştır?

- A) Ferit Edgü B) Kemal Tahir
C) Orhan Kemal D) Talip Apaydın
E) Mahmut Makal

5. Aşağıdakilerden hangisi farklı bir bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Küçük Hasan hiçbir şey düşünmeden ilerliyordu. Ne evde kendisinin dönmesini bekleyen iki küçük kardeşi ne de dört saat uzaktaki nahiye merkezinde hizmetçilik yapan anası bu anda aklındaydı. Ayrarını satıp satamayacağını da düşünmüyordu.
- B) Okula geç kaldığı o bahar sabahında Galip, rüyasında okula geç kaldığını gördü. Kim olduğunu çıkaramadığı mavi saçlı güzel bir kızla, alfabenin son sayfalarının okunacağı okuldan uzaklaşan bir belediye otobüsündeydiler.
- C) Ertesi gün, tanıdıkları dolaşmaya başladım. Hepsinin bir listesini yapmıştım. Bu gizli iş, beni ne de olsa düzenli davranışlara alıştırmıştı. Her ziyaretten sonra, listede, ait olduğu yere kırmızı tükenmez kalemle bir ok işareti koyuyordum. Nerelerdesin, diyenler çıktı ama esaslı bir şekilde merak eden pek yoktu.
- D) Kasabanın üstünde artık belirgin bir dehşet havası esmeye başlamıştı. İlk olayın duyulduğu gün öğleden sonra, daha kasaba ayrıntıları tam öğrenmeden olayın kahramanı, aklında birbirine zıt binbir düşünceyle kasaba meydanında görüldü.
- E) Kapanır kapanmaz yeniden çalan telefona boş boş bakarken Galip, Hâle Halanın son anda bozulan evlilik tasarısını hatırladı ama nedense, damat adayının az önce aklına gelen tuhaf adını hatırlayamadı. Aklını tembelliğe alıştırmamak için "Dilimin ucundaki ad aklıma gelene kadar telefonu açmayacağım!" diye düşündü.

6. Saatler de böyledir. Sahiplerinin mizaçlarındaki ağırlığa, canı tezliğe, evlilik hayatlarına ve siyasi akidelerine göre yürüyüşlerini ister istemez değiştirirler. Bilhassa bizim gibi üst üste inkılâplar yapmış, türlü zümreleri ve nesilleri geride bırakarak, dolu dizgin ilerlemiş bir cemiyette bu sonuncusuna, yani az çok siyasi şekline rastlamak gayet tabiidir. Bu siyasi akideler ise çok defa şu veya bu sebeple gizlenen şeylerdir. Hiç kimse ortada o kadar kanun müeyyidesi varken elbette durduğu yerde, "Benim düşüncem şudur..." diye bağırır. Yahut gizli bir yerde bağırır. İşte bu gizlenmelerin, mizaç ve inanç ayrılıklarının kendilerini bilhassa gösterdikleri yer saatlerimizdir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Eşya ile insan arasında ilişki kurulmuştur.
- B) Yazıldığı dönemin toplumsal özelliklerine yer verilmiştir.
- C) Anlatıcı, olaya dâhil olan kahramanlardan biridir.
- D) Bilinç akışı tekniğinden faydalanılmıştır.
- E) Anlatıcı, kendi yorumlarına yer vermiştir.

7. Tezel'in yardımına koşmam gerek. Sözü buraya getirmesine kıyamayacak; bunu söylerken alaylı, vurdumduymaz gülüşüne katılamayacak ya da Tezel'i anlamaya çalışmayacak kadar yorgunum. Bunun da adı, başkalarının an'lık dileklerini an'ında yerine getirmek olmalı. Bir ot. Bir dal. Esinti çıkarsa kıyımdar. Yağmurda ıslanır. Güneşte başını ışığa uzatır, pırıldar. Bir araba yanından tozularak geçerse matlaşır, rengi toprağa yaklaşır. Biri üstüne düşünmeden basabilir. Az sonra da kaldırıp bir duvar kıyısına, bir çukura birikmiş lağımsı suyun içine atabilir. Evet, evet. Tamam. İnsan ise direnir. Kırk beş yıl bile olsa kırk beş yıl, bataklarda yürürken de hiç çamur sıçratmadan paçalarına, hiç çirkefe batmadan, hiç tozlatmadan üstünü başını; hiç sallanmadan boralarda, fırtınalarda; hiç midesi bulanmadan, hiç başı ağrımadan...

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın ruh hâli ön plana alınmıştır.
- B) Üçüncü kişili anlatım vardır.
- C) Zaman ve mekân ayrıntıyla verilmiştir.
- D) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
- E) Anlatımda iç konuşmalardan faydalanılmıştır.

8. (I) Tatarcık'ın boyu ortadan yüksek, vücudu yassı, fakat bir kaplan gövdesi gibi kudretli ve yumuşak adaleliydi. (II) Hâlâ bir gemici gibi adımları ayırık, kollarını sallıya sallıya yürüyordu. (III) Tıpkı babası gibi güvertelerde fırtınalar içinde muvazene bulmağa çalışan bir denizcinin âhengi ile hareket ediyordu. (IV) Fakat onda babasını hatırlatan yalnız yürüyüşü değildi. (V) Yanak kemikleri çıkık, göz kapakları şiş, göz kuyrukları şakaklarına doğru uzar ve incelirdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım veya noktalama yanlışı yoktur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Hiçbir zaman, hiçbir şey dolduramayacaktır yitilmiş bir arkadaşlığın yerini. (II) İnsan kolayca arkadaş edinemez ki. (III) Bunca ortak anının yerini hiçbir şey tutamaz. (IV) Yeniden kurulamaz bu dostluklar. (V) Bir meşe ağacı ekip de gölgesinde çabucak barınmayı ummak boşuna-dır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlışı anlamda kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. Aşağıdakilerin hangisinin anlatımında farklı bir bakış açısı kullanılmıştır?

- A) Kara Bayram'ın babadan kalma evi köy içine bakıyordu. İki katlıydı. Altı ahır, samanlık, koyun damı... Üstü iki oda bir "hayat"tı. Odalardan birinde oturur, yer içer, yatarlardı. Birine de taktuk korlardı.
- B) Bir koku var bu Haceli'de, bir koku. Ağzıma burnuma çaput tıkmışlar gibi bunalıyorum. Boğulacak gibi oluyorum. Mapuslar gibiyim. Daracık demir sandıkta kapalıyım. Havamı kesmişler boğuluyorum.
- C) Irgatbaşı Pehlivan Ali'yi kırma makinesine vermişti. Dolu çuvalıyla dayanan işçiden aldığı çuvalı makinenin dört köşe ağzından boşaltıp boş çuvalı geri verirken yeni bir dolu çuval dayanıyordu önüne.
- D) Çocuklar fırladılar. Derede ceplerini taşlarla doldurdular. Sığır, geride büyükçe bir toz bulutu bırakarak, sakın, gâilesiz ilerliyordu. Zayıflığından beklenmeyen bir zindelik vardı üstünde.
- E) Herkes Meryemceye baktı. Meryemce uyuklar gibi, değneğinin üstüne yaslanmıştı. Kendi adını duyar duymaz başını kaldırdı, sonra değneğini öfkeyle iki üç kere yere vurdu.

2. Ana, güm güm gümüleyen konağın saltanatına dalmıştı. Yıllar önceki pırıl pırıl bir konak canlanmıştı kafasında. Bu konak, Adana'nın ünlü zenginlerinden birinin konağıydı. Ağızları sıra sıra altın dişli ağaların pırıl pırıl faytonlarla gelip gittiği; kurban bayramlarında yan yana devrilen besili koçların kesilip etlerinin fakir fukaraya dağıtıldığı; zaman zaman pencerelerinde masal yüzlü, güneş görmemiş tazelerin hayal gibi görünüp kaybolduğu bir konaktı. Ama değil böyle bir konağa gelin gelmek, böyle bir konağın kapısından olsun girememişti fakat kim ne bilecekti?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bir çatışma ve bu çatışmanın insan üzerindeki etkileri yansıtılmıştır.
- B) Geriye dönüş tekniğiyle anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır.
- C) Yazıldığı dönemin gerçekliğini yansıtan ayrıntılara yer verilmiştir.
- D) Kahramanın duygu ve düşüncelerine hâkim bir anlatıcı söz konusudur.
- E) Geleneksel anlatımın dışına çıkmış, alegorik anlatımdan yararlanılmıştır.

3. Köylülerin ekonomik ve sosyal sorunlarından bahseden, köy konusuna odaklanan yazarların başında Abbas Sayar gelir. Sayar'ın romanları konularıyla Orta Anadolu'daki yaşantıya uzanır. Dil özellikleriyle de yöresel deyimleri, atasözlerini ve farklı ağız özelliklerini yansıtır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi Abbas Sayar'ın eserlerinden alınmamıştır?

- A) Muhtar'ın yaptıkları, mayısın üçüncü haftasına dek köyde herkesin ağzına sakız oldu. Herkes kendi keyfince çiğneyip durdu.
- B) Kazandığın paraları çarçur etmez, ağama yollarsan ilk ayak şu gideceklerden birisinin sulu tarlasını alırsın. Paranın ardını beslesen bir traktöre yazılırız.
- C) Tüccar, İstanbul'da zeytinyağını bekletiyor, beklettiği için de para kazanıyordu. Tütüne gelince tüccardan önce hükûmetti tütünün alıcısı. Sonra tütün bekletilebilen bir mal değildi zeytinyağı gibi.
- D) Cıncık boncuk satıcısı değilsiniz ya! Beşlik malı çaresiz üçe veren köylü takımsınız. Kanadınızın ucu gökte de olsa gelip sizi bulurlar, tütününüzün bir yanını yolup sıvırlar.
- E) Ertesi sabah Hıdır Emmi ahıra daldı. Kendi hayvanlarına göz atmadan Kısrak'ın yanına geldi. At yine yatıyordu. Elindeki idare lambasını başına yaklaştırdı. Yüzünü aydınlattı.

4. Gidip ona sarılsa, başını göğsüne dayasa eskiden teyzesinin kucağında duymuştu kokuyu gene koklayacağını sanıyordu... "Şuraya otur." dedi. Sedire oturttu. Başını onun kucağına koyup uzandı. Eski evde teyzesinin kucağına hep böyle yatardı. Kulağının değdiği karından yavaş, süreksiz bir gurultu duydu. Aldırmadı, teyzesinin de karnı guruldar mıydı? Bilmiyordu. Gözlerini yumdu. Burun kanatlarını gerip birkaç kere yokladı. Belki eski kokuları yeniden duymak olanaksızdı... "Saçlarımı okşasana." dedi. Başını kucağında duymuştu teyzesi kaşıya çeke saçlarını okşardı. Böylesi değildi. Dalgın bir elin yavaştan gezintisiydi bu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilinç akışı tekniğinden faydalanılan modernist bir eserden alıntıdır.
- B) Çağdaş toplumun ortaya çıkardığı sevgisizlik ve arayış kahramanda görülmektedir.
- C) Anlatımda geriye dönüşlerden ve iç konuşmalardan faydalanılmıştır.
- D) Toplumun yalnızlaştırdığı bireyin sıkıntıları anlatılmıştır.
- E) Ayrıntılı bir mekân tasviri yapılırken mekânın kahraman üzerindeki etkileri belirtilmiştir.

5. • Harman yerine gelince öküzler şose üzerindeki pınara saptılar. Oluktan taşan su, ince bir çizgi hâlinde aşağı kayıyor, güneş ışığı da pırıl pırıl parlıyordu. Lüleden akan su boşalmıştı. İbrahim bu kez de acısını çeşmeden çıkardı. "Akmam diyeyince!" dedi. "Hiç lüzumun olmayınca kiraz dere gibi çağlaman tutar. Yazın da abıhayat kesilirsin başımıza."
- Sonra birden dere kıyısında oturan kocasına doğru hırslı adımlarla yürüdü. Yaklaştı. "Bana bak herif, bana bak!" dedi. "Şu tarlanın bir kıymığını Çelo göbeli alsın, kapında yularlı öküz olsam ipi kırarım."

Aynı yazarın eserlerinden alınan bu parçalardan hareketle yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Köy hayatını ve köylüyü anlattığına
B) Konuşma dilinden yararlandığına
C) Halkı eğitmek amacıyla yazdığına
D) Gözlemci bakış açısı kullandığına
E) Tabiatı devinim hâlinde yansıttığına
6. Birden her şey aydınlandı kafamda. Bazılarını kuşkulandıran, bazılarının alaya almalarına sebep olan o yabaniğin, o tuhaflığın sebebini; onun bir hayal adamı; yalnızlığı, suskunluğu seven bir insan oluşunun sebebini şimdi çok iyi anlıyordum. Akşam vakitlerini niçin Nöbet Tepesi'nde geçirdiğini, bütün gece çay kenarında niçin yapayalnız durduğunu, başkalarının işitemediği seslere niçin hep kulak kabarttığını, bazen birdenbire gözlerinin niçin parladığını anlıyordum şimdi: Danyar âşıkı. Denizler kadar derindi onun aşkı. Bu aşkını içinde saklıyor ve türkülerde duyup yaşıyordu. İlgisiz bir insan, âşık olmayan bir insan, sesi ne kadar güzel olursa olsun böyle şarkı, böyle türkü söyleyemez.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aşkın kahramanın üzerinde bıraktığı etkiden söz edilmiştir.
B) Anlatıcı olay örgüsüne dâhil olan kahramanlardan biridir.
C) Metnin teması tüm devirlerde karşılaşılabilecek bir temadır.
D) Anlatıcı, zaman zaman kendi yorumlarını da dile getirmiştir.
E) Anlatımın kapalı ve sanatlı oluşu yazarın üslup kaygısı taşıdığını göstermektedir.

7. Kedinin yalayışını dinledi. Jambonlu yumurta, istemez. Bu sıcaklarda iyi yumurta hak getire. Şöyle temiz güzel bir su içeyim. Perşembe: Buckley'den koyun böbreği de alınmaz bugün. Tereyağında pişirirdim, karabiberli falan. Çayın suyu kaynayadursun. Kedinin yalayışları yavaşladı, fincan tabağını tertemiz yapmış. Dilleri niçin sert olur öyle? Daha iyi yalayabilsin tüm girintilerini kabın. Yiyebileceği bir şey? Çevresine bakındı. Yok.

Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinç akışı
B) Gösterme
C) Diyalog
D) İç Çözümleme
E) Geriye Dönüş

8. (I) Şimdi evlere gidip arpanızı, buğdayınızı, atınızı, eşeğinizi, ineğinizi, yatağınızı, bulgurunuzu, evinizde işe yarar neyiniz varsa hepsini hepsini saklayacaksınız. (II) Nereye mi saklayacaksınız, nereye mi? (III) Ben ne biliyim. (IV) Herkes saklayacak yerini bulsun. (V) Ben de bulacağım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım veya noktalama yanlışı vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

9. Dağlar bir şey hissetmez, bir şeyden şikâyet etmez, bir şey anlatılmaz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıralama yanlılığı
B) Tamlama yanlılığı
C) Tümleç eksikliği
D) Nesne eksikliği
E) Ekin yanlışı kullanılması

1. Beş gecenin uykusuzluğunu bir gecede ama yirmi saatlik, hiç değilse on beş saatlik bir gecede, ufak ufak harcadıktan sonra adam elbette zilzurna aç uyanır. Oysa önünde utanmaz suratlı koskoca bir gar! Koskoca bir "Strasbourg" yazısı! Bir lokanta düşünüyor. Sıcak bir çorba! Çevrede lokantaya özgü bir yer göremiyor. İnsanlar, unuttukları bir şeye yetişmek ya da hatırladıkları bir şeyden kaçmak için koşuyorlar. Yukarılara bakıyorsun yazılar, yazılar... Onların üstünde yüksek, yabancı bir gökyüzü...

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mekân ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.
- B) Anlatıcının durumlar ve kişiler hakkında öznel değerlendirmeleri vardır.
- C) Kendini bulunduğu ülkeye ait hissetmeyen bir kahraman söz konusudur.
- D) Anlatım, olayın merkezinde bulunan bir anlatıcı tarafından gerçekleştirilmiştir.
- E) İzlenimsel betimlemelere ve eksiltili ifadelere yer verilmiştir.

2. Bir adamın, başka bir adamın evinin önüne ev yapmaya kanunda hakkı yoktur! Eğer Haceli senin evin önüne ev yaparsa seninkinin manzarası kapanacak. Haceli, evin altını ahır yapacak. Nereye atacak gübreyi? Her evin gübresi kendi ardına atılır. Haceli evi yaparsa ardı nere olacak? Tabii senin evin önü, Haceli'nin gübreligi! Çekilir mi bu, Kara Bayram? Sen çeksen bile köylü neye çeksin? Kim oluyor Deli Haceli, köy içine ev yapacak? Karataş'ın şerefi yok mu?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sosyal bir romandan alınmıştır.
- B) Sözde soru cümlesi kullanılmıştır.
- C) Soyut bir anlatım tercih edilerek idealler dile getirilmiştir.
- D) Metin, yazıldığı dönemin sosyal gerçekliğiyle uyumludur.
- E) Metinde günümüzde de karşılaşılabilecek bir çatışma söz konusudur.

3. Aşağıdakilerden hangisinde birinci tekil kişili anlatım vardır?

- A) Akşam eve dönerken elimde önemli bir cümle, tartışmasız bir gerçek getirememiş olmak benim için oldukça moral bozucuydu.
- B) Ev işiyle Murtaza Ağa kendisi uğraşıyordu. Kasabanın en güzel evi çeltikçi Uzun Rahmet'indir. Uzun Rahmet evi geçen yıl yaptırdı.
- C) Sazlıdere köyü, Okçuoğlu'nun altı bin dönümlük sahasının tam ortasında kalıyordu. Okçuoğlu bu yüzden bin beş yüz dönümlük bir tarlayı ekemediği gibi kesik sulama usulüyle ancak ruhsat alabiliyordu.
- D) Köprü'nün üstüne müthiş bir kalabalık toplanmıştı. Hamza Dayı bunu anladı. Otomobili daha hızlı sürdü.
- E) İbrahim Efendi'nin huzurlu bir hayatı vardı. Memlekette, kendisi gibi bolluk ve tokluk içinde bir zümrenin bulunduğu da bir gerçektir.

4. Sürülerine ot bulamayan göçebeler ve buralara uzaktan gelip işgal eden Juan-Juanlar bir daha görülmemiş.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanımı
- B) Öge eksikliği
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Mantık ve sıralama yanlışlığı
- E) Özne-yüklem uyumsuzluğu

5. Muhtar, iki jandarmanın ortasında, artık köylülükten çıkmış,

I
bir hükümet memuru gibi duruyor. Kendisine verilen dam-
II
galı ve matbu kâğıtları dikkatle gözden geçiriyor. Hepsini
III
biri birer inceliyor. Beni görünce merasimle ayağa kalktı ve jandarmalara kalkmalarını işaret etti. Ben de onların
IV
sırasında bir sandalye alıp oturdum. Jandarmalar, daha
yirmi iki köy dolaşacaklarmış.
V

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Saffet Hanım bazı günler, ekseriyetle o kadar hoşuna giden bu evinden, yaşayacağı zamanın en çoğunu içinde geçirdiği bu küçük evde hiç değişmeden geçen saatlerden, hiç değiştirilmeden gittikçe eskiyen eşyalardan, dünyanın hiçbir zaman dinmeyen, hep dinmeden bir sel gibi akan felaketlerinden, onları tespit eden ve kocasının odasında üst üste insan boyunca yığılan gazete koleksiyonlarından, bu yoksul hayatı yaldızlayan ve hep yarına kalan zengin olmak hülyasından, bu kokan alafranga peynirlerinden, hülasa hiçbir vakit gönlünün istediği bir zamana vasil olmadan hangi mevsimde açılırsa açılınsın ve ha güneş, ha ay ziyadesiyle aydınlansın, hep fani olan saatlerin birer birer ve tatsızca geçtiklerini haber veren saatlerden Saffet Hanım artık müthiş bir yorgunluk ve bıkkınlık duymuş. O zaman, başka günler ayar edip kurmaya o kadar itina ettiği bütün saatlerini; o sofradaki kuyruklu saati, o duvarda asılı çalar saatleri, hatta çok kere hırkasının üst mendil cebinde duran mineli, kıymetli hususi saatini -güya onlara bir ceza vermek ve onlardan intikam almak ister gibi- kurmaz; onları durmuş oldukları meyus bir saniyede bırakmış. Saffet Hanımın neşesinin yerinde olup olmadığı, bu kâh sallanarak safalı seslerle işleyen, kâh somurtarak sükût ile duran saatlerden belli olmuştur.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümitsizlik   B) Belirsizlik   C) Tekdüzelik
D) Yoksulluk   E) Kötümserlik

7. Ernest Hemingway'in 1929 yılında kaleme aldığı romanıdır. Romanda anlatılan olaylar I. Dünya Savaşı sırasında geçmektedir. 1915 yılının sonbaharında İtalyan ordusu, Avusturya ve Almanya orduları karşısında çetin bir muharebe vermektedir. Eserde İtalyan ambulans birliğinde çalışan ve genç bir Amerikalı olan Teğmen Frederic Henry ile İngiliz hemşire Catherine Barkley'in savaşın ortasında hem kendi sevgi dolu dünyalarını, hem de savaşın her şeyi yerle bir eden acımasız dünyasını yaşamaları anlatılır.

Bu parçada özeti verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Gün Olur Asra Bedel*
B) *Silahlara Veda*
C) *Savaş ve Barış*
D) *Geride Kalanlar*
E) *Yorgun Savaşçı*

8. Derse girmeyeceğim. Habersiz derse girmeyişim, sekreteri şaşırtır. Dersimin olduğu saatte çocukları koridorda dolaşırken görür. "Aysel Hanım gelmedi." derler. Sevinirler. Ölmüş olduğum, kimsenin aklına gelmez. Sekreter belki eve telefon eder. Sonra, daha sonraki günler neler olur? Hiç öğrenemeyeceğim nasıl olsa. Burada yatıyorum işte. Ölümün tamamlanmasını bekliyorum.

"Yeni bir kuşak doğuyor!" Bizim çocukluğumuz için böyle denirdi. Böyle bir doğumun ayrı bir sorumluluğu vardır.

Oda gittikçe ısınıyor. Perdelerin gerisine gün vurmuş olmalı. Saat kaç acaba? Sekiz, dokuz, belki de on...

Bu parçada geçen olayların zamanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatıcının konuştuğu bölümler geçmiş, an ve gelecek ögelerinden sadece birinin kullanılmasıyla devam etmektedir.
B) Bilinç, geçmişe ve geleceğe yönelik anımsamalarında sürekli andan sapmalar yapmaktadır.
C) Anlatıcının zamanı tahmin etmeye çalıştığı cümle, anlatıcının bilincinin nesnel zamandan kopmaya başladığının da ifadesidir.
D) Aysel'in bilincinde, geçmişe dair anılar, an ve geleceğe dair tasarılar bir arada akmaktadır.
E) Üçüncü paragraf dışı dünyanın algılanışıyla ilgili şimdi ki zamanı belirten kısa bir cümleyle başlar ve bir tahminle devam eder.

9. Hayatımdaki buna benzer sarsıntılardan her biri, sonunda bana yeni bir şey kazandırdı, bunu yadsıyamam; özgürlükten, ustan, derinlikten yana; öte yandan yalnızlıktan, anlaşılmazlıktan, soğukluktan yana bir kazanım. Burjuvazi açısından bakıldığında, bir sarsıntıdan öbürüne akıp giden yaşamım sürekli bir iniş oluşturdu; normalden, izin verileden, sağlıklıdan giderek uzaklaştı. Yıllar geçtikçe mesleğim, ailem, vatanım elimden çıkıp gitti. Her türlü sosyal ilişkinin dışında aldım soluğu; kimse tarafından seilmeyen, pek çok kişinin kuşkuyla baktığı, kamuoyu ve ahlakıyla sürekli ve amansız çatışma içinde tek başına biri olup çıktım. Eskisi gibi burjuvazinin çizdiği sınırlar içinde yaşasam bile tüm duygu ve düşüncelerimle bu dünyanın ortasında yine de bir yabancıya dönüştüm.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireyin toplum içindeki yalnızlığını, topluma ait olamama duygusunu işlemektedir.
B) Kişisiz, yüzeysel ve yaşama ayak uyduramayan bir kahramandan söz edilmektedir.
C) Dil; düşünce ve anlatım açısından, yazıldığı dönemin edebî geleneğinin izlerini taşımaktadır.
D) Bilinç akışı yöntemiyle kahramanın psikolojisi gözler önüne serilmektedir.
E) Anlatıcının, eleştirdiği sosyal sınıfın yaşamından uzak kalmadığı gözlenmektedir.

1. Arkamdan bir şehir kaçıyor. Dizlerimde bir kerpeten. Hastalık ve tabiat. Çamların arasında beyazlıklar. Bünye! Bünye! Sizin için her şeyden evvel bu. Evimizin sokak kapısının önünde çocuklar, birdenbire keskin bir çığlık. Daha sabredelim mi? Yengemin Paşa'ya uzattığı çanta ve Paşa'nın bana elini uzatırken yüzündeki şefkatin arkasına gizlenen istihfaf, istihza, nefret, hâkimiyet, mum ışığının sallantıları arasında uzanıp kısalan bir boy. Canlı, hareketli gözler, simsiyah ve hareketsiz. Uyuyamadım diyor, ben de uyuyamadım, sen niçin uyuyamadın? Ben bir şeyler düşündüm, ben de bir şeyler...

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üçüncü kişili anlatım vardır.
- B) Sade ve akıcı bir dil kullanılmıştır.
- C) Çevre tasvirlerine yer verilmiştir.
- D) Bireyin iç dünyası esas alınmıştır.
- E) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.

2. Hasan arkasını döndü. Ayakları sapsarıydı. Yarılmıştı. İis sürülmüş bir sarı. Boynu upuzundu Hasan'ın. Yüzünde deriden başka hiçbir şey yoktu dersin. Kemiğe yapışmış deri. Dudakları incecik. Üstünü kabuk bağlamış. Azıcık da morarmış dudakları. Dişleri apak, pırıltı içinde. Gözleri kocaman, kara. Sol duduğunda, incecik bir yanık izi var. Bir damar gibi boynuna kadar iniyor. Saçını anası merdiven kesmiş. Tutam tutam, keçi kırkıkları gibi duruyor başında. Hasan'ın parmakları inanılmayacak kadar uzun, ince. Ayakları da öyle.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanın fiziksel portresi çizilmiştir.
- B) Görme duyusuna özgü ayrıntılar vardır.
- C) Üçüncü şahıs anlatıcı kullanılarak yazılmıştır.
- D) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.
- E) Kısa isim cümlelerine yer verilmiştir.

3. Cumhuriyet Dönemi'ne ait aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Halide Edip Adivar - *Yolpalas Cinayeti*
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - *Hep O Şarkı*
- C) Refik Halit Karay - *Hüküm Gecesi*
- D) Aka Gündüz - *Dikmen Yıldızı*
- E) Peyami Safa - *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu*

4. Halide Edip Adivar - - - - adlı romanında Batılılaşmanın yanlış anlaşıldığını vurgulamak istemektedir. 1945'te ekonomik bir geçiş, bir dönüşüm anını idrak eden Türkiye'de gerçek değerlerin göz ardı edilişi; geçici ve içi boş değerlerle yaşayan parazit bir sosyal zümrenin toplumun manevi değerlerinin içini boşaltıp talan edişi hüküm sürmektedir. O bir yandan başkışısı Ayşe Balkar'ı çok fakir, sefil ve ezilmiş bir sosyal sınıftan seçmiş ve onun iç özgürlüğüne kavuşacak ölçüde ahlaki büyüme sürecini eserinde bağlayıcı unsur olarak kullanmış öte yandan da iç özgürlüğüne kavuşamayan Safi Naz'ın başarısızlığının sebeplerini incelemiştir.

Bu parçada Halide Edip Adivar'ın aşağıdaki romanlarının hangisinden söz edilmektedir?

- A) *Seviye Talip*
- B) *Sonsuz Panayır*
- C) *Ateşten Gömlek*
- D) *Tatarcık*
- E) *Sinekli Bakkal*

5. Realist (gerçekçi) olmak hiç de hakikati olduğu gibi görmek I
değildir. Belki onunla en faydalı şekilde münasebetimizi II
(ilişki) tayin etmektir. Hakikati görmüşsün ne çıkar? Kendi başına hiçbir manası ve kıymeti olmayan bir yığın (değersiz) III
hüküm vermekten (karara varmak) başka neye yarar? IV
İstedığın kadar uzatabileceğin bir eksikler ve ihtiyaçlar listesinden başka ne yapabilirsin? Bir şey değiştirir mi bu? Bilâkis (tersine) yolundan alıkor seni. V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyusmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Köyü gözünde tutuyor, içine bir özlem ateşi düşmüş, yakıp kavuruyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öge eksikliği
- B) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- C) Deyimin yanlış anlamda kullanılması
- D) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
- E) Çatı uyumsuzluğu

7. Sonbahar geldi. Yağmurlar yağmaya başladı. Bende yolculuk için hiçbir hareket ve hazırlık yoktu. İznimi bir ay daha temdit ettirdiğimi söylediğim gün Şükran'ın gözleri yaşardı. Amcam bana dua ve teşekkür etti:

– Ne yalan söyleyeyim senin bu kadar iyi kalpli bir çocuk olduğunu bilmiyordum. Bu günümüzde bizi yalnız bırakmadın. Hepimiz şaşkın bir hâldeyiz. Evin içine çok faydan dokunuyor. Var ol sağ ol. Amcam doğru söylüyordu. Köşke çok faydam dokunuyordu. Şükran'ın yorgunluktan, uykusuzluktan sarardığını gördükçe yatmaya gönderiyor; hastanın yanında nöbet bekliyordum. Amcamın kendisini büsbütün yeise kaptırmasına ben mani oluyordum.

Bu parçada;

- I. betimleme,
- II. öyküleme,
- III. tartışma

anlatım biçimlerinin hangileri vardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8. Duydum ki Adil Efendi, arkasında yirmi candarmaylan gene geliyormuş. Gene köyde ne var, ne yok alacakmış. Zaten bu yıl o kadar verim olmadı. Her şeyimizi alırsa çok kötülük olacak köyde. Ve de gelip hepsini alacak. Ve de açlıktan çok ölüm olacak köyde. Bunun için size danışıyorum. Adil Efendiyi köye getirmemenin mümkünü yok. Gelecek çaresiz ve çaresiz gelecek. Ve soyup soğana çevirecek. Ve de çocuklar, kocalar açlıktan ölecekler. Ve de hepimiz açlıktan kırılacağız. Ve utançların büyüğü yüzümüzde kalacak. Buna karşılık ne yapmalıyız? Sizi çağırdım ki bana bir akıl veresiniz. Söyleyin bakalım.

Bu parça üslup ve içerik açısından değerlendirildiğinde aşağıdaki yazarlardan hangisine ait olabilir?

- A) Peyami Safa   B) Yaşar Kemal
C) Ahmet Hamdi Tanpınar   D) Nihal Atsız
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

9. Lami çarçabuk hazırlandı, koştu ( ) vapuru kaçırmadı. Kamara dolmuştu. Ayakta kalanlar sıkışabilmek için bir tanıdık yüze rast gelmeli ( ) yanına sıkışverişmeli. Bunu ararken yakın bir ses onu çağırdı ( )
– Lami Bey ( )
Başını çevirdi ( ) şişman bir adam, top yüzlü ve bıyıksız.

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilebilir?

- A) (,) (,) (:) (!) (;)   B) (;) (;) (:) (...) (:)
C) (,) (,) (:) (.) (,)   D) (;) (,) (,) (!) (.)
E) (;) (,) (:) (,) (.)

10. Ölmeye razı olmak... Şimdiye kadar hangi milletten bu kadar ağır bir şey istenilmiştir? Ama içimizden bunu kabule hazır insanlar çıkıyor. Geçen gün, aldığım İstanbul gazetelerinde okudum. "Sevr Muahedesi" esas itibarıyla kabul edilmiş. Damat Ferit hükümeti onu imzaya üç kişi yolluyormuş. Bu üç kişiden biri de Rıza Tevfik'tir. O Rıza Tevfik ki bize Türk folklorunun zevkini veren ilk adamdır. Türk halkına bu hıyaneti reva görmesinin sebebi ne? Niçin, bir yaşlı Şaman heyetine girip bu artık topraklarda doluşarak milletin ıstırabını terennüm etmiyor?

Bu parçayla ilgili,

- I. Eksilteli cümlelere ve soru cümlelerine yer verilmiştir.
- II. Tarihsel bir gerçekten yola çıkılarak kaleme alınmıştır.
- III. Gözlemci anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

11. Hiç unutmam, on altı yaşındaydım, bir gece mahallede yangın çıktı, bu müezzin korkmayayım diye beni evine götürdü, yangının alevlerine baktı, ben ağlayacak gibiydim: "Acaba yangın bizim evi yakar mı?" diyordum. Adamcağız, en şefkatli bakışıyla bana dedi ki: "A kızım, a yavrum, yangınlar yalnız tahtaları yakar! Biz tahta mıyız ya? Biz insanız, maneviyatımız var, yangından ne pervamız olacak ki? İki rekât namazı nerde olsak kılarız, secde-i Rahman'a kapanırız." Bana bu sözler ne büyük ideal verdi. Tasavvur edemezsiniz.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zaman ve mekân ögeleri belirgindir.
B) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
C) Ölüm korkusu tema olarak işlenmiştir.
D) Dinî değer ve duygulara yer verilmiştir.
E) Anlatıcı, kendi iç dünyasını yansıtmıştır.

1. Kişiler çoklukla, kafalarının içindeki hayatın, dışarıdaki hayata uymamasından doğan hayal kırıklığıyla dünyaya küserler: Seniha, Hakkı Celis *Kiralık Konak*; Ahmet Kerim *Hüküm Gecesi*; Leyla, Necdet *Sodom ve Gomora*; Dr. Hikmet *Bir Sürgün* vb. hep hayalleriyle gerçeği bağdaştırıramayan insanlardır.

Bu parçada romanları ve roman kişileri verilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Şinasi Hisar   B) Halide Edip Adıvar
C) Reşat Nuri Güntekin   D) Sabahattin Ali
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen romanlar, adı geçen yazara ait değildir?

- A) Sabahattin Ali ilk romanı olan Kuyucaklı Yusuf'ta (1937), bir kasabanın toplumsal yapısını, aşk öyküsüyle süsleyerek anlatır.
B) Reşat Nuri Güntekin, *Sözde Kızlar*'la (1923) romancılığa başlamış, *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu*'nda (1930) hasta bir gencin sıkıntılı yaşamını ve ruhsal bunalımını anlatmıştır.
C) Konularını günlük yaşamdan alan Mahmut Yesari, ünlü romanı *Çulluk*'ta (1927) işçi çevrelerini, köy yaşamını gerçekçi bir anlayışla anlatır.
D) Refik Halit Karay, romanlarını 1939'dan sonra yayımlamış, *Yezid'in Kızı* (1939), *Çete* (1939), *Sürgün* (1941), *Nilgün* (1950) adlı romanlarıyla büyük ün kazanmıştır.
E) Halide Edip; *Sinekli Bakkal* (1936), *Tatarcık* (1939) ve *Sonsuz Panayır*'da (1946) Türkiye'nin üç ayrı dönemdeki toplumsal özelliklerini ele almıştır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "mekân" ögesine yer verilmemiştir?

- A) Herhâlde Zeyniler şimdiye kadar işittiğim ve resimlerini gördüğüm köylerden hiçbirisine benzemiyordu.
B) Eski bir taş köprü ile dere geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet, bütün dehşeti ve çirkinliği ile başlıyordu.
C) Öyle ki Allah'ın gazabına uğramış beldelerin nasıl bir manzara oluşturduğunu tasavvur için o zamanki İstanbul'a bakmak kâfi geliyordu.
D) Kışın bütün şiddetiyle geri döndüğünü hissettiren soğuk ve yağmurlu bir bahar gününde, trenle Haydarpasa'dan ayrıldık.
E) Bütün eşya, üstüne eski bir asker battaniyesi serilmiş bir kerevetle birkaç arkalıksız kahve iskemlesinden ve bir tahta masadan ibaretti.

4. Edebî türlerde farklı düşünce ve yapıların anlaşmazlığıyla ortaya çıkan duruma "çatışma" denir.

Buna göre,

- I. Salih Ağa, Zeynep Kadın'ın başına hiç yoktan bir arazi meselesi çıkardı. Bu köy ağası, Mehmet Ali'nin ta babası zamanından ekip biçtikleri bir tarlanın kendisine ait olduğunu iddia ediyor. Zeynep Kadın, geçen gece hüngür hüngür ağlayıp bana davayı anlattı.
II. Sonbaharın, ismi gibi sararttığı çıplak bir ovanın nihayetinde bir dağ yamacına tırmanmış eski bir kasaba... Etrafını ova tarafından ince bir dere, öteki yanlarında sık serviler kuşatmış. Servilerin daha yukarısında bir eski kale harabesi...
III. Bir gece elimde açık bir kitapla sobanın başında uyuyakalmıştım. Birdenbire şiddetli bir sarsıntıyla uyandım. Sevim'in her zaman aralık duran oda kapısı kapalıydı. Bu, bana anlaşılmaz bir dehşet verdi. Kalbim tıkanarak koştum.

parçalarından hangileri çatışmaya örnektir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

5. Aşağıdakilerin hangisinde bir kahramanla ilgili sevinçli bir durum dile getirilmiştir?

- A) Tefrik, Tuna Nehri gibi taşmıştı, kızının etrafında tayfun gibi dönüyor, onu kollarıyla kaldırıyor, dükkânda aşağı yukarı divane gibi dolaştırıyor, arada bir bırakıyor, biraz yüzüne baktıktan sonra tekrar kapıyor, nöbet gelmiş deli gibi ağlıyordu.
B) Mehmet Ali, beni buraya getirdiğine şimdiden pişman mı? Acaba evde anasıyla kardeşleri onun bir konukla geldiğini haber alır almaz kendilerine çıkıştılar mı? Eşyanın arkasından acayip bir sıkılganlıkla yürüyorum.
C) Rabia bu akşam ilk defa o kadar alışkın olduğu bu adamlar arasında kendini yabancı ve yalnız buluyordu. Rabia'ya onlar, kendisinin henüz girdiği bir yolun karşı köşesini dönüp giden insanlar, biraz sonra görmeyeceği, işitemeyeceği kimseler gibi geldi.
D) Peregrini cevap vermedi, kızın ta gözlerinin içine merhametle baktı. Belki merhametten başka bir şey de vardı, belki kendi de varlığından haberdar olmadığı bir hissini kıza gösteriyordu.
E) Mükerrerem, bir daha durmamakla beraber ne yaptıysa iyi yapmıştır. Sulhtan sonra belli başlı bir iş tutmamıştır. Zaten buna ihtiyacı da yoktur. O da benim gibi oldukça hâli vakti yerindedir. Üstelik de becerikli ve tutumludur.

6. Ölmeye razı olmak (I) Şimdiye kadar hangi milletten bu kadar ağır bir şey istenilmiştir (II) Ama içimizden bunu kabule hazır insanlar çıkıyor (III) Geçen gün, aldığım İstanbul gazetelerinde okudum (IV) "Sevr Muahedesi" esas itibarıyla kabul edilmiş (V)

Bu parçada numaralanmış ayraçların hangisinde iki nokta (:) kullanılmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki parçaların hangisinde "iç çözümlene" tekniği kullanılmıştır?

- A) Bundan daha acemi bir yalan olur muydu? Evet, Sevim'in su içmek için yatağından kalktığını söylemesi yalandı. Bunları söylerken sinsi ve ürkek bir bakışla yüzüme bakması da bunu gösteriyordu.
- B) Ben kimsenin aleyhinde söyleyemiyorum. Sade hakikati söylüyorum. O kadar etrafıma bakıyorum. Siz, gördüğüm insanların hiçbirisine benzemiyorsunuz. Farklı bir insansınız.
- C) Para sıkıntısı çekmiyordum. Öteki hemşehrilerin hâline bakılırsa zengin bile sayılırdım. Annemden bana epeyce mal mülk kalmıştı. Amcam, İstanbul'da bunları gayet iyi idare ediyordu.
- D) Sabahleyin bizimle beraber İstanbul'dan gelmiş kalabalık bir Alman ailesi önümdeki masada oturmuştu. Ara sıra dönüyorlar, ne söylediğimizi anlamadan gülüyorlardı.
- E) Karanlık ağaçlarla dolu bir bahçe... Sonunda viranelikten göçmek üzere iki katlı yayvan bir tahta ev.... İki yanında payanda mı, çardak mı olduğu anlaşılmayan koca koca kalaslar...

8. Bu sofa (evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, hol) yaşlı bir insan yüzü gibidir: Evimizin bütün ruhu, kederleri ve neşesi orada görünür; her günün hadiseleri tavana, duvarlara, döşemeye bir leke, bir çizgi, bir buruşuk ve bazen de ancak bizim görebileceğimiz gizli bir işaret ilave eder. Bu sofa canlıdır. Bizimle beraber kımıldar, değişir; bizimle beraber uyur, uyanır; bu sofa aramızda sanki üçüncü bir simadır ve gördüğü, ağıladığı bile olur.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
B) Kişileştirme vardır.
C) Atasözlerine yer verilmiştir.
D) Kurallı cümleler kullanılmıştır.
E) Niteleyici sözlere yer verilmiştir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Hiç beklemediğim bu teklifi lüzumsuz bir heyecanla karşıladım.
B) Onun yapamadığını söylediği şeyle beni deminden beri üzen şeyin aynı olduğunu hissediyordum.
C) Şehrin ortalarına gelmiştik, sokaklar aydınlık ve kalabalıktı.
D) Çocukluğumdan beri bu hususa daima isyan ettim, asla kabul edemedim.
E) Boş ümitlere kapılmamanız için sizinle apaçık konuşmak daha iyi olacak.

10. • Fukaralık, Ali Rıza Bey için ne güzel bir mektep olmuştu. Her şeyi hakiki rengiyle, hakiki çehresiyle görmeye başladı. Artık kimse bu parasız ihtiyara kendini olduğundan başka türlü göstermek için canını sıkıntıya sokmuyordu. Hatta çocukları bile...
• Mehmet Ali bana doğru eğildi, elimi öptü. Bir şey söylemek istedi ve torbacığı omzunda, yürüdü gitti. Bu çocuk belki bir daha dönmeyecek. Yüreğimde derin bir kasvetle arkasından yürüyorum. Yolda rast geldikleriyle durup helalleşiyor.
• Araba inişli yokuşlu dağ yollarına girmişti. Kâh kurumuş sel çukurlarından geçiyor kâh boş tarlaların, bozulmuş bağların kenarlarını takip ediyordu. Seyrek aralıklarla tek tük köylüler, kağnılar, sırtlarında çalı demetleri taşıyan kadınlar...

Bu parçalarda kullanılan bakış açıları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Kahraman anlatıcı - gözlemci - hâkim
B) Hâkim - kahraman anlatıcı - gözlemci
C) Gözlemci - hâkim - kahraman anlatıcı
D) Hâkim - gözlemci - kahraman anlatıcı
E) Kahraman anlatıcı - hâkim - gözlemci

11. Sabahattin Ali; köy, kasaba ve kent gerçeklerini ilk defa gözleme dayalı toplumcu gerçekçi bir anlayışla eserlerinde yansıtmıştır. *Kuyucaklı Yusuf*'ta, bir Anadolu kasabasının değişen değerlerle biçimlenen yeni yaşamını sergiler. *İçimizdeki Şeytan*'da, II. Dünya Savaşı öncesinde üniversite, kültür ve sanat çevrelerindeki farklı sosyal eğilimleri eleştirir. *Kürk Mantolu Madonna*'da, çevresiyle uyum sağlayamayan, verdiği sözü tutamayan bir aydının suçluluk ve utanç duygusunu yansıtır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdaki edebî dönemlerin hangisinde yer alır?

- A) Tanzimat B) Servetifünun C) Fecriyat
D) Millî Edebiyat E) Cumhuriyet

1. Aşağıda Sabahattin Ali'nin biyografisi ile *Kuyucaklı Yusuf* adlı romanından birer parça verilmiştir.

- Babası Yüzbaşı Ali Selahattin Bey, emekli olunca önce İzmir'e daha sonra Edremit'e yerleşti. Sabahattin Ali, ilkokulu Edremit'te bitirdi; bir süre Edremit Lisesinde daha sonra Balıkesir İlköğretmen Okulunda okudu. (Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman-Cevdet Kudret)
- Yusuf ilk defa Edremit'te mektebe gitti. Fakat bu mektep devri pek uzun sürmedi. Buraya geldikleri zaman Yusuf on yaşlarındaydı. Sarı benizli, nahif fakat kuvvetli ve dayanıklı bir çocuktü. (Kuyucaklı Yusuf-Sabahattin Ali)

Bu parçalardan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Edebî eserlerde toplumsal mesaj verme kaygısı güdülür.
- B) Yazarlar, kaleme aldıkları eserlerinde sanatlı bir dil kullanırlar.
- C) Bir edebî metnin başarısı yazarın, dili kullanma yeteneğine bağlıdır.
- D) Edebî eserlerde, yazarların yaşamlarından izlere rastlamak mümkündür.
- E) Yazarlar yaşadıkları dönemlerin sosyal ve kültürel hayatından etkilenirler.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi kahraman anlatıcı ağzından yazılmıştır?

- A) Doğuda, batıda, bu aralık, renkten renge giren bir ışık yolu olur fakat sokağın yanları her zaman serin ve loştur.
- B) Üç hafta sonra Adnan; Hüsrev'den aldığı mektubu tramvayda ve vapurda üç dört defa okuya okuya mermer yalaya ders vermeye geldi.
- C) Bir zamanlar asker oldu, dediler, sonra Suriye'ye gittiğini duydum; biri büyük işlere girdiğini, ticaret yaptığını söyledi; bir türlü doğrusunu anlayamadım.
- D) Bir kere daha dönüp geriye baktıktan ve ömrünün en korkunç senelerinin geçtiği bu kasabaya yumruğunu uzatıp tehdit eder gibi salladıktan sonra atını ileriye, dağlara doğru sürdü.
- E) Doğu tarafından kopup gelen bulutlardan batı tarafındaki denize kadar uzanan ve yayılan bu kocaman genenin içinde yapayalnızdı.

3. Yaptığı hareketler ona hiçbir yere bağlı olmadığı şuurunu verdi. Hatta yavaş yavaş etrafından ne kadar ayrı olduğunu ne kadar uzak olduğunu hissetmeye başladı. Bir an içinde deminkinin tamamıyla aksi olan bir yalnızlık duygusuyla sarsıldı. Etrafına baktığı zaman ağaçların, bulutların, derenin kendisinden hızla uzaklaştığını sezer gibi oldu.

Bu parça aşağıdakilerin hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) İnsan psikolojisi
- B) Evrensel değerler
- C) Mitolojik öğeler
- D) Din ve tasavvuf
- E) Toplumsal değişim

4. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Tanzimat'tan Birinci Dünya Savaşı'na kadar yetişen üç kuşak arasındaki anlayış ayrılığını *Yaban*'da; Meşrutiyet Devri'nin parti kavgalarını

I
Hüküm Geces'inde; Kurtuluş Savaşı'nda bir Anadolu

II

köyünü *Kiralık Konak*'ta; Mütareke Devri'nde işgal altında-

III

ki İstanbul'un bazı yerlerindeki ahlaki bozukluğu *Sodom*

IV

ve *Gomore*'de; yeni başkentin üç dönemini *Ankara*'da

V

işlemiştir.

Bu cümledeki bilgi yanlışının giderilmesi için numaralanmış eser adlarından hangilerinin yer değiştirilmesi gerekmektedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

5. Eser, ilkin *Soytarının Kızı* adıyla İngilizce olarak İngiltere'de basılmış (1935), Türkçesi ondan bir yıl sonra, *Sinekli Bakkal* adıyla yayımlanmıştır. *Sinekli Bakkal*, bir töre romanıdır. Eserde Aksaray'ın Sinekli Bakkal semtinde ve o semtin çevresinde II. Abdülhamit Devri Türkiye'si ele alınmıştır.

Bu parçada sözü edilen eserin aşağıdaki akımların hangisinin etkisiyle yazıldığı söylenebilir?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Egzistansiyalizm
- E) Sürrealizm

Roman - 1

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Hidayet'in oğlu Ali'ye baktı, sonra iki eliyle yüzünü kapatarak çömeldi.
B) Yerinde döndü, imdat aranır gibi bakındı çevresine, sonra arabasına koştu.
C) Ali doğrulmaya çalışacakken kocaman bir demet geldi, çarptı, dengesini bozdu.
D) Arada tersten esen sıcak rüzgâr saman tozunu Hidayet'in oğluna çeviriyordu.
E) Ağanın gözüne büsbütün girmek için, "Devir, devir, devir!" diye bağırdı.

7. Uzun, karışık ( ) belik belik olmuş bir peri saçına benziyor yalım. Hemen değişti. Birden birbirine dolandı, sonra hemencecik toprağa, küllerin arasına yattı ( ) kayboldu gitti. Bir kurt sürüsü ( ) Öndeki kurt kulaklarını dikmiş, başı havada, parmaklarının ucuna basmış, öyle uzakları gözetliyor. Arkasında bir kurt, eğilen, bükülen, koşan, yatan, kalkan, boğuşan ( ) meydan savaşında kurtlar... Hoop, baştaki kurt yerle bir ... Nereye gitti, ne oldu ( )

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (...) (;) (?)
B) (,) (;) (...) (,) (?)
C) (,) (;) (...) (,) (...)
D) (;) (;) (,) (,) (?)
E) (,) (,) (...) (,) (!)

8. Buraya geldiğimin bilmem kaçınıcı haftası idi. Mehmet Ali'ye sordum:

- Kadınlarınız niçin yalnız benden kaçıyor?
– Yabansın da ondan beyim.

Bu "yaban" sıfatı beni önce çok kızdırdı. Fakat sonra anladım ki Anadolulular, Anadolu köylüleri, tıpkı eski Yunanlıların kendilerinden başkasına "barbar" lakabını vermesi gibi, her yabancıya "yaban" diyorlar.

Bu parçadaki çatışmanın aşağıdakilerin hangisinden kaynaklandığı söylenebilir?

- A) Köy hayatının zorluklarından
B) Nesiller arasındaki anlayış farklılığından
C) Köylünün yabancılara olan ön yargısından
D) Savaşın neden olduğu ekonomik zorluklardan
E) Ağalık sisteminin köylü üzerindeki baskılarından

9. "Bir Sürgün'de hep yaşadıklarınızı mı anlattınız?" sorusuna verdiği karşılıkta Yakup Kadri Karaosmanoğlu şöyle demiştir: "Evet, anlatırım fakat değiştirerek, olaya uydurarak... Bununla birlikte bazıları da vardır ki aynen olmuştur. Ben muhayyilesi zayıf bir insanım. Öyle zannediyorum ki bende en kuvvetli taraf duygu hafızasıdır. Duymuş, yaşamış olduğum hisleri çok iyi hatırlarım ve işte eserlerimde onları anlatıyorum."

Bu parçadan hareketle, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Bir Sürgün* adlı romanını kaleme alırken aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden yararlandığı söylenebilir?

- A) Anı
B) Gezi
C) Deneme
D) Röportaj
E) Fıkra

10. Tevfik, incecik sesini kısarak:

– Ağabeyciğim, benim yevmiyem ne olacak, diyebildi. Murat, çocuğun elini bırakmıştı.

İshak Efendi'ye döndü:

– Sahi, unutup gidiyorduk. Küçüğün gündeliğini veremeyecek misin?

İshak Efendi yarı hayret, yarı hiddetle cilalı tahtayı kâğıtların üzerine attı.

– Ne gündeliği? Hak etsin de sonra...

– Bu çocuk hiç çalışmadı mı?

Murat omuzlarını silktili:

– Aşk olsun be insafına arkadaş. Sabahleyin evden almışsın, gece oldu. Neyin iki saati bu?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diyaloglara yer verilmiştir.
B) Çatışma patron-işçi üzerinedir.
C) Realizm akımının etkisi görülür.
D) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
E) Yerel söyleyişlere yer verilmiştir.

11. Yayımlanan dört romanı da aynı sanat anlayışıyla yazılmıştır. *Çıkrıklar Durunca*'da ucuz, Avrupa malı dokumanın yerli malı dokuma tezgâhlarını ortadan kaldırışı; *Düşkünler*'de, Tanzimat'la ortaya çıkan yüksek memur bürokrasisinin zamanla çöküp yozlaşması; *Bir Varmış Bir Yokmuş*'ta Tanzimat Dönemi'nde başlayan kapitülasyonların imparatorluğu sarsması, içinden çürütmesi anlatılmaktadır. *Yol Arkadaşları* ise roman biçiminde yazılmış gezi notları sayılabilir.

Bu parçada adı geçen eserler aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
B) Halide Edip Adivar
C) Sabahattin Ali
D) Sadri Ertem
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

1. James Croll, Dünya'nın yörüngesel olarak Güneş'ten uzaklaştığı zamanlarda soğuyacağını söylüyordu. Kendi hesabıyla bu yörüngesel uzaklaşmalar, her yarım küre için yaklaşık 10 bin yılda bir olmak üzere toplamda 22 bin yılda bir gerçekleşmekteydi. Croll'un görüşleri ilk başta kabul edilmese de 1920'lerde Milutin Milankovic onun görüşlerini temel alıp geliştirmişti. Milankovic, dış merkezlilik, eksen eğikliği ve Dünya yörüngesinin devriminin, Dünya'ya ulaşan radyasyondan dolayı döngüsel değişikliğe neden olduğunu ve bu yörünge zorlamasının Dünya üzerindeki iklim modellerini kuvvetle etkilediğini ileri sürmüştür.

Bu metnin anlatımıyla ilgili,

- I. Terimlere yer verilmiştir.
- II. Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- III. Tanık göstermeye başvurulmuştur.
- IV. Ciddi bir üslup kullanılmıştır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

2. - - - türündeki yazıların makale, deneme ve fıkra gibi diğer türlerden ayrılan yönü konunun işlenişinde, anlatımındadır. Bu türdeki bir yazıyı okurken bir anda yazar tarafından kuşatıldığımızı, yazarın çekim gücünün etkisine girdiğimizi hissederiz. Sanki yazar ete kemiğe bürünür, karşımıza geçer, bizimle konuşur, bize sorular sorar. Azıcık dikkatimiz dağılsa ses tonunu yükseltir, kaşlarını çatır, suratını ekşitir. Okuyucunun ağzından sorular sorar, bu soruları yine kendisi cevaplar. Okuyucuya "Sizce de öyle değil mi?", "Siz de böyle düşünmez misiniz?" gibi sorular sorarak okuyuculardan onay bekler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sohbet   B) Röportaj   C) Mülakat
D) Günlük   E) Anı

3. I. arkeolojide
II. gözlemleyebiliyoruz
III. toplumların değişim sürecini
IV. kullanılan materyalin değişimi ile

Numarlanmış sözlerle "dolaylı tümleç - nesne - zarf tümleci - yüklem" sıralamasıyla bir cümle oluşturulduğunda sıralama nasıl olur?

- A) I - II - III - IV   B) I - III - IV - II
C) III - I - IV - II   D) IV - I - II - III
E) IV - III - I - II

4. Aşağıdaki parçalardan hangisi fıkra türüne örnek olabilir?

- A) Hoş görür olmak ne demektir? Hoş görür olmak, "Boş ver!" diye aldırış etmemek değildir. Böyle bir ilgisizlik insana yakışmaz. Hoş görür olmak, bize seslenen kimsenin söylediklerini hiç karşı çıkmadan önemsemeyen bir tavırla olduğu gibi onaylamak değil, söylenenleri dikkatle dinleyip tarafsız bir görüşle inceledikten sonra yargıya varmaktır.
- B) Dünya bir anda dönmeyi bırakırsa gezegenin yüzeyinin çoğu için çok büyük bir felaket olurdu. Hissetmesek de hepimiz dönerken gezegenle birlikte hareket ediyoruz. Ekvator'da bu, saatte yaklaşık 1.609 km hıza çıkıyor. Gezegeni aniden durdurursanız üzerinde oturan her şey doğuya doğru uçar. İnsanların, evlerin, ağaçların, kayaların ve daha fazlasının saatte yüzlerce km hızla yana doğru fırlatıldığını hayal edin. Sonrasında, hâlâ neredeyse gezegen kadar hızlı dönen yüksek hızlı rüzgârlar, yüzeyi temizlerdi.
- C) "Ben yaradılışımdan güzel değilim." deyip de boynunu bükme olur mu? Medeniyet dediğiniz; bir bakıma tabiatla savaşmak, tabiatı olduğu gibi bırakmayıp düzeltmek, insanoğlunun istediği hâle getirmek değil midir? Öyle olunca insanlar arasındaki çirkinlikleri de "Ne yapalım? Öyle doğmuş onlar!" deyip çirkin bırakamayız.
- D) Türk çocukları ve gençleri için okunması gerekli kitapların bir listesini çıkarmak üzere son aylarda MEB'in, bir araştırma yaptığını duyduk. Böyle bir listenin ilk ve ortaöğretim öğrencileri dikkate alınarak hazırlanacağını tahmin ediyorum. Güzel ve yerinde bir teşebbüs. Bu çalışmanın kapsamı genişletilmeli, yükseköğretimdeki gençler hatta eğitim çağı dışındakilerin okuması için de gerekli eserlerin bir listesi üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.
- E) Hikâye hikâyeyi açarmış, bir tane daha geldi aklıma. Yahya Kemal Bey anlatır: "Bilmem kim, gençliğinde Fransa'ya tahsile gitmiş; altı ay sonra da babasına Fransızca bir mektup yazıp 'Ben burada hep Fransızca konuşuyorum, onun için Türkçeyi unuttum.' demiş. Babası da 'Oğlum, benim sana otuz yılda öğrettiğim Türkçeyi sen böyle altı ayda unutursan altı ayda öğrendiğin Fransızca'yı kim bilir ne çabuk unutursun.' diyerek karşılık vermiş."

Makale, Sohbet ve Fıkra - 4

5. Bunu bilseler, kalbimizin bu iyi niyetine şaşarak bize ne büyük bir minnettarlık duyarlardı! Fakat bu hususiyetimizi onlara nasıl anlatmalı? Biz bu zengin hayalimiz peşinde yorgun zihnimize koşarken hayat içinde kendimize sanki daha fazla bir muhabbet ve alaka mı gösterebiliyoruz? Hayır! Hakikatler arasında ezilen kendimizi bile arayıp bulamıyoruz, kendimize bile acımaya vaktimiz ve takatimiz kalmıyor!

Bu parçanın anlatımıyla ilgili,

- I. Kurallı, sıralı, devrik cümlelere yer verilmiştir.
- II. Sorulu cevaplı cümlelerle okurla konuşuyormuş hissi verilmiştir.
- III. Verilmek istenen düşünce kanıtlanmaya çalışılmıştır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

6. (I) Bir dili kendi içine hapsederek dış etkilerden korumak mümkün değildir. (II) Her dil başka dillerden kendi ihtiyaçlarının gerekli kıldığı yeni kelimeler alabilir. (III) Onlara da yeni kelimeler verebilir. (IV) Bellibaşlı dünya dillerinde bunun pek çok örneği vardır. (V) Ancak bir dil normal ölçüleri aşan yoğun bir değişikliğe uğrarsa o zaman yabancı bir dilin veya dillerin ağır baskısı altına düşmüş olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Bir şey söylemeye başlamadan önce düşünmek gerektiğini, söyleyenin söylenmeye değer bir şey bulması ve söylenen özün derin bir samimiyet ürünü olması lazım geldiğini nasıl anlatabilmeli? Acaba ne yapmalı ki ciddi olmayan lafı söylememeyi ve hakiki bir kanaate, bir gerçeğe dayanmayan bir şeyi iddia etmemeyi öğretebilmeli? Bunu bilmem.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Soru cümlesi kullanılmıştır.
B) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.
C) Devrik cümleye yer verilmiştir.
D) Günlük konuşma dili kullanılmıştır.
E) Samimi bir üslupla kaleme alınmıştır.

8. Misafirlik her vakit iyi değildir fakat ne çare ( ) İnsan, yaz geldi mi her biri eşsiz bahar ülkesini andıran gezinti yerlerine gitmek hevesinden de kendini alamıyor. Örneğin Boğaz'ın Hisarlar'dan ötede ne kadar semti ( ) mahallesi varsa oralarda hiç olmazsa bir gece kalmak ( ) Adalar'ı gezmek ( ) Kadıköy'den Kartal tarafına doğru uzanmak yaşamın bir şartıymış gibi geliyor insana ( )

Bu parçada yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (!) (,) (;) (,) (.)   B) (!) (;) (,) (,) (...)
C) (...) (,) (,) (,) (.)   D) (?) (,) (,) (,) (!)
E) (?) (,) (,) (,) (.)

9. Bir gün bir dostumla, bir şairin cenaze merasiminde bulunuyorduk. O, "Kaybettiğimiz bu şair o kadar çalışkandı ki gece gündüz okurdu." deyince ben hayretler içinde kalmıştım. Evet, okumak bazen, muhakkak çalışmaktır. Fakat her zaman çalışmak mıdır? Tecrübelerime göre, okumak çok kere çalışmak sayılmaz. Okumak, bilhassa bir faaliyet değil; yorgunluktan kurtulmak, dinlenmek, kendini unutmak, bir teselliye kavuşmaktır.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarının hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Benzetme   B) Tanımlama   C) Örnekleme
D) Karşılaştırma   E) Tanık gösterme

10. İnsan merkezci görüşlerin Batı kültürünün etkisi altında ortaya çıktığı ve buna kaynaklık eden filozofların başında da Aristoteles'in geldiği söylenir. Bilindiği gibi Aristoteles; insanları, ussallık derecelerine göre oluşturduğu canlılar piramidinin en üst basamağına koyar ve bitkilerin, hayvanlar için olduğunu söyler. Doğanın amaçsız hiçbir şeyi meydana getirmediğine, tüm şeyleri özel olarak insanlar için oluşturduğuna inanmamız gerektiğini belirtir. Thomas Aquinas ve Kant'ın görüşlerini de Aristoteles ile aynı temele dayandırmak mümkündür. Kant da ahlak ilkelerini ortaya koyarken şöyle der: "İnsan ve genel olarak her akıl sahibi varlık, şu veya bu isteme için rastgele kullanılacak sırf bir araç olarak değil, kendisi amaç olarak vardır." Bu ifadeleriyle Kant'ın, insanı merkeze alan ahlak öğretilerinin savunuculuğunu yaptığı söylenebilir.

Bu parçanın anlatımında kullanılan düşünceyi geliştirme yolları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Örnekleme - Tanık gösterme
B) Benzetme - Örnekleme
C) Tanımlama - Karşılaştırma
D) Tanımlama - Benzetme
E) Tanık gösterme - Karşılaştırma

Makale, Sohbet ve Fıkra - 3

1. (I) Frontal lobların en ön kısımları olan prefrontal loblar ve onlara bitişik motor korteks; kişiliği duygularla birleştirir, düşüncüyü eyleme dönüştürür. (II) Aslına bakılırsa beynin içindeki iletişimin neredeyse %90'ı birleştirici liflerden oluşan ve beynin kendi kendisine konuşmasını sağlayan yollarla gerçekleşir. (III) Poryetal lobların her biri, bedenin karşıt tarafından gelen duyumları alan bir istasyon gibi davranır; bu loblar bilgiyi beynin en geniş lif ağları yoluyla bütünleştirmekten sorumludur. (IV) Bir fincan çay koymak prefrontal lobların bu eyleme karar vermesini, premotor bölgenin gerekli kas hareketlerinin sırasını programlamasını ve motor bölgelerin el ve kol kaslarını harekete geçirmesini gerektirir. (V) Ayrıca nörologlar, gelişmiş mikroskoplarla yaptıkları titiz gözlemler sayesinde nöronların fiziksel olarak birbirine bağlı olmadığını, sinaps denemeleriyle birbirinden ayrıldığını tespit etmişlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) I. cümlede tanımlama yapılmıştır.
- B) II. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
- C) III. cümlede somutlamaya yer verilmiştir.
- D) IV. cümlede örneklemeden yararlanılmıştır.
- E) V. cümlede tanık göstermeye başvurulmuştur.

2. 1898'de İstanbul'da doğan - - - -, Cumhuriyet Dönemi yazarlarındandır. 1921'de Nişantaşı Lisesinde başlayan öğretmenlik hayatını 1945'e kadar sürdürmüştür. Daha sonra Cumhurbaşkanlığı Mütercimliğinde çalışmıştır. Edebiyat dünyasına *Dergâh* dergisinde yayımladığı yazılarıyla adım atmıştır. Türkçenin özleşmesine öncülük etmiştir. - - - - adlı eserinde 1941-1953 arasında gazetelerde yazdığı sohbet türündeki yazılarını toplamıştır. Eleştiri, deneme ve çevirileri de bulunan sanatçı, yazılarını *Günlerin Getirdiği, Karalama Defteri, Günce, Okuruma Mektuplar, Söz Arasında* gibi eserlerinde toplamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Rasim - *Falaka*
- B) Nurullah Ataç - *Söyleşiler*
- C) Şevket Rado - *Eşref Saati*
- D) Ahmet Haşim - *Bize Göre*
- E) Peyami Safa - *Biz İnsanlar*

3. Ömer Seyfettin, 1914'te yazdığı *Millî Şiirler* başlıklı yazısında dilin gittikçe sadeleştiğine, "aruz"un ihmal edildiğine temas ederek Rezaizade Ekrem ile Aka Gündüz'ün ilk şehit pilotlarımız üzerine yazdığı şiirlerini karşılaştırıyor. Ekrem Bey'in "Vatan ey fikr-i âsmân-peymâ" dizesiyle başlayan *Tayyarecilerimiz* başlıklı şiirini halkın anlamayacağını fakat Aka Gündüz'ün *Yaşayan Ölüler* başlıklı, "Gökte bulutlara bir yoldaştınız" dizesiyle başlayan şiirini ise herkesin anlayacağını yazıyor. Yazısının devamında Ömer Seyfettin şöyle diyor: "Millî şiirler, millet için yazılır; bir zümre için yazılmaz."

Bu parçada sözü edilen metin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale
- B) Röportaj
- C) Sohbet
- D) Fıkra
- E) Anı

4. (I) Anneannem kitaplarını beğendiği Ahmet Mithat Efendi'yi rüyasında görmüş. (II) Bir gün uzaktan onu anme gösterdiğimiz zaman annem bir türlü inanmadı. (III) Bu iriyarı, kara gözlü adam rüyasında gördüğü yazara hiç benzemiyordu. (IV) Bizim buna geleceğimiz gelir fakat düşünürsek acaba çoğumuz da böyle değil miyiz? (V) Sevdiğimiz yazarlara bir gün bir yerde rastlayınca onları oldukları gibi görmeyerek yüksek dereceye çıkarmak istemez miyiz?

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Gazetede bir köşem var, yazdıklarım her gün o köşede yayımlanıyor. O günün sosyal olaylarını kaleme alıyorum bazen de edebiyat üzerine yazıyorum. Yazdıklarım oku-ra bilgi vermeyi değil, okuru düşündürmeyi hedefliyorum. Kısa, yüzeysel fakat etkili bir anlatımı benimsiyorum.

Bu parçada sözü edilen metin türü ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Konusuna
- B) Amacına
- C) Üslup özelliklerine
- D) Kullanılan anlatım biçimine
- E) Nerede yayımlandığına

Makale, Sohbet ve Fıkra - 3

6. (I) Türküler tıpkı bizler gibidir; söylenen ağızlara, yöreye göre özellikler barındırır. (II) Türkülerin içlerinde yaratılıştan gelen bir zeybek veya horon kimliği; ağıt, bozlak, hoyrat, divan, kerem, koşma, maya veya oturak tavrı vardır. (III) Türküler belki insanlardan daha özgür, daha özgün olduğu için haykırışları gök kubbeyi çınlatır. (IV) Bir türkünün ezgileri arasında bir yiğidin aşkıyla insan sevgisini, tabiat tutkusuyla ağıt hüznünü, kahramanlığıyla eğlencesini birlikte görürüz. (V) Türküler kırsalların berrak yüzlü çocuklarıdır, doğduklarında tıpkı köy çocukları gibi kimlik kartları sonradan çıkarılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde virgöl, sıralı cümleleri birbirinden ayırmak göreviyle kullanılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Bu türün yazarları kültür, sanat, edebiyat, felsefe gibi çeşitli alanlarda birikimleri olan kişilerdir. Ele aldığı konuyu fazla derine inmeden, kanıtlama endişesi taşımadan, okuyucularla dertleşiyormuş gibi içten bir şekilde anlatır. Düşüncelerini kimi zaman bir atasözüyle kimi zaman da vecizeyle ünlü bir düşünürün sözleriyle pekiştirir. En sıkıcı, en ağır konular bile bu türde ustalaşmış yazarların kalemiyle şekillenince neşeyle, keyifle okunan bir yazı hâline dönüşür.

Bu parçada aşağıdaki metin türlerinin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Makale   B) Eleştiri   C) Fıkra
D) Sohbet   E) Röportaj

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem zarf tümleci hem de dolaylı tümleç kullanılmıştır?

- A) Bazı yazarlar, günlük yazılarını bir araya getirerek kitaplaştırmışlardır.
B) Günlük yazılıp günlük okunduğu için fıkraların canlı bir anlatımı vardır.
C) Fıkra, gazetelerde genellikle günlük olarak yayımlanır.
D) Fıkra, pek çok konuda yazılabilen köşe yazıları arasında yer almaktadır.
E) Geniş bir halk kitlesine hitap eden fıkranın bilgi verici bir yönü vardır.

9. Yapılan araştırmalara göre gazeteler özellikle yeni nesil için çok fazla bilgi barındırıyor. İlgi alanı yaratma konusunda da epey verimsizler. Bir gazete alırken aslında tam olarak ilgi duymadığınız şeyleri de almış oluyorsunuz. Mesela sporla ya da tiyatroyla ilgilenip ilgilenmediğiniz bakmadan her gün spor ve kültür/sanat sayfası veriliyor. Aynı şey diğer sayfalar için de geçerli. Diyelim ki bugün gazeteyi sadece bu sayfayı okumak için aldınız. Bu sayfanın bizim gazetenin 40 kuruşluk fiyatı içindeki payı yaklaşık 1,7 kuruş. Geri kalan sayfalarsa ne çıkarsa bahtına. İnternette böyle bir endişe yok. Gazetemizin tamamını da bir kısmını da ücretsiz okuyabiliyorsunuz.

Bu parçada,

- I. benzetme
II. tanımlama
III. karşılaştırma
IV. örneklendirme
V. sayısal verilerden yararlanma

düşünceleri geliştirme yollarından hangileri kullanılmamıştır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
D) II ve V   E) III ve V

10. Masallar toplumu eğiten temel öğelerden biri olarak görülmektedir. İnsanoğlu kendi yaşam gerçeğini, çözüm önerilerini, beklentilerini, masal olaylarına ve masal kahramanlarına yükleyerek anlatmış ve yüzyıllar boyu, gelecek kuşakları bu yolla uyarmaya, yaşamın zorluklarına karşı onları donatmaya çalışmıştır. Edebî bir tür olarak değerlendirilen masal, yalnızca çocuklar için üretilmiş olmamakla beraber günümüzde çocuk yazını kapsamında ele alınmaktadır. Masallar özellikle okul öncesi ve okula yeni başlayan bütün çocukların büyük ölçüde ilgisini çekmektedir. Gizemli havası, serüven dolu fantastik olaylar içermesi, çoğunlukla iyilerin kazanıp kötülerin yenilgiye uğratılması masalları çocuklar için ilginç kılmaktadır.

Bu makaleden masallarla ilgili,

- I. Eğitici nitelikler taşır.
II. Olağanüstü olay veya durumlar içerir.
III. Üretildiği toplumun dünya görüşünü yansıtır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

1. Bugün, okuma alışkanlığının kaliteli çocuk kitaplarıyla kazanılacağı, çocuk yaşlarda kitaplarla tanışmanın ileriki yaşlara da yansıtacağı herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Çocuk kitaplarının çocuklar tarafından sevilmesi, dinlenmesi ve okunması için biçim (kullanılan malzeme, boyut, ağırlık, kapak ve ciltleme, punto, mizanpaj ve resimleme) ve içerik (tema, konu, karakterler) açısından uygun özelliklere sahip olması gerekmektedir. Biçim ve içerik olarak uygun hazırlanmış kitapların, çocuğun bütün gelişim alanlarını ve eğitimini destekleyeceği kabul edilmektedir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yer, zaman ve kişi öğeleriyle oluşturulmuş anlatmaya dayalı bir edebî metindir.
  - B) Olay merkezli, gerçek yaşamı anlatan edebî bir metindir.
  - C) Sözcükler, mecaz anlama gelebilecek şekilde kullanılmış; kurmaca bir yazıdır.
  - D) Betimleme yöntemiyle anlatımda görselliğin öne çıkarıldığı sanatsal bir yazıdır.
  - E) Bir konuyla ilgili bilginin verildiği, öğretici bir metindir.
2. Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyiden iyiye inandım. "Tandır" gibi "kağrı" gibi artık hayatta, yeri kalmamış, şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime. Kapıyı çalan postacının pos bıyıkları arasında onu aradım. Yok!.. Bahşisini alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!.. Bakkalın çırağından, sebzececinin yamağından, kasabın oğlundan onu işitmek istedim. Yok!.. İpek mendilini alan oğlan, eşarbını kıvrıran kız, iki buçukluğu cebine indiren manav, yani kısaca kapımızı kim çaldıysa, hediyesini kim aldıysa bana o beklediğim kelimeyi vermeden gitti! İki yüz kuruş yazan taksinin şoförüne iki yüz elli kuruş veriyorsunuz. Taş gibi bir sükût! Kitabından sevgiyle bahsettiğiniz genç adamla karşılaşıyorsunuz. Hakarete benzer hissiz bir selam!

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
- C) Somutlamadan yararlanılmıştır.
- D) Samimi bir üslup kullanılmıştır.
- E) Nesnel anlatıma ağırlık verilmiştir.

3. Aşağıdakilerden hangisi sohbet türünde bir yazıya örnektir?

- A) "İşte Benim Zeki Müren Sergi Kataloğu", sanatçının kendi koleksiyonunda bulunan fotoğrafları, kostümleri, plakları, şiirleri ve arşiv görüntülerinden oluşuyor. Bazıları hiç bilinmeyen binlerce fotoğraf arasından seçilen çok özel kareler, sanatçının çocukluğuna da gündelik hayatına da ışık tutuyor.
- B) Bir kimse ile samimi olmak; ona içimizi açmak, onun da bize içini açmasını beklemek demektir. Ya ben sizin içinizdekileri öğrenmek, size de benim içimdekileri söylemek istemiyorsam? Benden size içimi dökmemi beklemeyin, onu kendime, bir de yıllardır tanıyıp huyunu suyunu iyice öğrendiğim kimselere saklarım. Siz dostluğu öyle çarçabuk kurulum bir şey mi sanıyorsunuz?
- C) Şair arkadaşım Ömer Erdem'in, Fazıl Hüsni Dağlarca'nın 100. yaşını, 100 şairle Dağlarca'ya giderek kutlamak gibi bir rüyası vardı. 100'e 6 kala Dağlarca sonsuzluğa göçtü. Çocukluğumda belki de 50'li, 60'lı yaşlardaki herkesin çocukluğunda tanıdığı ilk şairlerden biriydi Dağlarca.
- D) Beethoven çileli sanatkârlardan biriydi. Çok küçük yaşta babasının baskısı altında müziğe başlamış, zorla çalıştırılmak yüzünden müzikten nefret eder hâle gelmiş, gene de iradesiyle bunu yenerek küçük yaşlarda büyük başarılar elde etmişti.
- E) Ziya Gökalp'in söylediği gibi, bir millet, ruhunu kaybettiği zaman bağımsızlığını da kaybeder. Türkiye'yi ayakta tutan, halkın sınımsızlığı bağlı bulunduğu tarihî ve millî kıymetlerdir. Her zaman yabancı tesirlere kendilerini fazla kaptıran aydınlara doğru yolu gösteren de odur.

4. Üzerinde çalışılan ve sorun olarak tespit edilen çevresel sorunları şu başlıklar altında toplamak mümkündür ( ) İklim değişikliği, çölleşme, biyolojik çeşitlilik kaybı ( ) hava ( ) su ve toprak kirliliği ( ) plastik atıklar, deniz ve okyanus kirliliği ( )

Bu parçada yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla getirilmesi gereken noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) (:) ( ) ( ) ( ) ( )
- B) (:) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
- C) (:) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
- D) (:) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
- E) ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) M.S. 1450'li yıllara kadar süren Ortaçağ'da, sık sık yapılan savaşlar nedeniyle eğitim yaklaşımlarında ki büyük sıçramalar neredeyse durmuştur.
- B) M.S. 1450'li yıllara kadar süren Ortaçağ'da, sık sık yapılan savaşlar nedeniyle eğitim yaklaşımlarındaki büyük sıçramalar neredeyse durmuştur.
- C) MS 1450'li yıllara kadar süren Ortaçağ'da, sık sık yapılan savaşlar nedeniyle eğitim yaklaşımlarındaki büyük sıçramalar neredeyse durmuştur.
- D) MS 1450'li yıllara kadar süren Orta Çağ'da, sık sık yapılan savaşlar nedeniyle eğitim yaklaşımlarındaki büyük sıçramalar neredeyse durmuştur.
- E) MS 1450'li yıllara kadar süren Orta Çağ'da, sık sık yapılan savaşlar nedeniyle eğitim yaklaşımlarında ki büyük sıçramalar neredeyse durmuştur.

6. Yalnızlık kavramı, niteliksel ya da niceliksel olarak bireyin sosyal ilişkilerindeki eksiklikle sonuçlanan psikolojik bir durum olarak kabul edilmektedir. Yalnızlık; bireyin çevresiyle ilişkisini azaltması sonucu ortaya çıkan, kendi iradesiyle yaşadığı ve bunun sonucunda da bireye acı ve sıkıntı verebilen bir duygu hâlidir. Bununla birlikte yalnızlık; kişinin psikolojik, fiziksel ve sosyal bütünlüğünü etkileyebilecek bir tehlike doğurabilmektedir. Yalnızlığın temel nedeni bireyin sosyal ilişkilerindeki yetersizlik ve bu ilişkilerden yeterince doyum alamamasıdır. Bu nedenle birey, diğerleriyle birlikte olduğu veya sosyal ilişkiler kurduğu zaman bile yalnızlık yaşayabilmektedir. Yalnız birey; kendisini çevresindeki insanlarla uyum içinde hissedememekte, sosyal faaliyetleri kısıtlı olmakta, sorumluluk almaktan kaçınmakta, arkadaşlık kurmada zorluklar yaşamakta, ilişkilerinde yüzeysel davranmakta, olayları olumsuz yönde değerlendirmekte ve benmerkezci tutumlara bürünmektedir.

Bu parçada "yalnızlık" hissi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bireylerin iletişiminde sorunlara yol açtığına
- B) Bireylerin yaşamındaki tatminsizlik sonucunda arttığına
- C) Bireyin çevresiyle olan yetersiz iletişiminden kaynaklandığına
- D) Bireylerin ruh hâli ile ilgili bir duruma bağlı olarak oluştuğuna
- E) Bireyleri daha sorumsuz ve uyumsuz hâle getirdiğine

7. "İklimde bugün gözlenebilen değişiklikler, su kaynaklarında azalmaya ve doğanın dengesinin değişmesine sebep olmaktadır." cümlesi aşağıdakilerin hangisinde öğelerine doğru ayrılmıştır?

- A) İklimde bugün gözlenebilen değişiklikler / su kaynaklarında azalmaya ve doğanın dengesinin değişmesine / sebep olmaktadır.
- B) İklimde / bugün gözlenebilen değişiklikler / su kaynaklarında azalmaya ve doğanın dengesinin değişmesine / sebep olmaktadır.
- C) İklimde bugün / gözlenebilen değişiklikler / su kaynaklarında azalmaya ve doğanın dengesinin değişmesine / sebep olmaktadır.
- D) İklimde bugün gözlenebilen değişiklikler / su kaynaklarında azalmaya ve doğanın dengesinin değişmesine sebep / olmaktadır.
- E) İklimde / bugün gözlenebilen değişiklikler / su kaynaklarında azalmaya / ve doğanın dengesinin değişmesine / sebep olmaktadır.

8. Bir yazarın yaşam, insan, sanat ve edebiyatla ilgili bir konu hakkındaki düşüncelerini, karşısında okuyucu varmış gibi, onlarla konuşuyormuşçasına sıcak ve içten bir anlatımla dile getirdiği düşünce yazısıdır.

Bu cümlede aşağıdaki metin türlerinden hangisinin tanımı yapılmıştır?

- A) Makale   B) Eleştiri   C) Sohbet
D) Fıkra   E) Anı

9. Tekerleme, sınırları tam olarak çizilemeyen bir tür olup içerisinde şekil, içerik, işlev ve bağlam açısından birbirinden farklı örnekleri yer almaktadır. Tekerleme konusunda en dikkat çeken özellik, tekerlemenin bağımsız bir tür olmaktan ziyade başka türler veya bağlamlar içerisinde belli bir işleve sahip olan bağımlı bir tür olduğudur. (bkz. Boratav 2000, Duymaz 2002). Tekerlemenin bu özelliği en açık şekilde masalarda kendini göstermektedir.

Bu parçayla ilgili

- I. Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
II. Bilimsel ve ciddi bir üslup kullanılmıştır.
III. Anlatmaya bağlı sanatsal bir metinden alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

1. Güneş ışınları, klorlu ve tuzlu su saçın protein yapısında bozulmalara neden oluyor. Bozulan protein yapısıyla birlikte saçlarda incelme, kopma ve kırılmaların yanı sıra saç renginde solma izleniyor. Saçımızın yılda 10 santim uzadığı düşünülürse 30 santimlik bir saç teli yaklaşık 3 yıldır bizimle ve birçok dış etkene maruz kalıyor. Güneş ışınları, deniz ve havuz suyunun yanı sıra saç boyaları, sık fön çekirmek, çok gergin yapılan atkuyruğu ya da örgüler ve saç şekillendiricilerinin kullanılması da saçın yapısını bozuyor. Tüm bu etkenler bir arada düşünülürken yaz aylarında saçların yaşlanmaması için ekstra özen göstermek gerekiyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Sağlıkla ilgili bir konu bilimsel yaklaşımlar doğrultusunda ele alınmıştır.
- B) Saçın yapısını bozan etkenlerden bahsedilmiştir.
- C) Yazar kendiyle konuşuyormuş, sohbet ediyormuş havası içerisinde.
- D) Kişiden kişiye değişmeyen yargılara yer verilmiştir.
- E) Sayısal veriler kullanılarak inandırıcılık artırılmaya çalışılmıştır.

2. Hayatı iyi karşılamanın sırrını bulabilmek için her şeyden önce gülümsemeyi öğrenmeli. Şu kıssayı siz de duymuşsunuzdur: Her hadiseyi güler yüzle karşılayan bir adama, "Eh... Hayatta başarılı olduğun için sen tabii daima gülersin. Ama biz öyle miyiz ya?" demişler. Adam, bir kere daha gülmüş, "Yanıyorsunuz hem de çok yanıyorsunuz. Ben hayatta başarılı olduğum için gülmüyorum. Tam tersine! Güldüğüm için hayatta başarılı oluyorum." demiş. Bu söz boşuna söylenmiş bir söz değildir. İçinde bilinmesi gereken bir gerçek saklı.

Bu parçada dile getirilenler aşağıdakilerin hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Din
- B) Tarih
- C) Mitoloji
- D) Sosyal hayat
- E) Millî değerler

3. Kuraklık ( ) hem meydana getireceği zararlar bakımından hem de bu konuda farkındalığın yeterli seviyede olmaması açısından doğal afetlerin başında gelmektedir.

Bu cümlede yay ayrıçla boş bırakılan yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) İki nokta
- B) Virgül
- C) Noktalı virgül
- D) Üç nokta
- E) Ünlem işareti

4. **Aşağıdakilerin hangisinde güncel bir konudan söz edilemez?**

- A) Hani bu sene kargalara harp ilan edilmişti! Ya bu tepemizde sürü sürü uçuşan kara kuşlar ne? Her sabah gözlerimi, gökyüzünden gelen paslı sesler gıcirtısıyla açıyorum.
- B) Son senelerin ağlanacak sahte mimarisi yüzünden değil midir ki ruhumuzun estetik kabiliyetine delil aramak için geçmiş sanatkârların eserlerine başvurmaktan başka çare bulamıyoruz.
- C) Dün bahar bayramı idi, yani bayramların en doğal. Papatya, gelincik ve bülbül âlemi içinde, hayattan bir günün acılarını unutmak için bütün bir şehir halkının şen bir katile hâlinde döküldükleri yeşil istikametleri takip ederek Kâğıthane'ye indim.
- D) Mart başlayalı, kırkını geçmiş nice tanıdığım hastalandı. Bazılarının bronşiti, bazılarının romatizması azmış. Baharın hastalıkları saymakla tükenmez ki...
- E) Ne sebeple olursa olsun hatanızın üzerinde kara kara düşünmeyin. Kronik vicdan azabı, tüm ahlakçıların hemfikir olduğu gibi, hiç de istenmeyen bir duygudur.

5. **Dünyanın dörtte üçünün sularla kaplı olduğu, canlıların**

I
ağırlığının ise yüzde yetmişbeşini suyun oluşturduğu

II
düşünülürse suyun canlı varlıkların yaşamındaki işlevini anlamak kolaylaşabilir. Yer yüzündeki sular, yüzeysel

III
sular ve yer altı suları olarak gruplandırılabilir. Bunlardan

IV **V**
yüzeysel suların %97,6'sı tuzlu sulardır. Tatlı suların büyük bir kısmını kutuplardaki buzullar oluşturmaktadır.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Geçen gün, ben sınıf arkadaşlarımdan biri ile kütüphaneye gittim.

Bu cümlede aşağıdaki öğelerden hangisi yoktur?

- A) Özne
- B) Yüklem
- C) Nesne
- D) Zarf tümleci
- E) Dolaylı tümleç

Makale, Sohbet ve Fıkra - 1

7. Su kirliliği kavramı ile su kaynaklarının kullanılmasını bozacak ölçüde, organik, inorganik, biyolojik ve radyoaktif maddelerin suya karışması kastedilmektedir. Doğanın işleyişi incelendiğinde, dışsal destekler olmaksızın suyun belli bir düzeydeki kirlenmenin üstesinden gelebildiği görülmektedir. Ancak kirleticilerin türüne ve miktarına göre bu işlem etkisiz kalabilmekte ve kirlilik ortaya çıkmaktadır. Bunun yanı sıra hava ve toprak kirliliği de suyun doğal dolaşımını nedeniyle su kaynaklarının kirlenmesine yol açar. Yani su kirliliği sadece kirleticilerin doğrudan su kaynaklarına ulaşmasından değil, hidrolojik süreçler yolu ile dolaylı bir biçimde de oluşabilmektedir.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Açıklayıcı anlatıma başvurulmuştur.
- B) Bilimsel bir üslup kullanılmıştır.
- C) Anlaşılır, sade ve ciddi bir dil kullanılmıştır.
- D) Öznel anlatım ön plandadır.
- E) Okuyucuyu bilgilendirme amaçlanmıştır.

8. Bir konuda bilgi vermek, bir düşünceyi, bir tezi savunmak amacıyla derinlemesine yazılan ve ele alınan konuyu örneklerle, belgelerle ispatlamaya çalışan bir düzyazı türüdür. Bundan dolayı öğreticidir, dili sade ve anlaşılırdır, inandırıcı veriler kullanır. Günlük konulara bağlı siyasal, sosyal, eğitim, ekonomi vb. konularda yazılabileceği gibi sanat, edebiyat, kültür, tarih gibi evrensel konularda da yazılmaktadır.

Bu parçada sözü edilen metin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makale
- B) Deneme
- C) Fıkra
- D) Sohbet
- E) Röportaj

9. Sosyal, siyasi, ekonomik, sanatsal vb. konularda bilgi vermek, bir düşünceyi savunmak, açıklama yapmak veya bir tezi kanıtlamak amacıyla yazılan yazılara makale denir. Öne sürülen görüşler ortaya konurken açıklama, tartışma gibi anlatım biçimleri ve tanık gösterme, örnekleme, sayısal verilerden yararlanma, karşılaştırma gibi düşünceyi geliştirme yollarına başvurulur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış olamaz?

- A) Toplanan veriler hem okyanustaki hem de karalardaki ısınmayı açıkça gözler önüne seriyor. Okyanus sularının 2000 metre derinlerine kadar inebilen robotik cihazlarla toplanan veriler, sulardaki ısınmanın derinlere ve kutuplara doğru yayılmakta olduğunu gösteriyor. 2020'de ilk kez sıcak Atlantik sularının Kuzey Kutbu'na sızdığı görüldü. Deniz buzları altlarındaki sıcak sular sebebiyle tarihteki en düşük ikinci seviyeyi gördü.
- B) Dil öğretimi, uzmanlık gerektiren bir alandır. Öğreticilerin formasyonu, kullanılan materyal, dili öğrenecek kitle, kitlenin ilgi ve istekleri, öğretim amacının ne olduğu oldukça önemlidir. Bunları göz ardı etmek mümkün değildir. Dil, kültür taşıyıcısı olduğundan bir dili öğretirken sadece "dil öğretimi" yapmış olmayız. Dil öğretiminin yanında o dilin kültürü, medeniyeti, bakış açısı gibi hayati öneme sahip değerleri de öğretmiş oluruz.
- C) Araştırmaya dayalı bir metin yazılırken öncelikle konuyla ilgili kaynak taraması yapılır. Kaynak taraması için geleneksel olarak kütüphanelerden ve günümüzde genel ağdan yararlanılır. Kütüphanelerde kaynak taraması konu, kitap ya da yazar adı üzerinden yapılır. Genel ağ üzerinden yapılan kaynak taramalarında ise genellikle arama motorlarına başvurulur.
- D) Çağımızın en önemli çevre sorunlarından biri küresel iklim değişikliği. 2015 yılından beri üst üste sıcaklık rekorları kırılıyor. Son olarak 2020'nin 2016'ya ait en sıcak yıl rekorunu egale etmesiyle bugüne kadar kayıtlara geçmiş en sıcak altı yıl 2015-2020 döneminde yaşanmış oldu. Sıcaklık rekorunun kırıldığı 2016 yılında Pasifik Okyanusu'nda ısıtıcı etkisi olan felaket yaşanmıştı.
- E) Dünyada kitaptan güzel ne vardır ki? İşte önünüzde iki yüz, üç yüz sahifelik bir kitap... Ne olduğunu, neden bahsettiğini bilmiyorsunuz. Yalnız ismini görüyorsunuz. Muharririni de tanımiyorsunuz. Sadece biliyorsunuz ki bir romandır. Hiç durmadan açın; belki içinde elemleri, sevinçleri, muhabbetleri veya nefretleri sizi alakadar edecek bir veya birkaç insanla tanışacaksınız.

1. Gelmişem nazlı hilâl ölkesine
Fikret'in ince heyâl ölkesine
Âkif'in marşı yaşardıp gözümü
Bahıram Yahya Kamâl ölkesine.

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Tezat B) Teşbih C) Tekrir
D) Mecazımürsel E) Telmih

2. Üzmez seni artık kimsesizliğin,
Hayalin uzaklarda sere serpe gezer.
Ufuklar senin, yalılar senin,
Sevincin uçan kuşa benzer.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım birimi dördlüktür.
B) Ek hâlinde redif vardır.
C) Yarım uyak kullanılmıştır.
D) İstiare sanatına yer verilmiştir.
E) Lirik nitelikler taşır.

3. Bir bayrak alev alev
Tunç bilekli yiğitlerin ellerinde,
Bir bayrak nazlı nazlı
Minarelerin üstünde,
Bir bayrak dalgalanıyor
Her millî günde...
Bir bayrak ki,
Yüzbinlerin gönlünde...

Bu şiir ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
B) Toplumsal bir temaya yer verilmiştir.
C) Sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
D) Halk şiiri biçim özelliklerine bağlı kalınmıştır.
E) Kelime tekrarları ve uyaklarla ahenk güçlendirilmiştir.

4. • Dil açında ilk defe “ana” söylerik biz
“Ana dili” adlanır bizim ilk dersliyimiz
İlk mahnımız laylanı anamız öz sūdüyile
İçirir ruhumuza bu dilde gile-gile.
(mahni: Türkü., layla: Ninni., gile gile: Damla damla.)
- Türk'ün dili tek söygüli, istekli dil olmaz!
Özge dile gatsan, bu esil dil, esil olmaz!
Öz şe'rini Fars'a, Erebe'ye gatmasa şâir,
Şe'ri eşidenler ohuyanlar kesil olmaz.
(söygüli: Sevgili., esil: Soylu., kesil: Yorgun, bezgin.)

Bu dördlüklerle ilgili;

- I. 7+7 durak düzenine sahip olması,
II. benzer temaların işlenmesi,
III. sözcük hâlinde redife yer verilmesi,
IV. düz uyak şemasıyla yazılması

özelliklerinden hangileri ortaktır?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve IV E) II, III ve IV

5. Yandım bazen susuzluktan
Cayır cayır yandım durdum
Söz açmadım öz derdimden
Ellerin hâlini sordum.
Ve istemedim kimseden
İçmek için bir damla su,
İçimden aslan kesildi
Boyun eğmemek duygusu...

Bu şiirin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüzün
B) Karamsarlık
C) Gurbet
D) Gurur
E) Kahramanlık

6. Sadece Azerbaycan'ın değil, yakın dönem Türk dünyasının en büyük sairlerindedir. Farsça ve Türkçe şiirleri vardır. En büyük özelliği şiirlerindeki eşsiz lirizmdir. Samimiyeti, şahsi duygu ve düşüncelerinin derinliği, hayal dünyasının genişliği ve renkliliğiyle ulaşılması zor bir zirveye erişmiştir. *Haydar Babaya Selam* adlı iki parçadan oluşan manzumesi, bütün Türk dünyasını ayağa kaldırmış her yerden bu manzumelere nazireler yazılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şaire aittir?

- A) *Yalan Dünya*
B) *Açılan Seherlere Selam*
C) *Pare Pare*
D) *Menim Dostlarım*
E) *Sazımın Sözü*

7. Melek kebi güzel bir kuş
Tal şâhige kelib kondi.
Dedim: "Kuşça, yanımge tüş,
Yaş könglimge elem toldi.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düz ayak örgüsü ile yazılmıştır.
B) Aliterasyonlara yer verilmiştir.
C) Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) 4+4 duraklı hece ölçüsü vardır.
E) Nazım birimi dörtlüktür.

8. Azadlığı istemişem zerre-zerre, gram-gram
Golumdaki zincirleri gıram gerek,
Gıram!
Gıram!
Azadlığı istemişem bir heb kimi, derman kimi
İsteyirem sema kimi
Güneş kimi!
Cahan kimi!
Çekil!
Çekil, ey gesbkar!
Men bu esrin gür sesiyem
Gerek değil sısga bulag,
Men ummanlar teşnesiyem!

Aşağıdakilerden hangisi bu dizeleri yazan şairin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Sabırlı   B) Cesur   C) Kararlı
D) Kanaatkâr   E) İnançlı

9. Sübh oldu, her taraftan ucaldı ezan sesi ( )
Guya gelir melaikelerden Kuran sesi ( )
Bir ses bulamıyorum buna benzer ( ) goyun deyim,
Benzer buna, eğer işitilseydi can sesi ( )
Sanki çocukluğum gibi ninnimde yatmışam ( )
Laylay diyor bana annemin mihriban sesi

Bu dizelerde parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (.) (.) (.) (.)
B) (,) (.) (;) (...) (,)
C) (,) (.) (,) (.) (,)
D) (;) (...) (;) (.) (,)
E) (,) (...) (,) (?) (,)

10. Bulut Karaçorlu Sehend, İran'da yaşanan sosyal ve siyasi problemler sırasında Şehriyar'a bir manzum mektup yazar ve bu olaylar karşısında, Türk aydınlarının kayıtsızlığından, millî bir tavır alamadıklarından yakınır. Şehriyar'ı beraberce mücadeleye çağırır. Bu şiire cevaben Şehriyar da Bulut Karaçorlu Sehend'e *Sehendim* şiirini yazar.

Sehend, hem şairin hem de İran'da bir dağın adıdır. Şehriyar bu şiirinde, Sehend Dağı ile şairin kişiliğini yer yer özdeşleştirir.

Buna göre, söz konusu şiirden alınan aşağıdaki dizelerin hangisinde Sehend Dağı ile şair özdeşleştirilmemiştir?

- A) Ben senin gibi yücelik arzusuyla yanan tek onu gördüm
Aşka aşk ehline müştak onu gördüm
O ne şair ki hayal atma ansızın atlayınca
- B) O da şiirin edebin şah dağdır şanlı Sehendi
O da senin gibi atar yıldızlara şiiriyle kemendi
O da Sîmurg'dan almaktadır fendi
- C) O da dağlar gibi şânında ne yazsam yaraşandır
O da zalim sindiren kara rüzgâra karşı durandır
Kuduzun kürküne zâlim pireler gibi üşüşendir
- D) Ad almış senden o şair ki sen de ondan ad alırsın
Tanrı'ndan her şey alırsın.
Adaş olmakla sen onunla daha çok yücelirsin
- E) Söz söylerken sanki karıştırdı gülü fıstığı şekerini
Yaşasın şair efendi

1. İran Tebriz kenti civarında yaşayan Azeri-Türk asıllı bir şairdir. Farsça şiirleriyle tanındığından İranlılar onu “Çağdaş Hafız” olarak niteler. Annesinin ısrarı ile Türkçe şiirler de yazmıştır. Tasavvufî da ilgilenen şair, Kur’an ayetlerini levhalara yazarak hat sanatında da kendini gösterir. Âşık tarzı şiire, geleneksel söz kalıplarına, atasözleri ve deyimlere yer vererek yeni bir çığır açmıştır. Güney Azerbaycan Türkçesini ayağa kaldırmış olan şair, kültürü sanatkârane bir şekilde işleyerek mahallîden evrensele ulaşmıştır. Şiirleri âdeta bir destan gibi bütün Türklerin kültür değerlerini canlı, renkli bir şekilde yansıtır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bahtiyar Vahapzade   B) Şehriyar
C) Hafız Nimetullah   D) Aybek
E) Özker Yaşın

2. Evlerinde lambaları yanıyor
Göz göz olmuş cigarlerim kanıyor
Beni gören deli olmuş sanıyor
Ölürüm de ayırlamam yar senden

Evlerinin önü boyalı direk
Yerden yere vurdun sen beni felek
Her acıya dayanamaz bu yürek
Ölürüm de ayırlamam yar senden

Bu şiir, dörtlük sonlarında tekrar eden dizeleri dikkate alındığında aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Varsağı   B) Semai   C) Türkü
D) Destan   E) Mâni

3. Bu dil bizim ruhumuz, eşgımız, canımızdır,
Bu dil birbirimizle ehdi-peymanımızdır.
Bu dil tanıtmış bize bu dünyada her şeyi
Bu dil ecdadımızın bize goyup getdiyi
En giymetli mirasdır, onu gözlerimiz tek
Goruyub, nesillere biz de hediye verek.

Bu dizelerde “dil” aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilmemiştir?

- A) Aşk   B) Nesil   C) Can
D) Miras   E) Ruh

4. İçimi göstermedim cahil tutan gözgüye
Üzde gülüp ürekte müşğülüme ağladım
Milletimin derdini unvanlayıp özgeye
Başkasının yasında öz ölüme ağladım

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Redif kullanılmıştır.
B) Nazım birimi dörtlüktür.
C) Tam uyak kullanılmıştır.
D) Hece ölçüsü tercih edilmiştir.
E) Çapraz kafiye düzeniyle yazılmıştır.

5. Heyder Baba ( ) gün daluvı dağlasın ( )
Üzün gülsün ( ) balahların ağlasın,
Uşahların bir deste gül bağlasın,
Yel gelende ver getirsin bu yana ( )
Belke benim yatmış behtim oyana ( )

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (:) ( ) ( ) ( ) ( )
B) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
C) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
D) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
E) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

6. Arzuyla imkânın davası bitmez
Kocaltı bu cenkler, davalar bizi
Peşinden koştukça biz, arzuların
Vakt da ardımızdan kovalar bizi

Bu dörtlükte kullanılan kafiye türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarım   B) Tam   C) Zengin
D) Tunç   E) Cinaslı

Şiir - 9

7. Bir hayvana bir insan hünerle galiptir.
Çünkü farz olmuştur ilim bu ümmete,
Kimge tabi olmayan kitaba tabidir.
Hünersizlik yakışmaz bizim millete,
Bin kılıca bir kalem daim galiptir.

Bu dizelerin şairi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnançlı olduğu
B) Milletini sevdiği
C) İlme önem verdiği
D) İnsanı önemseydiği
E) Savaşa karşı olduğu

8. Deyirem sefası bitdi ömrümün,
İndi dağ çıhıram, düze elveda.
Göze duman çökür, başa gar yağır,
Bahara elveda, yaza elveda.

Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüzün   B) Pişmanlık   C) Yalnızlık
D) Ayrılık   E) Özlem

9. I.
Nerde beni gül koynunda doğuran,
Hamurumu gözyaşıyla yoğuran,
Beşiğimde, layla balam, çağırın,
Azerbaycan, benim bahtsız anam oy!
Neçe bir yıl hasretine yanam oy!

II.
Melek kebi güzel bir kuş,
Tal şâhığa kelib kondı.
Dedim: "Kuşça, yanımgâ tüş,
Yaş könlimgе elem toldı.
Biraz küyle, şe'rin söyle,
Mahzun ruhim kanat kaksın!
Sırlı, güzel nağmelerin
Emelimnin şem'in yaksın."

Numaralanmış şiirlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. şiirde söz sanatlarına yer verilmiştir.
B) II. şiir Türkiye Türkçesiyle söylenmiştir.
C) I. şiirde redif ve kafiye yer verilmiştir.
D) II. şiirde bireysel bir tema işlenmiştir.
E) Her iki şiir de hece ölçüsüyle yazılmıştır.

10. Tanırsın beni geriliğimden, ışsızlığımdan

I
Ben Mau Mau, ben Kongolu
Ben özgürlük için savaştan zenci,
II
Ben zırlı taşlılar altında ezilen Kıbrıslı Şerife Abla
III
Ben Cezayirli zavallı Cemile
Nasıl yeşertir düşüncelerini
IV   V

Bu dizelerde geçen sözcüklerden hangisi "her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu" anlamını taşımaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. I.
Felek varlığını genç iken ezdi,
Gelbimde elemler, acılar gezdi,
Emel göncesini yad eller ezdi,
Yerinde yıpranmış laleler galdı.

II.
Ezizim ulu dağlar,
Çeşmeli sulu dağlar,
Burda bir gerib ölmüş
Göy kişner, bulud ağlar

Numaralanmış dörtlüklerin nazım biçimleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- I   II
A) Koşma   Mâni
B) Semai   İlahi
C) Mâni   Türkü
D) Semai   Destan
E) Varsağı   Şarkı

12. Torpag, o yaşıl gölgeli torpag
Goynunda mezarım da seslenir
Rüzgârla düşen her sarı yarpag
Ruhumda coştan şargını dinler.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Kafiye düzeni "abab" şeklindedir.
C) Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) Tam kafiye yer verilmiştir.
E) Nazım birimi dörtlüktür.

1. Sanki vurmuş da onun bir kara sevda başına,
Kahramanlar gibi yalnız çıkıyor dağ başına,
Ne uzun yol yürümüş hâli, ne yorgunluk izi...
Saçının rengi bakırdandı, bakırdan derisi.

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi ağır basmaktadır?

- A) Teşbih B) Teşhis C) Hüsnütalil
D) Tevriye E) Mecazımürsel

2. (I) 1918 yılında kurulan Millî Edebiyat, Cumhuriyet'ten sonra da etkisini devam ettirmiştir. (II) Cumhuriyet Dönemi'nde Millî Edebiyat Dönemi zevk ve anlayışını sürdüren şiir olarak adlandırılan bu edebî gelenek memleket edebiyatı olarak da bilinmektedir. (III) Şairler; Anadolu kültüründen, halk edebiyatından ve milliyetçilikten etkilenmiş; hece ölçüsünü ve sıklıkla dörtlük nazım birimini kullanmışlardır. (IV) Kurtuluş Savaşı'nı, tarihî olay ve kahramanlıkları, vatan sevgisini, Anadolu'nun güzelliklerini konu ve tema olarak işlemişlerdir. (V) "Beş Hececiler" olarak adlandırılan Faruk Nafiz Çamlıbel, Enis Behiç Koryürek, Yusuf Ziya Ortaç, Orhan Seyfi Orhon, Halit Fahri Ozansoy bu geleneğin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bir ıssız ev gibi gezdiğin bu yurt,
Yıllarca döktürür sana gözyaşı,
Yavrunun derdiyle ah eder Bayburt,
Turnanın özlemi yakar Maraş'ı...

Bir gölü andırır bil ki dört yanın,
Bağrını delmezse yanık türküler.
Varlığı bu korla tutuşmayanın,
Kirpiği yaşarsa, gözleri güler.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
B) Anlamı kuvvetlendirmek için söz sanatları kullanılmıştır.
C) Batı edebiyatından alınan bir nazım şekliyle yazılmıştır.
D) Millî Edebiyat Dönemi'ne ait bir şiirden alınmıştır.
E) Şiirde ahenk öğelerinden faydalanılmıştır.

4. Ne şâir yaş döker, ne âşık ağlar,
Târîhe karıştı eski sevdâlar:
Beyhûde seslenir, beyhûde çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi!..

Bu dizelerle ilgili,

- I. Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
II. "Ş" sesinin tekrarıyla suyun sesi hissettirilmiştir.
III. Hüsnütalil ve teşhis sanatlarına yer verilmiştir.
IV. Halk şiiri geleneğinden yararlanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

5. Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini,
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun
Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini...

Bu dizelerde şair, aşağıdakilerden hangisine seslenmektedir?

- A) Millî bilinç oluşturmak isteyenlere
B) Kendi kültürüne yabancılaşmış kişilere
C) Kültürel kimlik arayışında olanlara
D) Anadolu'nun çalışkan insanlarına
E) Devrin önde gelen yöneticilerine

6. Poyraz var,

Yelken dolar.

I

Gemi sanki kanatlı!

II

Enginlerde pembe güneş

Gülümserken bu yolculuk ne tatlı!

III

Çal sazını kalenderce yiğit kardeş!

Nağmelerin yorulmayan dalgalardan bahtiyar.

IV

Gönderelim bu ahengi o sevgili yurda kadar...

V

Bu şiirdeki numaralanmış ifadelerden hangisi özne değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. İlkokulu Çankırı'da okumuş, Ankara Muallim Mektebinden mezun olduktan sonra öğretmen olarak görev yapmıştır. İlk şiiri 1923'te *Halk Yolu* dergisinde yayınlandı. Halk edebiyatı geleneğine bağlı çağdaş şiirler yazmıştır. 1940'tan başlayarak *Çınaraltı*, *Sanat ve Edebiyat*, *Hareket*, *Ün*, *Şadırvan*, *Edebiyat Dünyası* gibi dergilerde şiirleri yayımlanmıştır. Anadolu'yu şiirlerinin ana teması olarak almıştır. Yurt güzellmeleriyle tanınmıştır. Güçlü bir anlatıma ve duyarlılığa sahip olan şiirleri ancak 1970'lerden itibaren kitaplaşmaya başlamıştır. *Denizden Çalınmış Ülke*, *Sesiz Nehir*, *Kardelenler* eserlerinden bazılarıdır.

Buna göre, aşağıdaki dizelerden hangisi sözü edilen şaire ait olabilir?

- A) Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu an;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an!
Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu;
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?
- B) Gök sarı, toprak sarı, çıplak ağaçlar sarı...
Arkada zincirlenen yüksek Toros Dağları,
Önde uzun bir kışın soldurduğu etekler,
Sonra dönen, dönerken inleyen tekerlekler...
- C) Yıldızlar çamlara değer de geçer,
Gün burdan başını eğer de geçer.
Sular dizlerini döğer de geçer.
Bir Ilgaz, er Ilgaz, yar Ilgaz!..
- D) Anlat alevli bir çölün üstünde ansızın
Billur sesinle hiçkırarak doğduğun günü.
Binbir diyarda binbir ilahi güzel kızın
Anlat nasıl terennümün inletti gönlünü.
- E) Sırma sarısını yay saçlarına,
Gözüne rengini koy denizlerin;
Düşün dudakların en incisini,
Yüzüne tuncunu ver benizlerin.

8. Ben ki ateşle konuşurdum, selle konuşurdum
İdil'le Tuna'yla Nil'le konuşurdum
"Sangaryos"u "Sakarya" yapan
"İkonyom"u "Konya" yapan
Dille konuşurdum

İçerik özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Arif Nihat Asya
B) Mehmet Âkif Ersoy
C) Cenap Şahabettin
D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Ahmet Haşim

9. I.
Havada bir dost eli okşuyor derimizi;
Boynu bükük adalar tanıyor sanki bizi...
İçimize çevirip nemli gözlerimizi
Geçtik yabancı gibi yakınından Rodos'un!

II.
Sihri eb'ad içinde şimdi gümüş
Bir sehâb andıran miyâh uyumuş..
Kalb-i şeydâ-yı leyl olan rüzgâr
Esiyor gölgelerde velvelekâr..

Bu şiirlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. şiirde hece, II. şiirde aruz ölçüsü kullanılmıştır.
B) I. şiirde düz, II. şiirde ise çapraz uyak örgüsü vardır.
C) Her iki şiirde de teşhis sanatına başvurulmuştur.
D) I. şiirde toplumsal, II. şiirde bireysel bir tema işlenmiştir.
E) I. şiirde sade, II. şiirde ağır bir dil tercih edilmiştir.

10. Gök mavi, başak sarışın...
Tadı ne güzel barışın!
Fakat senin on savaşa
Değer, ey yurt, bir karışın!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Barış kavramı somutlaştırılmıştır.
B) Divan şiiri geleneğinden esinlenilmiştir.
C) Millî hislerle kaleme alınmıştır.
D) Tenasüp ve mübalağa sanatına yer verilmiştir.
E) Aliterasyon ve asonanslara başvurulmuştur.

11. I. Ellerim takılırken rüzgarların saçına,
II. Asıldı arabamız bir dağın yamacına.
III. Her tarafta yükseklik, her tarafta ıssızlık,
IV. Yanlış arabacının dudağında bir ısıklık
V. Bu ısıklıkla uzayan, dönen kıvrılan yollar...

Numaralanmış dizelerin hangilerinde yazım yanlışı veya noktalama eksikliği vardır?

- A) Yalnız III   B) I ve IV   C) II ve V
D) III ve IV   E) I, IV ve V

1. Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman,
Her taşı bir yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım birimi dördlüktür.
B) Hece ölçüsü ile yazılmıştır.
C) Zengin uyak kullanılmıştır.
D) Uyak şeması "aaab" biçimindedir.
E) Asonans ve aliterasyon vardır.

2. Gidiyordum, gurbeti gönlümde duya duya,
Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya.

Bu dizelerde;

- I. nesne,
II. zarf tümleci,
III. dolaylı tümleş

öğelerinden hangileri yoktur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

3. Çoruh coşkun Çoruh hırçın Çoruh şen
Ark boyunca nabız gibi atıyor
Bir tepede Âşık Zihni yer almış
Bir tepede Şehit Osman yatıyor

Bir sararmış beniz hâli taşında,
Kalesi var göğe ağmak peşinde
Kavakları yıldız öper düşünde
Kargaları firak firak ötüyor.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirin kaynağını halk şiiri ve folklor oluşturmuştur.
B) Toplumsal bir temayı yansıtma gayesi güdülmüştür.
C) Ahenk hece ölçüsü ve uyak ile sağlanmıştır.
D) Koşma nazım şekliyle kaleme alınmıştır.
E) Toplumcu gerçekçi anlayışla yazılmıştır.

4. Ne mutlu bir rüzgâr gibi canlı
Durmadan bir emel uğrundan koşmak
Sıkıyor günlerin beni darlığı
Neredir ruhların gittiği uçmak

Bu dizelerdeki söyleyici ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anlatımı çağrışımlara açıktır.
B) Özgürlüğüne düşkün biridir.
C) Mücadeleci bir yapıya sahiptir.
D) Sıkıntılar karşısında metanetlidir.
E) Amacı uğruna yaşamaktadır.

5. Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi şairlerindedir. Şiire aruz ölçüsüyle başlamış, sonra Mehmet Emin Yurdakul'un ve Millî Edebiyat'ın etkisiyle hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Halk şiirinin biçim ve içerik unsurlarından yararlanmış. Anadolu insanını ve kültürünü şiirlerinde işlemiştir. Özentiyeye, aşırı abartmalara kaçmadan içten duyguları, anlaşılır bir dil ve söyleyişle kaleme alan bir şairdir. Sanatçının şiir kitaplarından bazıları şöyledir: *Şarkın Sultanları, Gönülden Gönüle, Dinle Neyden, Akıncı Türküleri, Han Duvarları.*

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Seyfi Orhon
B) Behçet Kemal Çağlar
C) Fazıl Hüsni Dağlarca
D) Faruk Nafiz Çamlıbel
E) Enis Behiç Koryürek

6. Siz, ağaçlar, elbet beni bildiniz,
Ben sizden ayrılmış yürür bir dalım.
Ey çamlar, köknarlar, ey yeşil deniz.
Ben kendi kendini sürür bir dalım.

Bu dördlükte aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

- A) Tenasüp   B) Teşhis   C) Teşbih
D) Tariz   E) Nida

Şiir - 7

7. AT

Bir gemle bağlanan yağız at şaha kalkıyor,
Gittikçe yükselen başı Allah'a kalkıyor!

Son macerayı dinlememiş varsa anlatın;
Ram etmek isteyenler o mağrur, asil atın,

Beyhudedir, her uzvuna bir halka bulsa da;
Boştur köpüklü ağzına gemler vurulsa da...

Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacak seyisleri!

Son şanlı macerasını tarihe anlatın:
Zincir içinde bağlı duran kahraman atın

Gittikçe yükselen başı Allah'a kalkıyor;
Asrın baş eğdi sandığı at şaha kalkıyor!

Bu şiirde, aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Lirik   B) Epik   C) Pastoral
D) Satirik   E) Didaktik

8. Sakarya'da ebedîlik sırrına eren
Kahramanlar arasından geçiyor tren.
Hatırasız harabeler önünde durup
Duyuyoruz ruhumuzda hazin bir gurup.

Bu parçada Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren şiirin,

- I. Sade bir dil tercih edilmiştir.
II. Millî hisler ön plandadır.
III. Kelimeler ilk anlamlarıyla kullanılmıştır.
IV. Memleket manzaraları ile ilgili söyleyişler vardır.

özelliklerinden hangileri vardır?

- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) III ve IV   E) I, II ve IV

9. Anne ( ) deniz nerde ( ) yalımız nerde ( )
Hani gideceğimiz İzmir'e der de
Beni uyuturdun dizinde anne ( )
Yeşil bir bahara büründü dağlar
Bülbüllü bahçeler ( ) üzümlü bağlar
Kimlerin işine yarıyor anne!

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (?) (!) (,)
B) (,) (;) (?) (?) (,)
C) (;) (;) (!) (.) (,)
D) (;) (,) (!) (!) (;)
E) (:) (?) (?) (!) (.)

10. Tuna'nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana.
Bir hayal isterim Boğaziçi'nden
Bakarım "İstanbul! " diye her yana.
İstanbul! Ey sedef mehtaplarından
Hülya gözlerime ilk ışık veren!
Buranın ufkunda yanıp tozlanan
En munis renge de bigâneyim ben.

Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özlem   B) Umutsuzluk   C) Pişmanlık
D) Aşk   E) Yalnızlık

11. Ellerde dolaşan bu siyah sancak,
Göklere yükselen bir âh olmasın!
Doğru mu bu kadar ye'se kapılmak,
Korkarım, bu matem günah olmasın!

Bu dördünlüğün ahenk özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) "a" ve "e" sesleriyle asonans yapılmıştır.
B) Çapraz uyak düzeniyle yazılmıştır.
C) Kelime hâlinde redife yer verilmiştir.
D) Tam ve yarım kafiye kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır.

1. Gördükleri rüya ezelî bahçedir aşka;
Her mevsimi bir yaz ve esen rüzgârı başka.
Bülbülden o eğlencede feryat işitilmez;
Gül solmayı; mehtap, azalıp gitmeyi bilmez...
Gök kubbesi her lahza, bütün gözlere mavi...
Zenginler o cennette fakirlerle müsavi;
Sevdaları hülyalı havuzlarda serinler,
Sonsuz gibi, bir fiskeye ahengini dinler.

Aşağıdaki ifadeler bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Hayal dolu   B) Haykırış   C) Öncesiz
D) Denge   E) An

2. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak
Sular sarardı yüzün perde perde solmakta
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta

Bu dizelerdeki altı çizili sözcükle yapılan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstiare   B) Kinaye   C) Teşbih
D) Teşhis   E) Tevriye

3. I.
Sevgilim her insan doğarken ağlar,
Çiçeklerle açar sularla çağlar,
Rehgüzârı olur bahçeler, bağlar,
Nihayet isimsiz bir mezar olur.

II.

Bekâ menbâından içerken atın,
Yüzüne bakmadın âb-ı hayatın
Saadet mal olsa almazdın satın
Acıma beyhûde tahtına yiğit !

Bu dörtlüklerle ilgili,

- I. Halk şiiri geleneğine uygun bir anlayışla yazılmıştır.
II. Her iki dörtlükte de irsal-i mesel sanatına başvurulmuştur.
III. Her iki dörtlükte de anlaşılır bir dil kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Ey güzel köy! Viran olma, sakın şu genç yaşında;
Dağlarında taze otlar, pembe güller biterken.
Ey çobanlar! Beni anın, coşkun sular başında;
Yaprakların arasında yavru bir kuş öterken.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Teşhis sanatına yer verilmiştir.
B) Nazım birimi dörtlüktür.
C) Tam ve zengin kafiye vardır.
D) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
E) Çapraz kafiye örgüsü kullanılmıştır.

5. Bizim mahalle de İstanbul'un kenarı demek:
Sokaklarında gezilmez ki yüzme bilmeyerek!
Adım başında derin bir buhayre dalgaları (I)
Sular karardı mı artık gelen gelir dayanır!
Bir elde olmalı kandil (II) bir elde iskandil,
Selâmetin yolu insan için bu (III) başka değil (IV)
Elimde bir koca değnek (V) onunla yoklayarak...

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Sevdiklerim göçüp gidiyorlar birer birer
Ay geçmiyor ki almayayım gamlı bir haber.

Kalbim zaman zaman bu haberlerle burkulu;
Zihnim düşünceden dağınık, gözlerim dolu.

Kaybetti asrımızda ölüm eski hüznünü,
Lakayd olan mühimsemiyor gamlı bir günü.

Bu dizelerle ilgili,

- I. Beyit nazım birimi kullanılmıştır.
II. Sanat için sanat anlayışıyla yazılmıştır.
III. Sitem teması işlenmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

7. O kadar dolu ki toprağın şanla,
Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
Yüce dağlarına çöken dumanla
Göklerde yazılı destan gibisin.

Biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Ahmet Haşım
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Mehmet Âkif Ersoy
D) Halit Fahri Ozansoy
E) Cenap Şahabettin

8. I.
Gönlümlle oturdum da hüznümlendim o yerde,
Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde!
Dağlar ağarırken konuşmuştuk tepelerde,
Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!

II.

O, beyaz bir kuştu, uzun kanatlı;
Ardında ışıktan bir iz bıraktı.
Yel gibi dağları aştı bir atlı,
Arada bir engin deniz bıraktı.

Bu dördümlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci dördümlükte hece, ikincisinde aruz ölçüsü kullanılmıştır.
B) Her iki dördümlükte de redif ve kafiyeye yer verilmiştir.
C) Her iki dördümlükte de asonanslar vardır.
D) Her iki dördümlük de konusu bakımından lirik şiire örnektir.
E) Birinci dördümlükte teşhis, ikincisinde teşbih sanatı vardır.

9. Millî romantik duyuş tarzıyla kaleme alınan eserleri millî ve mahallî unsurları yalnızca "nostalji" ile açıklamak ya da "geriye dönüş arzusunun" birer göstergesi saymak yanlış olacaktır. Çünkü bu unsurlar; "geçmiş, temel düşünce ve davranış biçimleriyle bugüne taşımak" suretiyle millî hafızamızın yenilenmesini, genişlemesini ve zenginleşmesini sağlayan taşıyıcılarıdır.

Buna göre, aşağıdaki eserlerden hangisi bu anlayışla yazılmamıştır?

- A) *Gurbet Geceleri* B) *Göl Saatleri*
C) *Tan Sesleri* D) *Yayla Dumanı*
E) *Çoban Çeşmesi*

10. Millî Edebiyat Dönemi'nde, bağımsız bir çizgide, saf şiir anlayışıyla şiirler yazmış ve bu çizgisini Cumhuriyet Dönemi'nde de devam ettirmiştir. Batı şiirinden yararlanan, şiirinde parnasizm ve sembolizm etkisi görülen şair, yalın bir dille yazdığı *Sessiz Gemi* adlı şiirinde betimleyici bir anlatım tutumu sergilemiştir. Sözün anlatım gücünü artırmak için bu şiirde "Artık demir almak günü gelmişse zamandan/Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan." dizelerinde olduğu gibi hayallerden, imgelerden, izlenimlerden, birtakım benzetme ve mecazlardan yararlanmışır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen şaire aittir?

- A) *İşte Sevdiğim Dünya*
B) *Kendi Gök kubbemiz*
C) *Suda Halkalar*
D) *Hep yahut Hiç*
E) *Bir Rüzgar Esti*

11. Zararlı sen çıkacaksın bütün bu hiddetle.

I

Benim de yandı içim anlayınca derdini,

II

Fakat, baban sana ısmarlayıp da gitti seni.

O, bunca yıl çalışıp alınının teriyle seni

III

Nasıl büyüttü? Bugün, sen de kendi kardeşini,

IV

Yetim bırakmayarak besleyip büyütmelisin.

V

Bu dizelerde altı çizili sözlerden hangisi zarf tümleci değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yalnız senin tatlı esen havanda
Kendi millî gururumu sezerim.
Yalnız senin dağında, ya ovanda
Başım gökte, alnım açık gezerim.

Bu dördümlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Duyular arası aktarma yapılmıştır.
B) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Vatan sevgisi konusu işlenmiştir.
D) Çapraz kafiye düzeni vardır.
E) Yarım uyak ve redif kullanılmıştır.

Şiir - 5

1. Garip, güzel, sonra mahzun
Işıkla yağmur beraber,
Bir türkü ki gamlı, uzun
Ve sen gülünce açan güller

Bu dizelerde yer alan söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Tenasüp - Tezat
B) Teşhis - Hhüsnütalil
C) Teşbih - Mmübalağa
D) Teşhis - Ttecahülüarif
E) Hüsnütalil - Mecazımürsel

2. Bu topraklar ecdâdımın ocağı
Evim köyüm hep bu yurdun bucağı
İşte vatan! İşte Tanrı kucağı!
Ata yurdun evlât bulmaz, giderim.

Yaradanın kitabını kaldırtmam
Osmancığın bayrağını aldırtmam
Düşmanımı vatanıma saldırtmam
Tanrı evi viran olmaz, giderim.

Bu dizelere hâkim olan unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî öğeler
B) Mitoloji
C) Evrensel değerler
D) Siyasi olaylar
E) Sosyal değişiklikler

3. I. Her şey yerli yerinde, masa, sürahi, bardak,
II. Serpilen aydınlıkta dalların arasından
III. Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman
IV. Sessizlik dökülüyor bir yerde yaprak yaprak

Numaralanmış dizelerin hangilerinde söz sanatı yoktur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
D) III ve IV

4. Ömrün gecesinde sükûn, aydınlık
Boşanan bir seldi avuçlarından,
Bir masal meyvesi gibi paylaştık
Mehtabı kırılmış dal uçlarından

Aşağıdakilerin hangisi bu dizelerde yapılan benzetmelerin öğelerinden biri değildir?

- A) Masal meyvesi
B) Sükûn
C) Mehtap
D) Dal uçları
E) Sel

5. Yahya Kemal, şiirin her şeyden önce bir sanat olduğunu duyurmuştur. Bu sanat, onun eserlerinde sadece hayatı, kâinatı idrak şeklinde değil, aynı zamanda şiiri işleyiş tarzında, kompozisyonunda ve üslubunda da görülür. Yahya Kemal, şiirden estetik değeri olmayan unsurları atmış, faydalıya değil, güzele değer vermiştir. Tevfik Fikret, Ziya Gökalp, Mehmet Emin lüzumundan fazla didaktiktir. Yahya Kemal asla böyle değildir.

Buna göre, aşağıdaki dizelerden hangisinin Yahya Kemal'e ait olduğu söylenebilir?

- A) Aruz sizin olsun, hece bizimdir,
Halkın söylediği Türkçe bizimdir.
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mânâ üç ada muhtaç.
- B) Çiğnendi, yeter, varlığımız cehl ile kahre
Doğrandı mübarek vatanın bağı sebepsiz
Birlikte bugün bulmalıyız derdine çare
Can kardeşi, kan kardeşi, şan kardeşiyiz biz.
- C) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
Yorgun ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
- D) Demezsin ki: "Bunların içlerinde kimler var?"
Felakete düşenler senin için hep insan;
Tehlikeler önünde "yardım" diye haykıran
Herkes senin o büyük yüreğini yaralar.
- E) Durma git evladım açıktır yolun.
Cenge sıvansın o bükülmez kolun;
Süngünü tak, ön safa geçmiş bulun.
Uğrun açık olsun uğurlar ola.

6. Ben en hakir bir insanı kardeş duyan bir ruhum;
Bende esir yaratmayan bir Tanrı'ya iman var;
Paçavralar altındaki yoksul beni yaralar,

Mazlumların intikamı olmak için doğmuşum,
Volkan söner, lâkin benim alevlerim eksilmez;
Bora geçer, lâkin benim köpüklerim eksilmez.

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et;
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu dizeleri yazan şairin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Sabırlı
B) Fedakâr
C) İnançlı
D) Cesur
E) Merhametli

Şiir - 5

7. Halk edebiyatı şiir biçimlerinden yararlanma yoluna giden şairler, şiirlerini dördlükler hâlinde yazmıştır. Mâni, koşma gibi nazım biçimlerini kullanmış, hece ölçüsüyle şiirler kaleme almışlardır. Konularını halkın yaşamından, ülkenin içinde bulunduğu koşullardan seçmişler, sade bir dil kullanmışlardır.

“Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En saf, en ince bize.”

dörtlüğü bu şiir anlayışıyla kaleme alınmıştır.

Bu parçada sözü edilen şiir anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saf şiir
B) Toplumcu gerçekçi
C) I. yeni
D) II. yeni
E) Millî Edebiyat
8. Ey yüksek dağların karlı göğsünde
Ebedî uykuya dalan yiğitler!
Ey taşsız, nişansız kabri üstünde
Yıldızlardan kandil yanan yiğitler!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Redif kullanılmıştır.
B) Nazım birimi dördlüktür.
C) Zengin kafiye kullanılmıştır.
D) 11’li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
E) Çapraz kafiye düzeni vardır.
9. Uyu yavrum, gözlerinde uyku var,
Sen büyürsen düşmanlara korku var,
Baban şehit, yüreğinde oku var.

Bu ok vatan kaygısıdır, ninni!
Borcun evlat saygısıdır, ninni!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade dil kullanılmıştır.
B) Hece ölçüsü ile yazılmıştır.
C) Millî ve dinî öğelere yer verilmiştir.
D) Söyleyici, anne; hitap edilen kişi ise bebektir.
E) Duygudan çok düşünce ön plandadır.

10. I.
Ey ana toprağı, ey Anadolu,
Açıldı önünde terakki yolu.
Hamdolsun her yanın bereket dolu,
Cennette bir yeşil meydan gibisin.

II.
Ne oldu çocukluğum?
Köşelerinde nefes nefes koştüğüm
Odalar?
Ortalarında tahta at koşturduğum
Geniş sofalar?

Numaralanmış şiir parçalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. metinde telmih sanatına yer verilmiştir.
B) II. metinde toplumsal bir tema işlenmiştir.
C) I. metinde hece ölçüsü kullanılmıştır.
D) II. metin divan şiiri geleneği ile yazılmıştır.
E) Her iki metinde de ağır bir dil kullanılmıştır.
11. Büyük hayranlık duyduğunu her zaman belirttiği Yahya Kemal’den etkilendiği söylenebilir. Gizemcilik ve ölüm temalarını işlemesi yönünden, Necip Fazıl ve Dıranas’la yakınlığı vardır. Bazı şiirlerinde, Dağlarca’da daha belirgin olan sezgici öğelere rastlanır. Fransız şiirinden etkilene olmuş olduğu; çarpıcı, tuhaf, bazen soyut benzetmelerinden anlaşılır. Musiki, zaman ve rüya, eserlerinde sıklıkla kullandığı motiflerdir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Haşim
B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Faruk Nafiz Çamlıbel
D) Ziya Gökalp
E) Nazım Hikmet

12. “Şu saf, mavi gök altında âlem böyle kurulmuş.” dizesinin öge sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Dolaylı tümleş - Özne - Zarf tümleci - Yüklem
B) Zarf tümleci - Özne - Yüklem
C) Özne - Dolaylı tümleş - Nesne - Zarf tümleci - Yüklem
D) Özne - Zarf tümleci - Yüklem
E) Dolaylı tümleş - Nesne - Zarf tümleci - Yüklem

1. I.
Bulutlar karardıkça zerrâta bir
Ağır, muhtazır dalgalanma gelir
- II.
Göz yaşlı gönül zülf-i perîşânlar içinde
Kaldım karanu gecede bârânlar içinde
- Numaralanmış beyitlerle ilgili,**
- I. Bireysel konular işlenmiştir.
II. Cümle bir dizede tamamlanmıştır.
III. Yabancı sözcükler içeren bir dil kullanılmıştır.
- yargılarından hangileri her iki beyit için de doğrudur?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

2. Bir ömr-i muhayyel... Hani gülbünler içinde
Bir kuşcağızın ömr-i bahârîsî kadar hoş;
Bir ömr-i muhayyel... Hani göllerde, yeşil, boş
Göllerde, o sâfiyet-i vecd-âver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zaîl ü muğfel
Bir ömr-i muhayyel!
- Bu dizeler aşağıdaki nazım biçimlerinin hangisinden alınmış olabilir?**

- A) Sone   B) Balad   C) Triyole
D) Terzarima   E) Serbest müstezat

3. - - - , Servetifünun Dönemi'nin önde gelen şairlerinden-
dir. Şiirlerinde döneminin edebî anlayışına uygun olarak
siyasi ve sosyal konulardan uzak durdu, bireysel duy-
gulanımları yansıttı. Genellikle serbest müstezat nazım
biçimini tercih etti, ağır bir dil ve yeni mecazlarla aşk ve
tabiat temalarını işledi. Parnasizm ve sembolizm etkisiyle
şiirlerinde biçim mükemmelliğine ve ahenge önem verdi.
Özellikle sembolist şairlerden etkilenen sanatçı, parna-
sizmi Türk edebiyatına tanıtan kişidir.

**Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi-
si getirilmelidir?**

- A) Tevfik Fikret
B) Süleyman Nazif
C) Cenap Şahabettin
D) Faik Ali Ozansoy
E) Hüseyin Siret Özsever

4. Evet, sabah olacaktır, sabah olur, geceler,
Tulû-i haşre kadar sürmez; akıbet bu semâ,
Bu mâi gök bize bir gün acır; melûl olma.
Hayatta neş'e güneştir, melâl içinde beşer,
Çürür bizim gibi... Siz, ey fezâ-yı ferdânın
Küçük güneşleri, artık birer birer uyanın!

**Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden han-
gisidir?**

- A) Umut   B) Özlem   C) Gurur
D) Sevinç   E) Huzur

5. Mensur şiir, şiirin mevcut cümle yapısı ve ahengini muha-
faza eden fakat ölçü ve kafiyeyle bağlanamayan; şairane
olan bir konuyu, hayal, his ve düşünceyi kısa bir biçimde
ve yoğun bir tarz ile anlatan düzyazı türü olarak tanımlan-
maktadır.

**Bu bilgiye göre, aşağıdakilerden hangisinin mensur
şiir olduğu söylenebilir?**

- A) İşte şimdi bu görkemli, odanın servetleri içinde siyah
mermerlerle örtülmüş bir mezarda diri diri gömülmüş
gibiymi. Nefes alamıyor, boğuluyordu; bu mezardan
çıkarak, yaşamak, sevmek istiyordu.
- B) Kalabalık içinde yalnız yaşamak, kalabalık içinde ge-
zip beraber bir köşeye kaçmak, işte asıl zevk budur.
İnsan kalpleri, birbirine bağlılığın ne demek olduğunu
o zaman anlar.
- C) Benim olsan, ah bu mümkün olsaydı... Seni uzak,
uzak, bu insanlardan pek uzak bir yere götürürdüm:
Öyle bir yere götürürdüm ki orada yalnız tabiatla baş
başa kalırdık... Denizle, sema ile sahra ile kalırdık...
Sade ikimiz kalırdık...
- D) Bir kocanın ümitsizliği, bir kadının kararsız hevesleri,
sevginin safa çimenleri üzerine temellerini gül dalın-
dan, kararsız sevda heveslerine karşı camlarını nur-
dan, binasının temelini gülden yaptığı ve döşediği ev-
lilik sarayının çöküşü, hep bu birkaç kelimededen ibaret
olan konuşmada saklıydı.
- E) Soğuk! Kışın tipilerle esen rüzgârı paltosunun başlı-
ğından hücum ederek yüzünü tırmalar, bütün vücu-
dunu kaplayan ürpermelerle titretir. Sonra bir aralık
yağmur başlar, omuzlarında, başında muşamba pal-
tosunu döverek sırtından süzülüp ayaklarına doğru
akar, ne kadar kıvrırsa bir türlü çamurdan muhafaza
edemediği zavallı tek paltosunu ıslatır.

Şiir - 3

1-2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dışarda gürleyerek kükreymiş bir ordu gibi
Döverdi sahili binlerce dalgalar (I) asabi.
– Yarın sen ağları gün doğmadan hazırlarsın;
Sakin yedek biraz ip al (II) mantar almadan gitme (III)
Açınca yelkeni hiç bakma (IV) oynasın varsın;
Kayık çocuk gibidir (V) oynuyor mu kaydetme.

1. Bu dizelerdeki teşbihlerin benzetilen öğeleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Ağ - Şimşek B) Dalga - Kayık C) Yelken - Gün
D) Ordu - Çocuk E) Sahil - İnsan

2. Bu dizelerde numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “Âcizlerin, zavallıların hasm-ı dâimi” dizesindeki kadar belirgin ünlü tekrarına yer verilmiştir?

- A) Düştü bir âşikâne ümmîde
B) Kapladı bir derin sükûta yeri
C) Küçücük, ser-sefid baykuşlar
D) Ey şetâretli yolcu, gün kısadır
E) Çadırların arasında zaman-ı râhatte

4. Kimseden ümmid-i feyz etmem, dilenmem perr ü bâl
Kendi cevvim, kendi eflâkimde kendim tâirim
İnhina tavk-ı esaretten girandır boynuma
Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şairim

(Kimseden bir fayda ummam, kanat dilenmem; kendi boşluk, gök kubbemde kendim uçarım. Eğiliş, boynuma esaret halkasından ağırdır, fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şairim.)

Bu dizeleri kaleme alan şair için aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

- A) Sabırlıdır. B) Ağırbaşlıdır. C) Kanaatkârdır.
D) Hoşgörülüdür. E) Gururludur.

5. Bu şeb de cuşîş-i yâdınla ağıladım durdum
Gel ey kerime-i tarih olan güzel yurdum
(Bu gece de seni anmanın coşkunluğu ile ağıladım durdum. Ey tarihin kızı olan güzel yurdum, gel!)

Ufuklarım nazarımdan nihan olup gideli,
Bu hâkdân-ı fenanın kararı her şekli.
(Ufukların gözümde gizlenip gideli, gözümde görünmez olalı bu ölümlü dünyanın her şekli kararı.)

Gözümde kalmadı yer, gök; batar, çıkar, giderim...
Zemine münkesirim, âsmâna muğberrim.
(Gözümde yer gök kalmadı; batar çıkar giderim. Yere kırğınım, göğe dargınım.)

Gelir bu cevvi-kebüdü serairinde güler,
Çocukluğumdaki rüyaya benzeyen gözler.
(Çocukluğumdaki rüyaya benzeyen gözler bu mavi boşluğun içinde gizlenerek güler.)

Ne rüzgârında şemîm-i cibâlimizdir esen,
Ne dalgalarda haber var bizim sevhâilden.
(Ne rüzgârında esen, dağlarımızın kokusudur ne dalgalarda bizim kıyılarından haber var.)

Bu dizelerde şair aşağıdakilerin hangisine hitap etmektedir?

- A) Tarihe B) Vatana C) Kadere
D) Tabiata E) Sevgiliye

6. Pervâne-i zerrin gibi her zühre-i zerrin
Titrerdi zümür-rûd-geh-i lerzân-ı çemende
Çağlardı leb-i sîm-i hıyâbân-ı semende
Bir çeşme-i billûr ile bir cûy-i bilûrin

Düşmüştü siyeh berg-i şebe şebnem-i sîmîn
Şeb-nem gibi titrerdi kamer leyl üzerinde
Bir şeb-pere-i hutfe bir âhû-yı çerende
Vermişti bu nûzhet-gehe bir vahşet-i nermîn

Âhû ile şeb-perre vü evrâk ile azhâr
Nâ-gâh fısıldaştı leb-i âb-ı revânda
Zîrâ şu perî-hâneye karşı bu evânda

Ey dürr-i yetîm-i sade-i şefkâtîm, ey yâr
Sen bir meh-i zî-ruh gibi yükseliyordun
Muzlim korunun zıllı içinden geliyordun

Bîçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin aşağıdaki nazım şekillerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Triyole B) Terzarima C) Sone
D) Balad E) Serbest müstezat

7. *Elhân-ı Şitâ*'da mutluluk ile hüznün duygusu iç içedir. Bahara ait unsurlar saadeti, kışa ait unsurlar hüznü temsil eder. Galip duygu, kaybolan bir saadet duygusu veya melankolidir. Bu duygu, hemen hemen bütün - - - - hâkimdir. Hayalî saadetler ve korkunç hakikat arasındaki çatışma onların başlıca temidir. Halit Ziya, bu duyguyu "mavi ve siyah" kelimeleri ile sembolize etmiş ve onun romanını yazmıştır. *Elhân-ı Şitâ*'ya Ahmed Cemil'in kışa şarkısı gözüyle bakılabilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Millî Edebiyat'a
- B) Fecriati topluluğuna
- C) Tanzimat Edebiyatı'na
- D) Cumhuriyet Edebiyatı'na
- E) Servetifünun Edebiyatı'na

8. Bir ömr-i muhayyel.. hani gül-bînler içinde
Bir kuşcağızın ömr-i bahârisi kadar hoş;
Bir ömr-i muhayyel.. hani göllerde, yeşil, boş
Göllerde, o sâfiyyet-i vecdaâver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zâil ü muğfel
Bir ömr-i muhayyel!

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireysel bir konu işlenmiştir.
- B) Öğreticilik ağır basmaktadır.
- C) Anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- D) Hece ölçüsü tercih edilmiştir.
- E) Sosyal eleştiri yapılmıştır.

9. Diğer Servetifünuncular gibi o da sanatlar içinde musikiye büyük önem verir. François Coppee'nin tesirinde manzumeler kaleme alır. 1895'te doğan oğlu, hayatında ve dünyaya bakış tarzında önemli bir rol oynar. 1900-1909 yılları arasında yazdığı fakat yayımlamadığı şiirler muhteva (içerik) hatta üslup bakımından öncekilerden farklıdır. Hayatının son yıllarında hece ölçüsüyle ve sade bir dille çocuklar için yazdığı şiirleri *Şermin* adlı eserinde toplar. *Tarih-i Kadim, Rûbab-ı Şikeste, Haluk'un Defteri* onun şiir kitaplarıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Tefvik Fikret
- C) Süleyman Nazif
- D) İsmail Safa
- E) Faik Ali

10. "Sâf ü râkid ... Hani akşamki tagayyür, heyecan?
Bir çocuk ruhu kadar pür-nisyân,
Bir çocuk ruhu kadar şimdi münevver, lekesiz
Uyuyor mâi deniz.

Ben bütün bir gecelik cûşiş-i ahzânımla,
O hayâlât-ı perîşânımla
Müteşekki, lâim,

Karşıdan safvet-i mahmûrunu seyr etmedeyim..." dizelerinde olduğu gibi Tefvik Fikret önce bir hayal kurar, sonra yazmaya başlar. Eğer kafasında bir hayal teşekkül etmezse konularını resimlerden, okuduğu hikâyelerden, Batılı eserlerden alır. Kaynak ne olursa olsun, hareket noktası daima bir tablodur.

Bu dizeler ve açıklamalardan yola çıkılarak Tefvik Fikret'in aşağıdaki akımların hangisinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Sürrealizm
- B) Sembolizm
- C) Parnasizm
- D) Fütürizm
- E) Dadaizm

11. I.

Bu şehri Sitanbûl ki bî-misl ü bahâdir
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdir

Bir gevher-i yek-pâre iki bahr arasında
Hürşid-i cihân-tâb ile tartılsa sezâdir
(Nedim)

II.

Ey Marmara'nın mâi der-âgûşu içinde
Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde
Ey Bizans, ey koca fertût-i musahhir
(Tefvik Fikret)

III.

Ben İstanbul'da dağıldım zerre zerre
İstanbul damla damla içimde birikti
(Sezai Karakoç)

Aşağıdakilerden hangisi bu şiir parçalarının ortak özelliğidir?

- A) Edebiyat gelenekleri
- B) Dil özellikleri
- C) Temaları
- D) Ölçüleri
- E) Birimleri

1. Sıdk ile terk edelim her emeli her hevesi.
Kıralım hâil ise azmimize ten kafesi.
İnledikçe eleminden vatanın her nefesi,
Gelin imdâda diyorum bak budur Allah sesi.

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki nazım şekillerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Rubai B) Şarkı C) Gazel
D) Müstezat E) Murabba

2. Mahv eder kendini bülbül bile hürriyet için
Çekilir mi bu belâ âlem-i pür mihnet için
Dîn için devlet için can çekişen millet için
Azme hâ'il mi olurmuş bu çürük ten kafesi

Aşağıdakilerden hangisi bu dizelerdekine benzer bir şiir anlayışıyla yazılmıştır?

- A) Bunca demdir olurum aşk ile cûyâ-yi memât
Hiç demezsin ki şu mihnet-zedeyi şâd edeyim
B) Anılsın yâr ile bir yerde mey-nûş ettiğim demler
Hem ânı hem beni sermest-i bî-hûş ettiğim demle
C) Demdir ki kaldı çeşmim hasretkeş-î cemâlin
Demdir ki oldu gönlüm mehcûr-i hasb-i hâlin
D) Ne anlarsın bu hâlimden benim ey çevre-i rûşen
Meserretten mi matemden mi bilmem ettiğin şiven
E) Vücûdun kim hamîr-i mâyesi hâk-i vatandandır
Ne gam râh-ı vatanda hâk olursa cevr ü mihnetten

3. Zevk-i vaslınla geçen demlerimi yâd edeyim
Bırakın ağlayayım hâlime feryâd edeyim

Aşk ile âh edeyim şöyle ki te'sîrinden
Beni bin nâre yakan gönlümü ber-bâd edeyim

Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şikâyet B) Sitem C) Özlem
D) Pişmanlık E) Yalnızlık

4. Bu tenha yerleri gördün mü sen zannetme hâlîdir,
Hayâlâtımla meskûndur, bu yerler pür meâlîdir,
Muhât-ı aczdir hem lâ-tenâhî birle mâlîdir;
Bu mevkidir yerim sahilde bir kürsî-i âlîdir.
Bulutlar, dalgalar, yıldızlar etrafımda hep mahrem;
Ağaçlar, cûylar, kuşlar, çiçekler dâimâ hurrem

Biçim, içerik, dil ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Şinasi
B) Ziya Paşa
C) Akif Paşa
D) Namık Kemal
E) Abdülhak Hamid Tarhan

5. Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selâmetten
Çekildik izzet ü ikbâl ile bâb-ı Hükûmet'ten

Ne gam pür-âteş-i hevl olsa da gavgâ-yı hürriyet
Kaçar mı merd olan bir cân için meydân-ı gayretten

Bu dizeler Tanzimat edebiyatıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemez?

- A) Eski nazım biçimleri kullanılmaya devam edilmiştir.
B) Şiirlerin içeriğinde yenilik yapılmıştır.
C) Dilde sadeleşme hareketi başarıya ulaşmıştır.
D) Toplum için sanat anlayışı benimsenmiştir.
E) Kafiye ve redif gibi ahenk unsurları kullanılmıştır.

6. Tanzimat şiirindeki Batılılaşma hareketinin asıl büyük ihtilalcisi olan şair, Batı şiirinde görüp beğendiği her özelliği çekinmeden alıp uygulamaya koymuştur. Mizaç olarak sürekli bir "değişim" ihtiyacında olan şairde düşünceler ruh hâline göre zıtlık gösterir. Bu durum onun tezatlar şairi olarak anılmasına sebep olmuştur.

Aşağıdaki eserlerin hangisi bu parçada sözü edilen sanatçıya aittir?

- A) *Fürûzan*
B) *Şerâre*
C) *Garâm*
D) *Nağme-i Seher*
E) *Müntehabat-ı Eşar*

7. I.
Memleket bitti, yine bitmedi hâlâ sen, ben.
Bize bu hâl ile bizden büyük olmaz düşmen;
Dest-i a'dâdayız; Allah için, ey ehl-i vatan!
Yetişir terk edelim gayri hevâ vü hevesi
- II.
Sen ne câmin mestisin âyâ kimin hayrânısın
Kendin aldırдын gönül n'oldun ne hal olmuş sana
- Verilen dizelerin hangisinin divan, hangisinin Tanzimat edebiyatına ait olduğu aşağıdakilerden hangisine bakılarak anlaşılabilir?**

- A) İçeriğine
B) Nazım biçimine
C) Kafiye şemasına
D) Kullanılan ölçüye
E) Söz sanatlarına

8. I.
Zülfün düşünce gerden-i berrâkın üstüne
Billûr içinde sünbül-i sır-âbı andırır
- II.
Cihan namındaki bir maktel-i âma yolum düştü
Hükümet derler anda bir nice salhaneler gördüm
- Bu beyitlerin ikisinde de görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tezat
B) Tevriye
C) Mübalağa
D) Teşbih
E) Teşhis

9. Sensiz geçen zamanlar Cennet'te olsa gönlüm
Eğlendi zan edersen billâhi aldanırsın
Çeşmimde eşk-i hasret, çehremde ateş-i aşk
Birgün o hâli görsen kan ağlarım sanırsın

Bu dizelerde aşağıdaki yazım kurallarından hangisiyle ilgili birden fazla hata yapılmıştır?

- A) Özel adların yazımı
B) Bağlaçların yazımı
C) Büyük harflerin kullanımı
D) Birleşik sözcüklerin yazımı
E) Ses olayına uğramış sözcüklerin yazımı

10. İkbâl için ahababı siâyet yeni çıktı
Bilmez idik evvel bu dirayet yeni çıktı
Sirkat çoğalıp lafz-ı sadâkat modalandı
Nâmûs tamâm oldu hamiyet yeni çıktı
Düşmanlara ahababını zem oldu zarafet
Dil-dârdan ağyara şikâyet yeni çıktı

Bu beyitler içerik açısından aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek verilebilir?

- A) Lirik
B) Satirik
C) Didaktik
D) Pastoral
E) Epik

11. Bir zamanlar karar-gâhım idi,
Bedeviler gibi beyâbanlar;
Buna mucib de iştibâhım idi:
Nasıl imrâr-ı vakt eder anlar.
Belde halkında görmedin hayfâ
Gördüğün ünsü ehl-i vahşette!

İçeriği dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki eserlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) *Sahra*
B) *Vaveyla*
C) *Zafernâme*
D) *Vatan Şarkısı*
E) *Hürriyet Kasidesi*

12. Tanzimat'ın ilk nesli, edebiyatı "sosyal ve manevi bünyeyi düzenlemek ve eğitmek" için bir araç saydığı hâlde Recâizade Mahmut Ekrem ile edebiyat "sosyal hizmetten" çıkar ve "sanat için sanat" anlayışı rağbet görmeye başlar. Eski şiirin bireyselliğine bu yeniden dönüşteki sebepleri, 1880'den sonra ağır basmaya başlayan romantizmin koyu bireyciliğinde ve devrin sosyal konularla uğraşmaya karşı koyan siyasi şartlarında bulmak mümkündür.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerin hangisi Tanzimat'ın ilk nesline ait olabilir?

- A) Ol perî-veş kim melâhet mülkinün sultânıdır
Hükm anun hükmi mana fermân anun fermânıdır
B) Gül hazîn... sünbül perîşan... bâğzârın şevki yok
Derdnâk olmuş hezâr-ı nağmekârın şevki yok
C) Kenâr-ı bahrde hoş bir mahaldir, nâzır-ı âlem,
Tahaccür eylemiş bir mevcdir; üstünde bir âdem,
D) Âmâlimiz efkârımız ikbâl-i vatandır
Serhadimize kal'a bizim hâk-i bedendir
E) Düşün ol zâtı kim emriyle zâtından ıyân olmuş,
Vücûd-ı sermedîsinden zemîn ü âsmân olmuş,

Şiir - 1

1. Dağda kırdı rast getirsem bir dere
Gözyaşlarım akıtarak çağlarım
Yollardaki ufak tefek izlere
Senin sanır bakar bakar ağlarım

Güneş güler kuşlar uçar havada
Uyanırlar nazlı nazlı çiçekler
Yalnız mısın o karanlık yuvada
Yok mu seni bir kayırır, bir bekler?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

- A) Hüzün B) Korku C) Özlem
D) Ayrılık E) Ölüm

2. Memleket bitti yine bitmedi sen ben
Bize bu hâl ile bizden büyük olmaz düşmen
Dest-i a'dâdayız Allah için ey ehl-i vatan
Yetişir terk edelim gayri hevâ vü hevesi

Bu dizelerden hareketle şairle ilgili,

- I. Batı medeniyetine karşıdır.
II. Birlik ve beraberlikten yanadır.
III. Toplumcu bir anlayışa sahiptir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Eyvâh! Ne yer ne yâr kaldı
Gönlüm dolu âh ü zar kaldı
Şimdi buradaydı gitti elden
Gitti ebede gelip ezelden
Ben gittim, o hâk-sâr kaldı,
Bir gûşede târmâr kaldı;
Bâkî o enîs-i dilden, eyvah,
Beyrût'ta bir mezar kaldı.

Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şikâyet B) Öfke C) Üzüntü
D) Pişmanlık E) Yalnızlık

4. Yanar bin dâğ var sinemde hâcet yok beyâbâna
Fünûn-ı aşkı Mecnun şimdi gelsin benden öğrensün

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine örnek vardır?

- A) Tekrir B) Tezat C) Telmih
D) Tecahülârif E) Hüsnütalil

5. Edebiyatımızın hemen her türünde eser vermiştir. Eserlerinde toplumla ilgili konular, vatan, millet ve hürriyet kavramlarını işleyerek "Sanat toplum içindir." ilkesine bağlı kalmıştır. Şiirleri dil ve kuruluş yönlerinden eski şiir beğenisinden kurtulmuş olmamakla birlikte üslubu yenidir. Tanzimat Dönemi'nin en gür sesli şairi, önemli bir dava insanı ve sanatçısı olmuştur. Şiirlerindeki yiğitçe ses ve vurgularla, özgürlük inancındaki içtenlik ve tutkusuyla, çağdaş şiirimizde toplumcu yönelişin çıkış noktasında yer alır. Etkileri günümüze kadar uzanır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şinasi
B) Namık Kemal
C) Ziya Paşa
D) Recaizade Mahmut Ekrem
E) Abdülhak Hamit Tarhan

6. I
Vatan ey fikr-i âsmân-peymâ
Vatan enhâ-yı zâr-zârından
Vatan evladının mezârından
Bakıyor tâbiş-i güzârından
Ona cûşân olur nücûm-ı semâ

II
Gökte bulutlara bir yoldaştınız,
Denizler aştınız, dağlar aştınız,
Hilâl nuru gibi uçup taştınız,
Tarihte bir altun yaprak üstüne.

Türk Hava Kuvvetlerinin 1914 yılında verdiği ilk şehit pilotlarımızın anısına yazılan şiirlerden alınmış bu parçalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. parça hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) II. parçada sade bir dil kullanılmıştır.
C) Her ikisinde de hüzün söz konusudur.
D) II. parçada redif ve kafiye kullanılmıştır.
E) I. parça Tanzimat geleneğiyle yazılmıştır.

7. "Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten" dizesinde;

- I. dolaylı tümleş,
II. belirtili nesne,
III. gizli özne

öğelerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Şiir - 1

8. Bildin mi bugün haddini ey düşmen-i mağrur,
Ey düşmen-i hayret-zede, ey düşmen-i makhûr,
Gördün mü ki Türk ordusu isterse edermiş,
Alçakları bir kat daha alçalmaya mecbur?..

Bu dizelerle ilgili,

- I. Bir zaferden sonra kaleme alınmıştır.
- II. Türk ordusuna bir övgü söz konusudur.
- III. Düşmanın yaptığı zulümler sıralanmıştır.
- IV. Esarettten duyulan üzüntü dile getirilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) III ve IV

9. Tanzimat şiirinde biçimde (nazım şekli, nazım birimi vb.) genellikle divan şiiri geleneğine bağlı kalınırken içerikte yeniliğe yöneliş görülür. Fransız İhtilali'nin de etkisiyle Batı'da yaygın olarak kullanılan hak, hukuk, vatan, özgürlük gibi siyasi ve sosyal temalar sıklıkla ele alınır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerin hangisi Tanzimat Dönemi'nde yazılmış olabilir?

- A) Tûti-i mu'cize gûyem ne desem lâf değil
Çerh ile söylesemem âyinesi sâf değil
- B) Nâm ü nişâne kalmadı fasl-ı bahardan
Düşdü çemende berk-i dirahî i'tibârdan
- C) Görmeden âsâr-ı nîsanın bahâr elden gider
Güller âhir râm olur amma hezâr elden gider
- D) Vatan-me'lûf olanlar bî-sebebe terk-î diyâr etmez
Zarûretsiz cihanda kimse gurbet ihtiyâr etmez
- E) Ol perî-veş kim melâhet mülkinün sultanıdır
Hükm anun hükmi mana fermân anun fermânıdır

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde millî değerleri yansıtan bir öge kullanılmıştır?

- A) Bir gün olur cefadan o şûh-ı cihân geçer
Ey dil dediklerin olur ammâ zaman geçer
- B) Kahraman bir askeriz Osmanlı'dır unvanımız
Şark u garba lerze-endâz oldu sîyât ü şânımız
- C) Hicr-i hadd-i lâle-rengin dâğ-dâr eyler beni
Fikr-i zülfün sevdiğim dîvâne vâre eyler beni
- D) Gül hazîn.. sünbül perîşân.. bağ-zârın şevki yok
Derd-nâk olmuş hezâr-ı nağme-kârın şevki yok
- E) Sana senden gelir bir işde ancak dâd lâzımsa
Ümidin kes zaferden gayrdan imdad lâzımsa

11. Tâ ebed merd olmaya ahd eyledim şânımla ben
Hüccet-i nâmûsumu imzaladım kanımla ben
İzz-i dâr-eyni fedâdır maksadım İslâm için
Halkı te'min eylerim dînimle îmânımla ben

Her günaha bin azâb-ı ma'nevi çekmekteyim
Dûzahı dünyada gördüm kendi vicdânımla ben

Milletin mümkün müdür inkâr hakk-ı ni'metin
Kelbten alçak mıyım insanlık unvanımla ben

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki nazım şekillerinden hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Gazel   B) Mesnevi   C) Müstezat
D) Murabba   E) Şarkı

12. Ziya Paşa divan şiirinin son büyük temsilcilerindendir. Yeni fikirleri eski nazım şekilleri ile dile getirmiştir. Örneğin eski edebiyatımızda gazel, genellikle lirik duyguların anlatılmasında kullanılmışken Ziya Paşa onu, hikmetli sözlerin sosyal ve siyasi düşüncelerin ifade vasıtası hâline getirmiştir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerden hangisi Ziya Paşa'ya ait olamaz?

- A) Kim ki Hak'dan andan korkar erbâb-ı ukûl
Her ne isterse yapar Hak'dan hirâsân olmayan
(Bütün akıl sahipleri, Allah'tan korkmayanlardan korkar. Çünkü o, Allah korkusu olmadığı için ne isterse yapar.)
- B) Âsafın mikdarını bilmez Süleyman olmayan
Bilmez insan kadrini âlemde insan olmayan
(Nasıl Hz. Süleyman gibi olmayan, bir vezirin değerini bilemezse şu dünyada, insan olmayan da insanın kıymetini takdir edemez.)
- C) Gördüm ol hurşîd hüsnün ihtiyârım kalmadı
Sâye tek bir yerde durmağa karârım kalmadı
(O güneş gibi parlak sevgilinin güzelliğini gördüm, iradem kalmadı; gölge gibi, bir yerde durup dinlenemez oldum.)
- D) İncinmemek istersen eğer mülk-i fenâda
Bir kimseyi incitmemeye hasr-ı merâm et
(Eğer şu dünyada incinmemek istersen hiç kimseyi incitmemeye kendini adamalısın.)
- E) Âdem olanın hayr olur âdemlere kasdı
İnsanlığa insanda budur işte delalet
(İnsan olanın, insanlar için niyeti hayırlıdır; insanlığa en büyük yol gösterici, işte budur.)

Hikâye - 6

- I. Reşat Nuri Güntekin - *Tanrı Misafiri*
II. Halide Edip Adıvar - *Harap Mabetler*
III. Sadri Ertem - *Mendil Altında*
IV. Kenan Hulusi Koray - *Değişen İstanbul*
V. Bekir Sıtkı Kunt - *Memleket Hikâyeleri*

Numaralanmış yazar-eser eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) III ve IV   E) IV ve V

2. Aşağıdaki hikâyelerden hangisinin türü farklıdır?

- A) *Otlakçı*
B) *Portakal*
C) *Oğlumuz*
D) *Kumpanya*
E) *Şahmerdan*

3. Birbirlerini tanımayanlar, tanıyanların delaletiyle takdim ediliyordu:

– Efendim takdim ederim, Muammer Bey. Şerafettin Bey, Maliye tetkik kalemi ser halifesi.

– Müşerref olduk efendim.

Kandilli temennaların arasında:

– Efendim, zati alinizle eskiden teşerrüf etmiştik galiba beyim, Osman Beyin Çamlıca'daki köşkünde.

– Vay efendim!.. Hele bendeniz tanıyacağım diyorum, Allah Allah!.. Ne günlerdi, efendim, o ne günlerdi!.. Eh birader bey neredeler?

– Sizlere ömür efendim.

Şiddetle:

– Ne buyurdunuz? Allah gani gani rahmet eylesin.. Vah... Vah... Sebebi vefat efendim?

– Kendilerinde illeti safra vardı, eh... Arkasında dört tane nur topu gibi yetim bıraktı, göçtü, gitti...

– Fesubhanallah, ne ise efendim, kadere rızadan başka çare?

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Döneminin zihniyetini yansıtmaktadır.
B) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
C) Zaman ve mekân öğeleri belirgindir.
D) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
E) Yabancı sözcüklere yer verilmiştir.

4. Otomobil birdenbire yavaşladı. Yolun sol tarafı sarp bir kesme idi ve sağ tarafta, iki minare boyunda bir yar, esner gibi ağzını açmıştı. Yol birdenbire darlaşıyordu. Motorun hafifleyen gürültüsü arasında aşağıdan doğru gelen bir su şırıltısı duyuluyordu. Henüz taş bile döşenmemiş olan şosenin bu kısmında çökme ve kayma tehlikesi bulunduğu için yolcular burada yayan yürür ve otomobiller yavaş yavaş ilerlerdi. Bunun için otomobili tamamen durdurmadan şoför başını arkaya doğru çevirdi ve:

“Haydi beyler!” dedi.

Birdenbire arka tarafta bir hareket oldu: Delikanlı gözleri dönmüş, korkudan titreyerek, kendini dışarıya, yolun üstüne fırlattı. Fakat daha durmamış olan otomobilden bu tersine atlayış ona muvazenesini kaybettirdi; olduğu yerde birkaç kere döndükten sonra aşağı boşa gitti ve eliyle çalılara tutunmağa çabalayarak, kafası sivri taşlara çarpa çarpa ve arkasından acı bir hışırtı ile akan topraklar ve ufak taşlarla birlikte, yardan aşağıya, şimdi şırıltısı daha çok duyulan dereye doğru yuvarlandı.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Olay örgüsü bir sıralama içerisinde gelişmiştir.
B) Duyular arası aktarma ve betimleme yapılmıştır.
C) Olaylar bir kahramanın ağzından aktarılmıştır.
D) Günlük dilin anlaşılabilirliği söz konusudur.
E) Görsel öğelerden sıkça faydalanılmıştır.

5. Hazırlık, dehşetti. Bahçe, renk renk elbiselerle canlı bir çiçek tarlasına dönmüştü. Erkek çocuklar, yeni potinlerini siliyorlar, kızlar birbirlerinin saçlarını düzeltiyorlar, çözülmüş kuşaklarını bağlıyorlar, düğmelerini ilikliyorlardı. Altı yaşında bir kız, taş merdivenin basamağına oturmuş, dört yaşında bir öksüz arkadaşının sökülük gömleğini dikmeye çalışıyordu. Nihayet hazırlık bitti, kafile yola düzüldü. Bir elleriyle, taburda arkadaşlarının elini tutuyorlar, ötekiyle -renkli paketler, minimini sepetler içinde- yiyecekleri, oyuncaklarını taşıyorlardı. Sokaklarda fazla gürültü, intizamsızlık olmasın diye öğretmenler, çocuklara marş söyletmeye başlamışlardı.

Aşağıdaki sözlerden hangisi anlam bakımından bu parçadaki altı çizili kelimelerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

- A) Ayakkabı   B) Üstünkörü
C) Düzensizlik   D) Konvoy
E) Grup

Hikâye - 6

6. Çocukluğumun oyun arkadaşları bu küçük adalar, çığır-şan deniz kuşları, sıçrayan yunuslar, eller gibi çırpışan dalgaları. Ama asıl hayatımın tacı, tam bir sessizlikti. Mağaranın dibindeki yumuşak kuma boylu boyunca uzanırdım. Mavi denizler kıyıya yanaşırken berrak zümrüt olur, sonra en saf göğün en beyaz bulutu gibi bembeyaz köpürürdü. Suyun altın, yeşil ve mavi yansımaları mağaranın tavanında yürürdü. Sular böylece bana renklerini verirken sarkıtlardan damlayan sular, ayrı ayrı notalarda öter ve bana suyun sesini verirlerdi. Yelkenimi açmak için böylece beklerdim. Kızaran bir yaz akşamı olmazdı ki, kayığımla yeşil kıyı ve beyaz kumsalları kıyılamakta bulunmayayım. Tepeden eteğe gelin duvağı gibi çözülüp salınan çoban kavalının sesi, dupduru havada, hesaba gelmez uzaklıklardan çağırıyormuş gibi olurdu. Yaşamış olduğum bir gün yoktu ki şafak kırmızısının denize taşır akışını upuyanık ve dimdik seyretmemiş olayım. Neyleyim, kefen gibi yatak çarşaflarını, uyku mahmuru çapaklı gözleri? Ağlarım kıyının sakız dallarında asılı kururken, çimenler üzerine çeşit çeşit balıklarımı serer, üşüşen fukara köylüleri, denizin en lezzetli balıklarıyla beslerdim.

Bu parçanın yazarının üslubuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmelerden yararlanarak anlatımını etkili bir hâle getirmiştir.
- B) Hayal dünyasını ifade etmek için kişileştirmelerden yararlanmıştır.
- C) Somutlaştırmaya başvurarak okuyucunun dimağını zenginleştirmiştir.
- D) Mekânın kendinde uyandırdığı hisleri niteleyici sözcüklerle anlatmıştır.
- E) Okurun olaya yoğunlaşması için gösterme tekniğine başvurmuştur.

7. Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi diğerlerinden farklı bir sözcük türüdür?

- A) İzmir'e gitmek için evvela Konya'dan otobüse binmek lazımdı.
- B) Fakat bu gölgede, beraber geçirdiğimiz yirmi küsur yıl vardı.
- C) Dört bin sekiz yüz metre yerde beş bin adam, az şey değildir.
- D) Mahalle kahvesinin önündeki setin üstü sanki ufak bir bahçecikti.
- E) Ya şoför parayı vermeden atlayıp kaçtığını karakola haber verirse?

8. Hikâyelerinde İstanbul sınırları dışına çıkarak Anadolu'ya yönelmiştir. Yurt gerçeklerini gözlemleyerek başarılı bir biçimde ele almıştır. Yurt dışındaki sürgün yılları ona en güzel vatan hikâyeleri yazdırmıştır. Egzotik, içneleyici sohbet havasındaki dili toplumun beğenisini kazanmıştır. Samimi ve gerçekçi üslubuyla Anadolucu edebiyatın ilk önemli eserlerini kaleme almıştır.

Mizah ve siyasal yergi alanında da eser veren bu yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Refik Halit Karay
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Namık Kemal

9. ( ) Ben de duyarım bir ses ama bulamam nereden gelir ( ) Nereden gelirse gelsin dağlardan ( ) kuşlardan ( ) denizden ( ) insandan ( ) ottan ( ) böcekten ( ) çiçekten ( ) Gelsin de nereden gelirse gelsin ( ) Bir hişt sesi gelmedi mi fena ( ) Geldikten sonra yaşasın çiçekler ( ) böcekler ( ) insanogulları ( ) Hişt hişt ( ) Hişt hişt ( ) Hişt hişt ( )

Bu parçada parantez ile gösterilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilemez?

- A) Konuşma çizgisi
- B) Soru işareti
- C) Nokta
- D) Ünlem
- E) Virgül

10. Şikâyet edilen gürültünün tabladan ileri geldiği anlaşıldıktan sonra Başhekim Bey telefonu açar, Müdür'e haber ve izahat vermek ister:

– Alo, Bendeniz Başhekim! Bir emirnamenizi almıştım... Evet, tahkik ettim. Şey, yemek tablası imiş... Efendim?... Efendim, yemek tablası biraz büyükçe geliyor da, hademeler kapıdan geçirememişler, düşürmüşler. Gürültü bundan ibaretmiş... Evet, evet bundan ibaret.. Mamafih bendeniz gene icap eden şeyi tembih ettim... Hiç merak buyurmayınız... Evet, hastane ne kadar olsun ev gibi olmaz... Evet. Evet, hastaneye alışık olmadıklarından... Estağfurullah, vazifem. Baş üstüne şimdi söylerim... Orövuar beyefendi..

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) İç çözümleme
- B) Anlatma
- C) Öyküleme
- D) Geriye dönüş
- E) Diyalog

Hikâye - 5

1. Öykülerini tek kitabı *Yakacak Mektupları* adlı eserde toplayan yazar, toplumsal konularla birlikte duygusallığın ön plana geçtiği, daha çok hastalığı sebebiyle yakından tanıdığı veremli hastaların acılarını, sevinçlerini duygusal bir gerçekçilikle yansıttığı eserleriyle bilinir. İddiasız, çekimser bir tevazu ile ortaya koyduğu eserlerinin, Cumhuriyet'ten sonra yetişen nesillerin edebî zevklerinin yükselmesinde etkili olduğu kabul edilir. Çoğu zaman çağının toplum sorunları üzerinde duran, halkın yaşayışına yönelen yazarın dikkate değer yanı, konuları ve tiplerinin çok çeşitli olmasıdır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Ali
- B) Mahmut Yesari
- C) Nahit Sırrı Örik
- D) Nezihe Meriç
- E) Ferit Edgü

2. Bir gün, balıkçı kahvesinin önündeki akasyanın dalına asılmış bir dülger balığı gördüm. Rengi denizden çıktığı zamanki esmer renkteydi önce. Vücudunda hiç kıvılda ma yoktu. Taş kadar cansızdı. Yalnız incecik ipekten bile yumuşak zarları titreyip duruyordu. Böyle bir oynama hiç görmemiştim. Evet. Bu bir oyundu. Bir görünmez iç rüzgârının oyunuydu. Vücutta, görünüşte hiçbir titreme yoktu. Yalnız bu zarlar zevkli bir ürperişle tatlı tatlı titriyorlardı. İlk bakışta insana zevkli, eğlenceli bir şeymiş gibi gelen bu titreme, hakikatte bir ölüm dansıydı. Sanki balığın ruhu, rüzgâr rüzgâr, bu incecik zarlardan çıkıp gidiyordu; bir dirhem kalmamacasına.

Bu parçayla ilgili,

- I. İşitme duyusundan yararlanılmıştır.
- II. Durum hikâyesinden alınmıştır.
- III. Benzetme sanatı kullanılmıştır.
- IV. Kişileştirmeye yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

3. I. Köyden istasyona giden yol, eriyen karlarla diz boyu çamurdu. Kocaman ve altı çivilil kunduralarını çıplak ayaklarına geçirmiş olan küçük Hasan sağ koluna aldığı güğümü ara sıra dinlenerek sürüklemeye çalışmaktaydı.
- II. Ve on dördüncü yaş. Hırçınlıklar, iştahsızlıklar... Bize yeni bir ortak daha, ortakların en yenilmezi... Karımın mağrur telaşları ve benim ilk endişem. Liseyi, daha sonra fakülteyi bitirdi.
- III. Tramvay hâlâ yok. Biraz daha yerimde yatağımı, uykuyu düşünsem belki de uyuyuvereceğim. Donmak üzere olan insanların tatlılığını içimde duymaya başladım.
- IV. Ben de bu ovanın mahsulünü kırk yıldır develerimle şehre çekerim. Bir günden bir güne aç kalmadım. Bana, anıyla şanıyla "Savran Memiş" derlerdi bir vakitler... Develere itibar kalmadı gayri... Şimdi ağalar, mahsullerini vızır vızır kamyonlarla taşıyorlar.
- V. Mustafa başını eğerek sazın gövdesini kucağına bastırdı. Telleri gerdi. Yarım yırtık sesler evvela arka arkaya telaşla koştular, gittikçe damla damla düştüler.

Numaralanmış parçalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. parça olay hikâyesi özelliklerini taşımaktadır.
- B) II. parçada geriye dönüş tekniği kullanılmıştır.
- C) III. parça kahraman bakış açısıyla yazılmıştır.
- D) IV. parça toplumcu gerçekçi bir hikâye örneğidir.
- E) V. parça postmodernist hikâye özeliği taşımaktadır.

4. Sen bizden ayrılıverdin. Sevgimiz arttıkça sen biraz daha fazla rahatsız oluyordun. Ben bunu anlıyordum: Sen bunu biraz da hürriyetine tecavüz buluyordun. Fakat annen... Ben biliyorum: Sen, artık odaların bu döşeniş tarzını, hat ta bu evi beğenmiyorsun... Uçmayı öğrenmiş bir serçe yavrusu gibi, gözün başka dallarda. Senin düşündüğün, kim bilir ne cici şeydir. Bizi misafir edeceğin odayı da unutmamışsındır; buna eminim. Bu kadarı bize... Bana yeter... Fakat annen... Bunu sen de seziyor, bizim için neler tasavvur ettiğinden bahsediyorsun.

Bu parça sanat anlayışı ve konusu dikkate alındığında aşağıdaki yazarlardan hangisine ait olabilir?

- A) Orhan Kemal
- B) Yaşar Kemal
- C) Samim Kocagöz
- D) Fakir Baykurt
- E) Tarık Buğra

Hikâye - 5

5. Bu soruşta, işitmemekten değil, bu güzel sözü bir daha tekrarlatmak isteyen bir hâletiruhiye (tavır) var gibiydi.

I

Kadının sesi, yağmurlu havanın içine daha madeni bir yağmur gibi düşmüştü. Hamalın sorgusuna başıyla müşpe (olumlu) bir cevap verdikten sonra, kırmızı

II

muşambasını (yağmurluk) uçuran rüzgâra doğru seğirt-

III

mekteydi. Birdengeriyedönüphamala(taşıyıcı)“Çocuğum,

IV

dedi. Daha iyisi, bize bir araba bulsan! (temin etmek)”

V

Bu parçadaki numaralanmış kelimelerden hangisinin anlamı parantez içinde yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Bir zamanlar oturduğum semtlerin vapurları yine hep o hareket telaşı içindeydiler. İşte 6.00 vapurunun zili çalmaya başladı. İşte Boğaz'ın Anadolu sahilini yapacak 6.50... Bir zamanlar saniyeleri bile kıymetli olan bu kâh küsurlü, kâh küsursuz rakamlar şimdi benim için eski ehemmiyetlerini ne kadar kaybetmişler! Zil istediği kadar acılaşabilir, memur demir kapıyı kapamak tehdidini istediği kadar ileri götürebilir; ben artık o vapurların yolcusu değilim. Yüksek kaldırım'dan istediğim kadar oyalana oyalana çıkabilirim.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kahraman hayata ümitle bakmaktadır.
B) Gözlemci anlatıcı bakış açısı vardır.
C) Duyular arası aktarım yapılmıştır.
D) Belirsiz mekân ögesi söz konusudur.
E) Göstermeye dayalı bir metinden alınmıştır.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım ya da noktalama yanlışı yoktur?**

- A) Yanındaki, gözkapakları yarı açık, uykulu kara gözlü bir adamdı.
B) Sapanca gölü bu adamın gözlerinin içinde bir cam gibi parıladı.
C) Küçük, masum derelerin cengaver şarkılar söylediği vakit gelmişti.
D) Kasımpaşa'dan Beyoğlu'na hiç çıkmamış adam etrafa bakıyordu.
E) Yalınayak çocuklar, saçları perişan arabacılar istasyonu doldurmuştu.

8. Saat dörtte çantalarımız koltuklarımızda, aynı semtte oturan sekiz on arkadaş, güle konuşa yürürdük.

Aşağıdakilerin hangisi, öğeleri ve öğelerinin sıralanışı bakımından bu cümleyle aynıdır?

- A) Akşam olunca mahallenin haylazları, deniz kenarındaki bu masanın etrafında buluşurdu.
B) Savaş haberleri, kalın harflerle yazılmış büyük başlıklar hâlinde gazetelere aktarılıyordu.
C) Böylece lisenin unutulmaz ilk seneleri belleğimize âdeta silinmez harflerle kaydedildi.
D) Sabahın ilk saatlerinde içimiz ürpermiş bir hâlde ikimiz, birbirimize bakarak işaretleştik.
E) Gazetelerde koskoca bir resmin yanında yabancı bir devlet nazırının sözleri yer alırdı.

9. Mumcu Sabih Efendi çekmecesini açtı ve korku ile kapadı. O gün alışverişi tastamam on kuruştı. Sabih Efendi bugün on kuruş kazandı diye kendisini efkârı fukaradan bir adam zannetmeyiniz. Gerçi bugün için Sabih Efendi hâli vakti yerinde sayılmaz. Babası, Sabih Efendi'den daha zengindi. Büyük babası İstanbul'un mum kralı idi; onun İstanbul'da ışık kralı olduğu heybetli devirlerinde dünyanın petrol kralları henüz birer baldırı çıplaktı. Hava gazı kralı o zaman sokaklarda bir mahalle serserisi idi. Elektrik kralları henüz ortalarda yoktu. İstanbul'da ilk lambacı mağazası açılıp da ilk alışveriş ettiği gün büyük babasının yüreğine indi. Sabih Efendi'nin babası o büyük, o muhteşem mumhaneyi küçültmekten kurtaramadı. Sabih Efendi bir taraftan petrol, bir taraftan hava gazı, bir taraftan elektrik hücumuna uğradı. Sabih Efendi bu üç hoyrat delikanlının hücumu önünde sattığı mumlar gibi eridi, eridi. Müşteriler azaldıkça azaldı, azaldı. Yalnız ve yalnız şu karşiki handa oturan birkaç kadın mum satın alıyor. Bu kadınlar çamaşırları yıkadıktan sonra ütülerler. Ütülerken de ütünün altına nemden, ıslaklıktan küf tutmasını diye mum sürerler. İşte Sabih Efendi'nin bugünkü hâli.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme ve kişileştirmelere başvurulmuştur.
B) Durum hikâyelerinin özelliklerini taşımaktadır.
C) Geriye dönüş tekniğinden yararlanılmıştır.
D) Dönemin yaşantısını yansıtan ifadeler vardır.
E) Zenginlik-fakirlik çatışması işlenmiştir.

Hikâye - 4

1. *Bacanak* adlı hikâyesinde bir toplum sorununu, miras karşısında köylünün davranışlarındaki temel motifi vererek anlatır. İddiasız, davasız, eski geleneklerin oluşturduğu anonim ruhu işlemeye ve değerlendirmeye çalışır. İlk kitabında *Havuçlu Pilav Meselesi*, *Buhran* ve *Ömer* hikâyeleri, yeni evlilerin aralarındaki anlaşmazlıkları gözlemci gerçekçilere has bir hava içinde verir. Bu eserler, onun bir hikâyeci olarak yolunu aradığını, önüne açılan anlatım tekniklerinin hepsinde başarılı olabileceğini gösteren denemelerdir. Hikâyeleri *Oğlumuz*, *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, *İki Uyku Arasında* adlı eserlerde toplamıştır.

Bu parçada tanıtılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra
B) Oktay Akbal
C) Haldun Taner
D) Samet Ağaoğlu
E) Aziz Nesin

2. Ana, hışımla “Uyandırmam!” dedi. “Uyandırmam! Acımızdan öleceksek de ölelim. Bir çocuğun çalışmasından ne olur?”

Gözleri incecik kolda. Şimdiye kadar, çocuğun bunca zayıf olduğunun farkına neden varmadığına şaşırıp kalıyor.

“Acımızdan öleceksek de ölelim.”

Uzun, örgülü saçını ağzına alıp hırsla çiğnedi. Aşağıdan kocası bağırdı:

“Gene uyanmadı mı?”

Kadın, yalvarır bir sesle: “Ne istersin çocuktan?” dedi. “Daha parmak kadar. Kemikleri kırılacak, öyle ince işte...”

Koca huysuzlandı:

“Bugün mutlak uyanmalı. Uyanmalı diyorum sana! Çalışsın, alışmasın tembel. Çocuklukta pişmeli.”

Kadın, mırıltı hâlinde, korka korka: “Kolu öyle ince ki...” dedi. Çocuğun başına varıp durdu. Gönlü, tüy gibi hafif bu çocuğu uyandırıp bu cayır cayır sıcakta işe göndermeye razı olmuyordu.

Bu parçadaki anne için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sabırlıdır.
B) Cesurdur.
C) Disiplinlidir.
D) Merhametlidir.
E) Alçak gönüllüdür.

3. Memed Efendi:

“Güvencim evvel Allah, sonra bu. Yiğit delikanlı, Allah bağışlasın. Er olan dönmez sözünden.”

Delikanlıya:

“Bak hele yeğenim şu ettiğin işe! Onlar mı fıkara? Sürmeyi gözden çeker onlar, gene haberin olmaz. Beeen, ben bilirim onları ancak!. Fıkaraaaa! Yani şu Yeriyoğuşlular yok mu? Bir adam ekmek yemesin yani, gözlerine batar. Bir aralar dükkân bilmez iken ben veresiye verdim onlara. Amma bu çocuk yiğit. Dehlerler gider. Yüreklere acımış!. Bizim çoluk çocuk ne yiyecek? Bu yaştan sonra el içinde sürüm sürüm.”

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın üslup özelliklerinden değildir?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
B) Devrik cümleler kullanılmıştır.
C) Anlaşılması güç, ağır bir dil kullanılmıştır.
D) Gözlemci bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
E) Kişiler, ağız özelliklerine uygun konuşturulmuştur.

4. Kimi insan, para pul budalası olur, kimisi keşif ve icat meraklısı, bazısı da musiki âşığı. Deli Davut ise adalar karasevdalısıydı. Denizin bu deli divanesinin gözünde hep adalar tüter, adalar titrerdi. Tan yeri ağırırken adalarla beraber uyanacağım diye, çok geceler göz yummazdı. Gecenin loşluğuyla örtülü duran deniz, rüyasına dalmış derin derin uyurken, tan ışığını yüksekte kapandı, Arşipel’in o kopkoyu çelik mavisinde sanki şafak parçaları gibi parlar ve Davut’a ta uzaklardan göz kırparak yeni günü ona gün doğmazdan evvel müjdelerdirdi. Bunu gören Davut dünyaya yeni gelmişe dönerdi. Kuş uçmaz, kervan geçmez dağ başlarında gerili duran telgraf tellerine rüzgâr değince, tellerin uzun uzun “Viinggg!” diye inlemesi gibi, Davut’un da gönlü, titreye titreye ışığa ve açıklıklara uyanır, gözleri yüreğinde vuran sevinçle harlardı.

Bu parça ile ilgili,

- I. Geriye dönüş tekniği kullanılmıştır.
II. Gözlemci anlatıcı bakış açısı vardır.
III. Kişileştirmelere yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

Hikâye - 4

5. Boş gözlerle önündeki ölü tarlaya bakıyordu. Deli gibi de başı dönüyordu. Arada bir de, durup durup sayıklar gibi: "Vay," diyordu, "vay boşa giden emeklerim!"

Baştan aşağı evin içinde yürüdü. Sonra kapıya kadar gitti. Sonra geri döndü. Oğlakla oynayan küçük çocuğu kucağına alıp havaya kaldırdı. Sonra usulcana oğlağın yanına geri koydu.

Sonra karısına doğru bir iki adım attı.

"Tohum çürüdüyse Allah'tandır." dedi. "Ben Çukurova'ya giderim." dedi. "Ne kadar para kazanırım bir gör!" Ta yüreğinden, yüreği sökülürcesine bir "Aaaah!" çekti.

"Korkma gayrı, ben o zamana kadar yetiştiririm sana parayı. Komşularda da ödünç un alacak kimse yok. Milletin hepsi bizim gibi."

Kadın gene aldırmadı. İşte bu tutum Mehmet'in içine dert olup kalıyordu. Mehmet kıvranıyordu. Kadınsa çenesini sağ dizine dayamış, gözlerini de ocağın küllerine dikmişti.

Bu parçaya hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık
- B) Sevgi
- C) Hırs
- D) Hayıflanma
- E) Özlem

6. Nizamettin Bolayır Üsküdar iskelesine yürüdü. Boğaza ilk vapurun müşterileri az olur. Aslında Yeniköy otobüsü ile gidip karşıya geçmek de var ama Nizamettin Bolayır daha uzun olmasına karşın vapuru yeğliyor. Sekiz buçukta işbaşına yetiştikten sonra... Nizamettin Bolayır her zaman olduğu gibi üst güvertenin en önüne oturdu. Burası onun her günkü yeri. Limana baktı. Deniz çalkantılı. Serin bir rüzgâr yüzünü okşuyordu. Nedensiz sevindi. Mutluydu. Yüzünden belli. Mutluluğun nereden geldiğini düşünmedi bile.

Bu parçanın kahramanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Hayatından memnundur.
- B) Vapur yolculuğunu tercih eder.
- C) İş yerine zamanında varmaya çalışır.
- D) Ulaşımında otobüsü de kullandığı olmuştur.
- E) Hayatında bazı alışkanlıklara rastlamak mümkündür.

7. Aşağıdaki parçaların hangisi kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Bu arada da ilkin çocuklarının mektep taksitleri için gönderdiği paranın makbuzunu nereye koyduğunu düşündü. Sonra, karısının, "Para yetiştiremiyorum." diye sızlanmasını hatırladı. "Ben burada aç duracak, değilim ya!"
- B) Tepedeki kızgın güneş, gölgesini ayaklarının dibine, koyu bir yuvarlak olarak düşürüyor, her bastıkça ayakları bileklerine kadar yolun kızgın tozları içine gömülüyordu. Üstü başı toz içinde kalmış, boynundan yüzünden süzülen terler tozla karışıp çamur olmuştu.
- C) Yürüdüğü toprak yarılmış, yarıklar örümcek ağı gibi dal dal her tarafa yayılmıştı. Ayağının biri bir yarığa girip burkuldu. Müthiş acıdı. Acıdan olduğu yere çöküverdi. Toprak etini kızgın demir gibi dağladı. Sıcaklığın acısı... Toprağın acısı...
- D) Dışarda güneş, kasabanın eğri büğrü, bozuk, parkeleleri sökülmiş caddesine alabildiğine çökmüştü. Karşı damın kirli duvarının köşesindeki kalın yapraklı incir ağacının koyu gölgesine dili bir karış dışarda bir köpek upuzun serilmiş uyukluyordu.
- E) Birkaç aydır bu köydeydim. Bu süngerci köyüne sünger avcılığına gelmişim. Artık dönüyordum. Kasabaya gitmek için gün ışımadan çok önce uyanmak, yokuşu çıkmak, uzun kayanın dibine kadar yürüyüp oradan kayığa binerek koyun öteki yanına geçmek gerekti.

8. Koyunpazarı'nda bir ufacık dükkân... Bir küçük ocak yanıyor, bir ufak çocuk körük çekiyor. İhtiyarlamış, küçülmüş, aksakallı, küçük yüzlü bir adam, gözünde çifte gözlük, mini mini halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyordu.

Ne hoş manzara, gözüm ilişti. Dükkânın önünde kaldım. Bir çilingir dükkânı... Ufak kilitler, eski zaman kapı halkaları, rezeler, menteşeler, hayvan zincirleri... Böyle ufak tefek şeyler yapıyor. Bunlardan pek çok da yapmış, dükkânın ötesine berisine asmış.

– Kolay gelsin, usta.

– Kolayı başına gelsin!

Bir tarafa dayanıp durdum.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Betimleme
- B) Öyküleme
- C) Diyalog
- D) Ad aktarması
- E) Kişileştirme

Hikâye - 3

1. ---, ananevî Türk mizahını, tarihî meddahların görüş ve anlatış tarzını ve onların yarattıkları tarzda canlı ve mübalağalı cemiyet tiplerini yeni hayatla ve münevver zekâsı ile birleştirerek meşhur "Meşhedî" tipini yaratmıştır. *Meşhedî'nin Hikâyeleri*, *Meşhedî ile Devr-i Âlem*, *Meşhedî Aslan Peşinde* gibi eserlerini zengin, taklitli bir hiciv ve mizah havası içinde yazmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Refik
B) Mahmut Kemal İnal
C) Ercüment Ekrem Talu
D) Fahri Celal Göktulga
E) Mahmut Yesari
2. Nasıl başladı, ne vakit başladı, bilemiyorum. Ama ilk belirtiler, dokuz yaşımda iken patlak verdi.

Misafirlerle bahçede oturuyorduk. Yaşlı bir zat saati sordu. Aksi gibi, kimsede saat yoktu. Eniştem içeri, saate bakmaya koştu.

Ben o aralık: "Üçü yirmi üç geçiyor" deyivermiştim.

Bu tuttuğuşa, önce kimse şaşmadı. Boğazda geçen vapurlara bakıp zamanı bazen dakikası dakikasına kestirmek mümkündür. Görünürde vapur filan olmadığı anlaşılınca gözler fal taşı gibi açıldı:

"Peki ama nasıl bildin?"

"Bilmem." dedim. "Dilimin ucuna geliverdi işte."

Rahmetli halam:

"Tesadüf a canım." dedi. "Attı, tuttu işte. Olmaz mı böyle şeyler?"

Öbüreküler de:

"Evet." dediler. "Tesadüf. Ama bu kadar olur yani."

Bu parçanın ana kahramanı aşağıdakilerin hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Sezgileri güçlü
B) Zeki
C) Çalışkan
D) Başarılı
E) Hayalperest

3. Vapur rihimden uzaklaşmaya başlayınca yolcuyla geçirmeye gelenler, üzerlerinden ağır bir yük kalkmış gibi ferahladılar: "Çocukcağız Arabistan'da rahat eder." dediler. Hayırlı bir iş yaptıklarına herkesi inandırmış olanların uydurma neşesi ile fakat gönülleri isli, evlerine döndüler. Zaten babadan yetim kalan küçük Hasan, anası da ölünce uzak akrabaları ve konu komşusunun yardımı ile halasının yanına, Filistin'in uçra bir kasabasına gönderiliyordu. Hasan vapurda eğlendi; gırl gırl işleyen vinçlere, üstleri yazılı cankurtaran simitlerine bakarak çok eğlendi. Beş yaşındaydı; peltek, şirin konuşmalar ile de güvertede yolcuları epeyce eğlendirmişti. Fakat vapur, şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca kendisini bir durgunluk aldı. Kalanlar bilmediği bir dilden konuşuyorlardı ve ona İstanbul'daki gibi: "Hasan gel, Hasan git." demiyorlardı, ismi değişik gibi olmuştu, Hassen şekline girmişti. "Taal hun ya Hassen." diyorlardı, yanlarına gidiyordu.

Bu parçadan hareketle 1923-1940 dönemi hikâyeciliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sade lisan akımının etkisiyle süsten uzak bir dil kullanılmıştır.
B) Merak unsurunun ön plana alındığı eserler yazılmıştır.
C) Gözleme dayanan gerçekçi hikâyeler söz konusudur.
D) Anadolu coğrafyası eserlerde yer alan konulardandır.
E) Olaylar, sıralanışı yönünden kronolojik şekilde anlatılmıştır.
4. **Aşağıdaki yapıtlardan hangisi türü bakımından ötekilerden farklıdır?**
- A) *Çıkrıklar Durunca*
B) *Eve Düşen Yıldırım*
C) *Dağa Çıkan Kurt*
D) *Kuvvete Karşı*
E) *Mendil Altında*
5. "Bize ait olduğun günlerdeki gibi kalmanı tüm kalbimizle istiyoruz." **cümlesinin öğelerinin dizilişi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**
- A) Belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem
B) Dolaylı tümleç - belirtisiz nesne - yüklem
C) Özne - zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem
D) Dolaylı tümleç - özne - zarf tümleci - yüklem
E) Zarf tümleci - zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem

6. Aşağıdaki parçalardan hangisi hâkim bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Yusuf, titreyen elleriyle ılgınları araladı. Yarı kapalı, yumuk yumuk gözlerini, büsbütün küçülterek nehrin iki kıyısını süzdü. Önünde bir bataklık, bulanık suların ortasına doğru, bir yarımada şeklinde uzanıyordu.
- B) Ben, çok gördüm. Karşı yakaya yüzüp geçirim sanır fukara... Gözüne suyun en dar yerini kestirir. Bataklıktan yürümeye başlar. Yürüdükçe de batır. Çıkayım diye uğraşır batır; çıkamaz, battıkça batır...
- C) Delikanlı, gözlerini iri iri açmış, babasını dinliyordu. Yumrukları sıkılmış, dişleri sıkılmıştı. Güçlülükle konuştu: "Ne yapacağız şimdi?.."
- D) Yusuf, oğlunun bu sualine omuzlarını silktilti. Nehre doğru bataklıkta ilerlemeye başladı. Oğlu da onun arkasına düştü. Ölü koca öküzün yanına kadar sokuldu. Yusuf, suların sürükleyip getirdiği kocaman ağır bir ağaç yakaladı.
- E) Yusuf uzun zaman olduğu yerde, kılını bile kıpırdatmadan kaldı. Neden sonra oğlu gelip yanına çökünce kendine geldi. Delikanlı, gözlerini dikmiş babasına bakıyordu. Boğuk bir sesle: "Bulamadım." dedi.

7. Fatma Hanım'ın meserret ve saadetle dolu olan hayatında bu hadise, mühim bir sarsıntı yapmıştı. Maviş, onun en ziyade sevdiği kedisi idi. Artık bundan sonra güzel gözlü Maviş'i bir sülün gibi salına salına gezip dolaşamayacak mıydı? Zerzevatçıya, fırına gittiği günler, Nazlı'sı, Tekir'i, Fındık'ı, Pamuk'u önünde ardında cesur bir aslan hatveleriyle kendisine refakat ederlerken bu şen ve mesrur arkadaşları arasında o, zavallı Maviş, belki en geride, kırık bacağını meşakkatle sürükleye sürükleye mi yürüyecekti?.. Fatma Hanım bunları düşündükçe derin ıstıraplar duyuyor ve müteessir oluyordu. Gününün birkaç saatini kedisine hasretmişti. Ona kantaron yağları, havacıya merhemleri vesair kendi bildiği, komşulardan öğrendiği bütün ilaçları yapıyor ve onun yarasını tedaviye uğraşıyordu. Filhakika yapılan tedavi iyi netice veriyor, yara yavaş yavaş kapanıyordu.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Hayvan sevgisi konusu işlenmiştir.
- B) İlahi bakış açısı ile yazılmıştır.
- C) Zaman ve mekân belirgindir.
- D) Yabancı kökenli kelimeler vardır.
- E) Benzetmelerden yararlanılmıştır.

8. Yüzlerce senelik zeytin ağaçlarının arasında uzanan yolda ağır ağır yürüyordum. Zeytinli köyünün havuzlu kahvesinde bir çay içip, Yüksekoba'nın yolunu sordum. Kahveci: "Hiç oraya varmadım ama bildiğime göre Beyobası'nı geçtikten sonra Kızıltepe deresi boyunca dağa vuracaksın; patlakların yanına gelince yaylada bir kurşun atımı gideceksin." dedi. Ne Beyobası'ndan, ne de patlaklardan haberim olmadığı için adamcağızın yüzüne garip garip bakmış olmalıydım ki, güldü ve ilave etti: "Yabancı adamın tek başına gideceği yer değil orası, efendi. Dağlarda, ormanlarda yolunu sapıtıverirsin!.."

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Merak unsuru ön planda tutulmuştur.
- B) Öyküleme ve betimlemeye yer verilmiştir.
- C) Kahraman anlatıcının bakış açısı vardır.
- D) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- E) Modernist bir öyküden alınmıştır.

9. Havalar sertleşir, poyrazlar, lodolar birbirini kovalar, günün birinde teşrinlerin sonlarına doğru, ılık, hiç rüzgârsız, tatlı, sümbüli günlerde, o, en çığırktan kafes kuşunu nereden bulursa bulur, mahalle çocuklarını çağırır; bin tanesi iki yüz elli gram et vermeyen sakaları, isketeleri, serçeleri gökyüzünden birer birer toplardı.

Seneler var ki kuşlar gelmiyor. Daha doğrusu ben göremiyorum. Güzün o güzel günlerini pencereden görür görmez, Konstantin Efendi'nin bulunabileceği sırtları hesaplayarak yollara çıkıyorum. Bir kuş civıltısı duysam kanım donuyor, yüreğim atmıyor. Hâlbuki sonbahar yakmayan güneşi, durgun maviliği, bol yeşili ile kuşlarla beraber olunca, insana sulh, şiir, şair, musiki, mesut insanlarla dolu anlaşmış, açsız, hırssız bir dünya düşündürüyor. Her memlekette kıra çıkan her insan, kuş sesleriyle böyle düşünecektir. Konstantin Efendi mani oluyor. Her memlekette kaç tane Konstantin Efendi var kim bilir?

Bu parça ile ilgili,

- I. Doğa sevgisi konusu işlenmiştir.
- II. Gözlemci anlatıcı bakış açısı vardır.
- III. İyilik-kötülük çatışmasına yer verilmiştir.
- IV. Birden fazla duyuya hitap eden ayrıntılar vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
D) I, III ve IV   E) II, III ve IV

Hikâye - 2

1. İlk öyküleri 1920'li yıllardan itibaren yayımlandı. Azra Erhat ve Sabahattin Eyüboğlu ile birlikte "Mavi Hümanizma"nın öncülüğünü yapmıştır. Dili son derece sade olan yazar, coşkun şiir diline güvenerek üslup ve tekniğe pek önem vermemiştir. Eserlerinde plan gözetmeyen yazar, yeri geldiğinde Ahmet Mithat'ta olduğu gibi konu ile ilgili bilgiler vererek olayın akışını kesmiş, uzun cümlelere çokça yer vermiştir. *Ege Kıyılarından, Merhaba Akdeniz, Gülen Ada* hikâyelerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sait Faik Abasıyanık
- B) Memduh Şevket Esendal
- C) Cevat Şakir Kabaağaçlı
- D) Samim Kocagöz
- E) Kemal Bilbaşar

2. Irmak kenarındaki ince tahta köprünün yanında, beş yaşında iki minik kız, köpeğin tozu dumana katarak geldiğini görünce korktular.

Bu cümlelerin öğelerinin dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylı tümleç - özne - zarf tümleci - yüklem
- B) Dolaylı tümleç - dolaylı tümleç - belirtili nesne - yüklem
- C) Özne - belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem
- D) Zarf tümleci - özne - belirtili nesne - yüklem
- E) Özne - zarf tümleci - belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem

3. O günden sonra Hasan'ın yüzü gülmemiş, rengi yerine gelmemiş. Gönülünü bir yerde eğleyemez, ağzını açıp dünya kelamı edemez olmuş. Pazarlara ayva, nar satmaya gider; ne alıp ne verdiğini bilmeden geri dönermiş. En sonunda bir gün dayanamamış; Edremit pazarı günü, akşam vakti Zeytinli'nin üst başında Yüksek Oba'ya giden yolun kıyısında oturup Emine'yi beklemiş. O gün kızın pazara indiğini kestirmiş. Az sonra Emine yolun alt başında görünmüş. Onun da yüzü sarı, hâli perişanmış. Hasan'ı görünce yüreği yanmış ama hiç tınmadan oradan geçip gidecek olmuş.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlahi bakış açısıyla anlatılmıştır.
- B) Mekân ve zaman belirgindir.
- C) Olay hikâyesi özelliği göstermektedir.
- D) Sosyal adaletsizlik teması işlenmiştir.
- E) Öğrenilen geçmiş zaman kipi kullanılmıştır.

4. Bir gelirken binmişti trene, bir de şimdi biniyordu. Sabırsızlandı. Kaşları çatılmıştı. İçi içine sığmıyordu. Kocaman, sarı tahta bavulunun üstüne oturmuştu. Yerinde duramıyordu. Sırtını duvara vermişti. Şapkası, şalvarı, mintanı, ceketini, ayakkabısını yepyeni, pırlı pırlıydı. Fabrikadan şimdi çıkmış gibi. Mintanı sarı çizgiliydi. Göze batıyordu. Kalabalık gidip geliyordu. Kalabalık telaşlı. Gözlerini uzayıp giden demiryoluna dikmişti. Yerde bir arı ölüsü vardı. Birkaç karpuz kabuğu, çimentoya yapışmış kavun, karpuz çekirdekleri... Çekirdeklerin üstüne bir iki sarıcaarı, eşekarısı inip kalkıyordu. Arılar kalabalığın bacakları arasında doluyor. Bir yerlerinde, belki başında sırtında, eziklik, hâlsizlik, yılgınlık duyuyordu. Birden gürültüyle tren istasyona girdi. Tahta bavullar havalandı. Tren mavi, sıcak dumanlar püskürterek durdu. Telaşla kalktı, kalabalığı yararak trene vardı. Vagonların koridorlarında koştu. Tıklım tıklımdı koridorlar. Ayaklarına bastı, ayağına bastılar.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Deyimlere yer verilmiştir.
- B) Öyküleyici anlatım vardır.
- C) Durum öyküsünden alınmıştır.
- D) İlahi anlatıcı bakış açısı vardır.
- E) Betimleyici ifadeler kullanılmıştır.

5. **Aşağıdaki parçalardan hangisi kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılmamıştır?**

- A) Geçen sene ailemize bir taraftan küçük bir miras hissesi düştü. Çini bir soba ile dört boru, iki kanat perde, ayaklı bir gaz lambası, beş altı tencere, boş bir sandık.
- B) Hiçbir şey konuşmadan bir saat kadar yürüdük. Birkaç meyva ağacının arasına serpilmiş beş on evden ibaret Beyobası'nı, biraz sonra da, ulu bir çınarın gölgesinde yıkılıp dağılmaya bırakılmış boş bir su değirmenini geçtik.
- C) Beni unutmıştu bile. Koridorun kirliliğinde koşarak uzaklaştı. Dipteki atölyeden içeri girdi. Peşinden gittim. Atölye penceresinin kenarından heyecanla seyrettim.
- D) Bu toz, gürültü ve sürat kargaşalığı içinde dumanlanan kafasından, bozuk bir rüya şeridi gibi, köyü, kendisine anlatılan İzmir'in hayalinde yarattığı vuzuhsuz şekilleri, şoförün benzin kokulu yüzü geçiyordu.
- E) Eski günleri asfaltın üstüne çize çize yürüdüğüm zamanlar, bir buçuk saatten biraz daha çok çeken yol kısalıyor gibiydi. Sabahın serinliği sırtımda, kendimi bakanlığın kapısı önünde buluyordum.

Hikâye - 2

6. Renksiz, sessiz ve serin kuşluk vakti ( ) Yatağın ılıklığı, belirsiz duygular ( ) düşünceden kaçış. Dalmışım.

– Yahu...

– Ne var ( )

– Geldi.

– İyi ya işte ( )

Fakat mesele bu değildi. Karım beni kayıtsız buluyor ve üzülüyordu ( )

– Bir şey söylemeyecek misin, bu üçüncü oluyor...

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) (.) (,) (?) (.) (:)

B) (.) (,) (!) (...) (:)

C) (.) (,) (?) (.) (:)

D) (.) (,) (?) (!) (:)

E) (.) (:) (?) (!) (:)

7. Bisküvi, zeytinyağı, sabun yapımeleriyle küçük tamir atölyelerinin yan yana odalarda bulunduğu hanlardan birinde büyükçe bir tahta sandığın içinde onu gördüm: Peynir ekmele domates yiyordu. Kirli, kıvr kıvr sarı saçları vardı. Makine yağıyla kararmış yüzü, içlerinden aydınlanan harikulade yeşil gözleri... "Matbaacı ağbiyi mi aradınız? Az evvel kâğıt kestirmeye gitti. Gelecek." Öyle tatlı bakıyordu ki. Oturdum. Ekmeğini bölerek uzattı. Aç olmadığımı söyledim.

"Yoksa ellerim kirli diye mi?"

"Yok canım."

Tamir atölyelerinden birinde çıraklık ettiğini sanarak sordum: "Ne iş görüyorsun?" "Torna, tesviye..."

"Ne olmak isterdin?"

"Kaptan. Büyük denizlerde, dalgalı, korkunç denizlerde dolaşmak. Avrupa'ya, Amerika'ya gitmek. Ekvatoru geçerken vapurda eğlence gırla gidermiş. Doğru mu?"

Bu parçanın temel çatışması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hayal - gerçek

B) Fakirlik - zenginlik

C) Çalışkanlık - tembellik

D) Cehalet - bilgelik

E) Gençlik - yaşlılık

8. Hamdi arkadan seslendi:

– Bozoğlan'a bak Salih! Eşekliği tuttu. Kütüklere kütüklere gider.

Deli İbrahim güldü:

– Bozoğlan bizden akıllı desene Hamdi!

– Neden?

– Baksana yorulduğunu bilir bayağı, hayvancık!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

A) Bilinç akışı

B) Gösterme

C) İç çözümleme

D) Geriye dönüş

E) Özetleme

9. Aşağıdaki eserlerden hangisi farklı bir yazara aittir?

A) Havuz Başı

B) Yeni Dünya

C) Değirmen

D) Sırça Köşk

E) Kağrı

10. Kendisine bir nevi hafiflik gelmiş, denilebilir ki dört tarafını böyle vaziyetlerde bir demir kuşak gibi çeviren ve ona nefes aldirmayan boğucu, dar havalı şahsiyetinden kurtulmuştu. Bu cins adamlarda zaman zaman olduğu gibi o da bu müstesna anın kıymetini biliyor ve kendisini diğer insanlar arasına karışmış görmekten saadet duyuyordu. Evet, şimdi o da etrafındaki rahat neşeye kendisini bırakmış, biraz evvel buraya gelirken beraberinde taşıdığı ruh hâletinden ayrılmış olmanın hazzı içinde konuşuyor, eğleniyor, hatta ufak ve çok hesaplı tecrübeler hâlinde arkadaşlarını taklit ediyor, yani zamanına göre mütearız yahut sinik olmaya çalışıyor, nükte yapıyor, hicvediyor, hilkaten korkak yaratılmış bir insanın tehlikeli bir gece yolculuğunda kafilenin en önünde yürümüş olmaktan duyacağı muğlak bir zevk içinde bir şeyler anlatıyordu.

Bu parçanın kahramanı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İç kapanıktır.

B) Öz güveni zayıftır.

C) Otokontrolü yüksektir.

D) Kendi hâlinde yaşamaktadır.

E) İnsanlarla kolayca ilişki kurabilir.

Hikâye - 1

1. Müdür, bundan sonra arazi sahiplerini teker teker davet etti. Tercümanını yanına alıp ağaların oturma odalarına gitti. Hemen hepsine şöyle söyledi:

– Ben bu Lokman köyünü çok beğendim. Belki de ço-
luğumu çocuğumu alıp buraya yerleşmek de mümkün
olur. Hele sizden çok memnunum, nerede Avrupa'nın o
dalavereci insanları? Ben burada kendimi emniyet içinde
görüyorum, bana biraz tarla satmaz mısınız?..

– Satarız. Ama, dönümü elli liradan aşağı idare etmez.

Başka türlü veremeyiz.

**Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın olay örgüsü
içinde yer almaz?**

- A) Müdürün, arazi sahipleriyle görüşmesi
- B) Müdürün, köye yerleşebileceğini söylemesi
- C) Müdürün, köyün arazi sahiplerini davet etmesi
- D) Köydeki toprak sahiplerinin müdüre arazi satmaları
- E) Müdürün, köylülerden kendisine arazi satmasını iste-
mesi

2. I. Soğuktan mı titriyordum yoksa heyecandan, üzün-
tünden mi, bilmem. Havuzun suyu bulanık. Kapının
saatleri 12'yi geçmiş. Kanepelerde kimseler yok.
Tramvay ne fena gıcırdadı! Tramvaydaki adam bir
tanıdık mıydı acaba? Ne diye dönüp baktı? Kimse-
ler âşık değil mi bu şehirde? Kimseler, bir meydanın
kanepesinde kimseyi beklemeyecek mi, yüzünü bir
dakika görmek için kimsenin?

II. Sait Faik güçlü bir gözlemci olmakla birlikte daha
çok, öznel bir sanatçıdır. Gördüklerini kendine indir-
gemektedir. Bu yüzden olaylar onda ancak birtakım
izlenimlerle önem kazanır. Hikâyecide güçlü olan
yan işte bu izlenimler, duygular ve onların uyandırdı-
ğı çağrışımlardır.

**Bir hikâye metni ve yazarı hakkında verilen bu par-
çalardan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi
yapılabilir?**

- A) Edebî metinlerdeki başarı yazarların dili kullanma ye-
teneğine bağlıdır.
- B) Yazarlar yaşadıkları dönemlerin sosyal ve kültürel ha-
yatından uzaktır.
- C) Her edebî eser, yazarının hayata bakış açısından,
gözlemlerinden izler taşır.
- D) Yazarlar etkilendikleri sanat akımına uygun eserler
verirler.
- E) Edebî metinlerde metnin yazarıyla devrin tarihî olayla-
rı arasında bir ilişki vardır.

3. Hacer toprakla oynayan parmağını eteğine silerek önce
bana, sonra ileriye, boşluğa baktı. Ben gözlerimi onun
yandan görünen yüzüne dikmişim. Hâlâ bakışının tesiri
altındaydım. İnsan ruhlarının ince ve derin kıvrımlarını
bütün karmakarışıklığı ile anlayan ve şaşılacak bir ko-
laylıkla anlatan bu genç Yörük kızı sanki birdenbire bü-
yüyüvermişti. Gözlerini çevirmiş, aşağıya, yeni yeşeren
ağaçları, taze ekinleri, koyu yapraklı zeytinleri, yer yer gö-
rünüp tekrar kaybolan dereleri ile pırlıl pırlıl yanan ovaya
bakıyordu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öyküleme
- B) Betimleme
- C) Somutlama
- D) İç çözümleme
- E) Özetleme

4. Öksürük nöbeti geçtikten sonra, yaşaran gözlerini önüne
dikti. Ayaklarının arasında patlıcan ve soğan kabukları ile
iki aşık kemiği vardı. Bir aralık bunlar kayboldular ve o,
tükenmez bir yolda giden bir adamı durup durup arkasına
baktıran bir hisle, bir anda ve hızla, hafızasında geriye
doğru kaydı.

Memleketinden ayrılmış beş seneyi geçmişti. Çocuk dene-
cek bir yaşta gurbete atılmış, her türlü işe girmiş ve birçok
şeyler öğrenmişti. Son senelerde bir küçük fabrikada mo-
torcu yamaklığı yapıyordu, hastalığı orada iken başladı.
Daha doğrusu küçükken beri zaman zaman kendisini yok-
layan nefes darlığı, bu fabrikanın havasız, küçük motor
daresinde boğucu bir illet hâline geldi.

Bir müddet her şeye rağmen dayanmaya çalıştı. Baş
aşağı giden bir cereyana bir kere yakasını kaptırdıktan
sonra kurtuluş olmadığını seziyordu. Fakat günden güne
artan bir hâlsizlik ve göğsünün içinde zaman zaman di-
ken demetleri gibi dolaşıp gözleri kanlanıncaya kadar
onu kıvrandıran öksürük nöbetleri mütemadiyen arttı ve
şiddetlendi.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireyin iç dünyasını esas alan bir esere aittir.
- B) Olay akışı birinci kişinin ağzından aktarılmıştır.
- C) Gösterme esasına dayalı bir metinden alınmıştır.
- D) Bilinç akışı ve iç konuşma tekniklerine yer verilmiştir.
- E) Betimleyici ve öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

Hikâye - 1**5. Aşağıdakilerden hangisi ilahi bakış açısıyla kaleme alınmıştır?**

- A) İçimde yıllardan beri duymadığım bir heyecan var. Size bu mektubu atacağım. Biz kırk sene evvel de böyle mektup atardık.
- B) Küçük Hasan bir şeyler mırıldandı. Sonra güğümünü alarak istasyon duvarının kar tutmayan bir kenarına çömeldi. Kar, adamakıllı serpiştirmeye başlamıştı.
- C) Kesik kesik öksürmeye başladı. Çatlak elleriyle gözlerini silerek dizlerinin üstüne yuvarlandı. Kalktı fakat beş altı adım sonra tekrar düştü.
- D) Hayvan sesleri daha yakınlaşmış, yolun ilerisinde, karların arasında, birtakım karaltılar belirip tekrar kaybolmaya başlamıştı. Dizlerinin artık kendisini taşıyamayacağını hissetti.
- E) Abim sabahları okula gidiyor, öğlenden sonra da babamın yanına uğrayıp akşama birlikte dönüyorlardı eve. Babamla abim gittikten sonra komşu kadınlar geliyorlardı bazen.

6. Bu ovadaki ağaçlı, kül yığınınına benzeyen köylerde insanlar parça parça elleri, yanık derili yüzleri, kenarları çok kırışık gözleriyle çalışarak inatçı topraktan bir lokma ekmek söküp almaya uğraşırlar. Dedemköy, kanalın yakınındadır. Yalnız, sular Beyşehir Gölü'nden gelinceye kadar öyle azalır ki değil dönüm dönüm tarlaları, üç karışık bir bostanı bile doyuramaz. Yağmur yıllarında gülen yüzler, parlayan gözler kurak senelerde buruşur, kanalın sarı sularına dikilir, faydası olmayacağını bildiği hâlde bundan medet umar; yağmur yılları da ancak beş senede bir kendini gösterir.

Bu parçadan hareketle yazarın benimsediği sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Duygu ve hayali her şeyin üstünde tutar.
- B) İç konuşmalar ve diyaloglara sıkça yer verir.
- C) Konuşma dilinden uzak, ağır, sanatlı bir dil kullanır.
- D) Olay akışını keserek arada okura gereksiz bilgiler aktarır.
- E) Memleketçi bir anlayışla Anadolu insanının sıkıntılarını ele alır.

7. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*, karamsarlığın ve yalnızlığın ön planda olduğu bir kitap. Ayrıca eserdeki hikâyeler, diğer öykülerinden farklıdır. O zamana kadar çoğunluğu biyografik izler taşıyan ancak başkalarına ait hikâyeleri gerçekçi bir üslupla anlatırken *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da kendi kişiliğini, kendi sorgulamalarını sürrealist bir anlatımla aktarıp kendi benliğini sorgular. *Alemdağ'da Var Bir Yılan*'da yer alan on yedi öykü, sanatçının diğer öykülerine nazaran daha derin, taşıdığı anlamlar açısından daha karmaşık.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar   B) Sait Faik Abasıyanık
C) Kenan Hulusi Koray   D) Sabahattin Ali
E) Memduh Şevket Esendal

8. – Sabah ezanı okundu. Kalk yavrum, işe geç kalacaksın. Ali nihayet iş bulmuştu. Bir haftadır fabrikaya gidiyordu. Anası memnundu. Namazını kılmış, duasını yapmıştı. Oğlunun odasına girince evvela onu uyandırmaya kıyamadı. Ali işten çıkmış gibi terli ve pembe idi. Halıcıoğlu'ndaki fabrikanın bacası kafasını kaldırmış, bir horoz ve karıyla sabaha, Kâğıthane sırtlarında belirgen fecri-kâzibe bakıyordu. Neredeyse ötecekti.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirgin bir zaman dilimi vardır.
- B) Şefkat duygusuna yer verilmiştir.
- C) Sıradan insanların yaşamı anlatılmıştır.
- D) Dönemin dilini yansıtan ifadeler vardır.
- E) Gözlemci anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge sıralaması özne - nesne - dolaylı tümleç - yüklem şeklindedir?

- A) Avcıların tüfeğinden ürküp kırlardan köylere çekilmiş kuşlar, ıslak tüylerini kurumuş yaprakların içinde saklıyorlardı.
- B) Sığırtmaç, esmer kafasına geçirdiği şemsipersiz kasketi avuçları içinde burarak sessizce çeşme başına çekilirdi.
- C) Kalın bilekleri, kırışık alını, vahşi gözleriyle sığırtmaç, önümden ıslık çalarak geçerken kalın bileklerinden yakalardım.
- D) Ben, galiba okuduğum kitapların etkisinden olacak, bu dertlerin çözümsüz olduğunu ya da çözümünü kendilerinin bulması gerektiğini öğütüyordum.
- E) Sabahları oğlunun çayını, akşamları iki kap yemeğini hazırlaya hazırlaya akşamı eden Ali'nin annesi yüreğinin kenarında bir sızı hissediyordu.

Giriş - 2

1. Edebiyat akımlarının oluştuğu zeminde, öncelikle çeşitli sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel hadiseler ve bu hadiseler ortamında oluşan felsefi, kültürel, estetik perspektifler vardır. Yoksa durup dururken edebiyat akımı vücuda gelmez. 1860'larda Şinasi ile başlayan Modern Türk Edebiyatı; bir görüşe göre Lale Devri (1718-1740), diğer bir görüşe göre de III. Selim Devri'nden (1789-1807) itibaren başlayan giderek saha, tesir ve hızını arttıran Batı'ya yönelme sürecinde söz konusu olan pek çok sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel hadiselerin sonucudur. Öte yandan Batı'da romantizm, büyük ölçüde Fransız İhtilali ortamında ve J.J. Rousseau'nun düşünce temelleri üstünde; realizm, Auguste Comte'un sistemleştirdiği pozitivist felsefe zemininde; sembolizm, Kant'ın idealist, Bergson'un spiritüalist felsefeleri ile Schopenhauer'ın kötümser düşünceleri çevresinde doğar ve gelişir. Bu sebeple edebiyat akımlarını layıkıyla anlayabilmek için, oluştukları ortamın siyasi, sosyal ve kültürel zeminini, hayat felsefesini, Tanrı, tabiat ve varlık anlayışlarını bilmek; konuya edebiyat-toplum ilişkisi içinde yaklaşmak gerekir. Çünkü edebî hadiseleri, içinde var olduğu toplumun şartlarından, kültürel değerlerinden, dünya görüşünden, edebî geleneğinden bütünüyle bağımsız olarak düşünmek ve izah etmek mümkün değildir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Edebî eserlerin, içinden doğduğu toplumu şekillendirdiği
- B) Edebî akımların temelinde yatan pek çok etmenin olduğu
- C) Edebî gelişmelerin felsefi gelişmelerle paralel gerçekleştiği
- D) Toplumların özelliklerinin felsefi ve edebî eserlerine yansdığı
- E) Her edebî akımın belli bir edebî gelenek üzerine inşa edildiği

2. • 19. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan bir akımdır.
• Romantik şiir anlayışına tepki olarak doğmuştur.
• "Sanat, sanat içindir." ilkesi savunulmuştur.
• Nesnelere dış görünüşüne göre anlatılmıştır.
• Kelime seçimine, sıralanışına ve ahenge önem verilmiştir.
• Şiirin biçim özellikleri önemsenmiştir.

Bu özellikler aşağıdaki sanat akımlarından hangisine aittir?

- A) Romantizm   B) Realizm   C) Sembolizm
- D) Natüralizm   E) Parnasizm

3. Aşağıdaki parçalardan hangisi edebiyatın toplum sorunlarını dile getirdiği gerçeğine örnek gösterilebilir?

A) Osman:

"Çukurova'ya bir atabilsek kendimizi."

Dursun:

"Çukurova yakın." dedi. "Yüreğir toprağı var. Bizim köy..." diye devam etti. "Çok çalışırsın ama kendi kendiyin ağasısın. Ne karışanın olur ne görüşenin. Tarlalara bir bakarsın bulut çökmüş sanırsın kara toprağa. Öyle pamuk olur işte. Toplarsın. Okkası on kuruştan. Bir yazda Abdi Ağa'nın verdiğini, yani yılda verdiğinin beş mislini alırsın. Bir şehir var, Adana şehri. Safi sırçadan, tiril tiril yanar gece gündüz. Aynen güneş gibi. Para dersen sel gibi Çukurova'da. Yeter ki sen çalış."

B) Tezel'in yardımına koşmam gerek. Sözü buraya getirmesine kızamayacak, bunu söylerken alaylı, vurdumduymaz gülüşüne katılamayacak ya da Tezel'i anlamaya çalışamayacak kadar yorgunum. Bunun da adı, başkalarının an'lık dileklerini an'ında yerine getirmek olmalı.

C) Masanın kıyısından gazetesini alıp açtı, konuşmak istemiyordu adamlarla. Sağ ayağının küçük parmağındaki nasıra dokunuyordu yeni ayakkabı; sessizce çıkardı, ayaklarını oynattı. Siğil ilacı sormayı unutmuştu. Parmağına baktı, ufalmıştı sanki. O köyde ocağı varmış bunun. Ayakkabılarını giydi. Kadının ütüyü bitirmişti; odanın kapısını kapayıp merdivene yürüdü, önünden geçerken bakmadı. Otel sessizdi.

D) Aradan seneler geçti. Yabancı bir şehirde, yabancı bir otel odasında, sırf bitip tükenmeyecek gibi görünen bir gecenin yalnızlığına karşı koymak için hatıralarını yazmaya başladığım bu saatte, bir elim yine aynı küçük çocuk tavrıyla saçlarımı çekiştiriyor, gözlerimin üstüne indirmeye uğraşıyor.

E) Calpak-Saz, kıtalar arası demir yolunun üzerinde, bozkır sınırında yitik bir istasyonda. Onun evceğizi de orada, hastane binasına bitişikti. Eskiden olduğu gibi orada sadece bir saat kalabilmek için neler vermezdi! Abdias, bulunduğu durumdan kurtulamadığı için belki de hiç ihtiyacı olmayan bu aşka neredeyse lanet okuyordu. Asya'nın bu topraklarına o kadın yüzünden gelmemiş miydi?

4. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi farklı bir akımın etkisiyle eser vermiştir?

- A) Paul Verlaine
- B) Charles Baudelaire
- C) Stephane Mallarme
- D) Arhur Rimbaud
- E) Louis Aragon

Giriş - 2

5. İyi bir sunumun akış planı, içerik özellikleri, şekil unsurları, sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için Tübitak, "Etkili Sunumlar için El Kitabı"nı hazırlamıştır.

Bu cümlelerin yazım ve noktalama yanlışları giderilerek doğru bir şekilde yazılmış hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi bir sunumun akış planı, içerik özellikleri, şekil unsurları; sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için Tübitak, "Etkili Sunumlar için El Kitabını" hazırlamıştır.
- B) İyi bir sunumun akış planı, içerik özellikleri, şekil unsurları, sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için TUBİTAK, "Etkili Sunumlar için El Kitabını" hazırlamıştır.
- C) İyi bir sunumun akış planı, içerik özellikleri, şekil unsurları, sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için TÜBİTAK "Etkili Sunumlar İçin El Kitabı"nı hazırlamıştır.
- D) İyi bir sunumun akış plânı, içerik özellikleri, şekil unsurları; sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için TUBİTAK "Etkili Sunumlar için El Kitabını" hazırlamıştır.
- E) İyi bir sunumun akış plâni, içerik özellikleri, şekil unsurları; sunum anında yapılması gerekenlerle ilgili ülkemizde bir birlikteliğin sağlanması ve sunumun iyice anlaşılması için TÜBİTAK "Etkili Sunumlar İçin El Kitabını" hazırlamıştır.

6. Trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak
Makinalaşmak
istiyorum!
Beynimden, etimden, iskeletimden
geliyor bu!

Bu şiir aşağıdaki edebî akımlardan hangisinin etkisiyle yazılmış olabilir?

- A) Empresyonizm
C) Sürrealizm
B) Ekspresyonizm
D) Fütürizm
E) Kübizm

7. Daha çok roman, hikâye ve tiyatro türlerinde karşımıza çıkan - - - - eserlerin olay örgüsü, çok büyük olaylardan değil, günlük hayatın içinde her zaman yaşanabilecek olaylardan oluşur. Okuyucunun merakını kamçılıyan büyük hadiselerden kaçınılır. Böylece "modern roman"ın ilk basamağı olan "dramatik roman"a geçilmiş olur. Dramatik roman, anlatıcıların sonu gelmez anlatmaları yerine, çok büyük ölçüde "sahneleme/gösterme tarzına" dayanır. Bu akıma bağlı yazarlar edebiyat eserinin dil, üslup ve biçimine büyük değer verirler. Çünkü sanatın amacı, gerçeği nesnel ve estetik bir biçimde ifade etmektir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sembolist
C) romantik
B) realist
D) ekspresyonist
E) sürrealist

8. (I) Divan edebiyatında nazım esas olmakla birlikte nazımın etkisinde kalan nesir de vardır. (II) Zenginlik olanakları ne kadar pahalı olursa olsun değerli eserlerin yazılmasını (hattatlık), süslenmesini (tezhip), ciltlenmesini (teclit) mümkün kılmış; belgeler bu sayede elimize geçmiştir. (III) Halk edebiyatında nesir yoktur. (IV) Sözlü hikâyelerin anlatımı tespit edilmemiş; bunlar halkın belleğine emanet edilmiştir. (V) Bu verimlerin kesin belgelerine "cönk" denilen dağınık derlemeler dışında sahip değiliz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım veya noktalama yanlışı vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

9. Türk edebiyatına realizmin yansıması, Tanzimat Edebiyatı'nın ikinci nesli ile mümkün olur. Samipaşazade Sezai - - - - hikâyeleri ve romanında, Recaizade Mahmut Ekrem - - - - romanında, Nabizade Nazım - - - - romanı ve - - - - hikâyesinde realizmin gerçekçiliği, mekân-insan ilişkisi, insanın iç dünyası, olay örgüsündeki sebep-sonuç bağlantısını belirgin biçimde ortaya koyar. Edebiyatımızda realizm ve natüralizm akımları hakkında ilk ciddi bilgiler, ilk Türk pozitivist olarak nitelenen Beşir Fuad tarafından verilir ve onun etrafında "hayaliyyun-hakikiyyun" tartışması yaşanır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden herhangi biri getirilemez?

- A) Sergüzeşt
C) Küçük Paşa
B) Araba Sevdası
D) Zehra
E) Karabibik

Giriş - 1

1. Bir hikâye veya romanda okur; kendisini, komşusunu, her gün karşılaştığı olayları bulabilmelidir. Elbette bu kadarı da yeterli değildir. Bunlar kötü ise bunlardan nefret etmeli, iyi ise bunlara imrenmelidir. Zaten yazarın başarısı da buradadır: Her gün karşılaşılan fakat fark edilmeyen şeyleri insanların dikkatine sunarak onlardan bir ders çıkarmak.

Bu parçada edebiyatın aşağıdakilerin hangisiyle ilişkisi üzerinde durulmuştur?

- A) Günlük yaşamla
B) Bilimsel gelişmelerle
C) Tarihî olay veya kişilerle
D) Ahlaki değer ve geleneklerle
E) Dildeki lehçe ve şive farklılıklarıyla
2. “Vah bana!” dedi genç adam; “Adanalı Mustafa’yı sağlığında duyup tanıyamadım. Tabii tanımazsın. Gazetelerde resmi çıkanları tanırısın yalnız. Ortalıkta görünenleri tanırısın. Her zaman başkalarından bir adım öne çıkanları tanırısın. İşte bu yüzden mesela Cahit Arf’ın bugün dünyada en büyük matematikçilerin arasında yer aldığını kimse bilmiyor.

Bu parçada yazarın “genç adam”ın şahsında topluma vermek istediği asıl mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim ve teknik, çalışkan insanlarla gelişir.
B) Bilim insanları buluşlarıyla tanınmak isterler.
C) Bilimsel çalışmalardan gençler haberdar edilmelidir.
D) Basına yansımayan bilim insanlarının değeri bilinmelidir.
E) Toplamların yaşamında bilim insanları önemli bir yer tutar.
3. Kemal Tahir - - - - bir romancıdır diyebiliriz çünkü yakın tarihimize ışık tutacak romanlarını duygusallığın dışında gerçeklerden yola çıkarak yazmıştır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) realist   B) romantik   C) klasik
D) parnasyen   E) sembolist

4. • 19. yüzyılın sonlarında realizm, natüralizm ve parnasizme tepki olarak Fransa’da ortaya çıkmıştır. Simgecilik olarak da bilinir. Dış çevrenin görüntülerini somut gerçeklikleri değil, bu görüntülerin izlenimlerinden, sezgilerinden yansıyan nitelikler şiire aktarılır. Şiirde anlam kapalıdır, buna göre şiirden herkes kendine göre bir yorum çıkarır. Söz sanatlarına sıkça başvurulur.
- Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş,
Eşini gaib eyleyen bir kuş gibi karlar
Geçen eyyâm-ı nevbaharı arar...
Ey kulübün sürüd-i şeydâsı,
Ey kebûterlerin neşideleri,
O baharın bu işte ferdâsı
Kapladı bir derin sükûta yeri
Karlar
Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar.

Bu iki parça aşağıdaki sanat akımlarından hangisine ait bir açıklama ve örnek niteliği taşımaktadır?

- A) Klasisizm   B) Dadizm   C) Fütürizm
D) Romantizm   E) Sembolizm

5. – Oku da bak, dedi; değerini kendin daha iyi anlarsın.
– Hayır, “Penkin” okuyamam.
– Peki ama niçin? Olay yaratacak bir eser, daha şimdiden herkes ondan söz ediyor.
– Bırak söz etsinler! Birtakım adamların iş gücü bu!
– Merak edip okuyuver canım.
– Nesini merak edeyim? Ne diye yazı yazar bu adamlar? Gönül eğlendirmek için herhâlde.
– Haksızlık ediyorsun. Hayata o kadar yakın ki o kadar yaşıyor ki bunlar. Portreler canlı gibi. Tüccar, memur, subay, jandarma... Tıpkı yaşayan insanlar gibi.
– Evet, bütün yaptıkları bu kadar. Bir insan alıp kopyasını çıkarıyorlar.

Bu parçada sözü edilen eserin aşağıdaki akımların hangisinden izler taşıdığı söylenebilir?

- A) Realizm   B) Romantizm   C) Sembolizm
D) Parnasizm   E) Klasisizm

Giriş - 1

6. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semâya ağlayarak...

Sular sarardı... Yüzün perde perde solmakta
Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta...

Bu şiirden sembolizm akımı ile ilgili,

- I. Semboller aracılığıyla dış çevrenin insan üzerindeki etkileri ve izlenimleri anlatılır.
- II. Şiir, düşüncelere değil, duygulara seslenmelidir çünkü şiir bir şey anlatmak için yazılmaz.
- III. Şiirde anlam kapalılığı olmalıdır, buna göre şiirden herkes kendine göre bir yorum çıkarmalıdır.
- IV. Ölçü, uyak gibi biçimsel özellikler ikinci plandadır, önemli olan özle biçim arasındaki uyumdur.

özelliklerden hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız IV   C) I ve IV
D) II ve III   E) I, II ve III

7. Toplumlarının sözcüsü konumunda olan âşıklar, ortaya koymuş oldukları ürünlerle toplumlarının ortak değerlerini, sosyal yaşamlarını, yaşanan önemli olayları kendi sanat süzgeçlerinden geçirerek dile getirmişlerdir.

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu cümlede anlatılanları örneklemek için kullanılmaz?

- A) Ağlasam ağlanmaz, gülsem gülünmez
Yusam temizlenmez, silsem silinmez
Ata nedir, baba nedir bilinmez
Atayı, babayı sayan kalmadı
- B) Hediye namıyla bir şey gönderme
Adet edip hiç misafir kondurma
Komşun evi yanar iken söndürme
El kârı çün bir adım da uzanma
- C) Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan gönülden geçici olma
Yiğidin başına bir iş gelince
Onu yad ellere açıcı olma
- D) Çağrışır bülbüller gelmiyor bağban
Hoyrat dost bağından gül aldı gitti
Yüz bin mihnet çektim bir bağ bezettim
Yâri ben besledim el aldı gitti
- E) Erenler cemine gireyim dersin
Kin ile kibiri at da öyle gel
Gerçekler sırrına ereyim dersin
Ulu bir mürşide yet de öyle gel

8. Adın nedir senin, oğlum?

- Hasan.
– Hasan, dinle!
Zararlı sen çıkacaksın bütün bu hiddetle.
Benim de yandı içim anlayınca derdinizi
Fakat baban sana ismarlayıp da gitti sizi.
O, bunca yıl çalışıp alınının teriyle seni
Nasıl büyüttü? Bugün, sen de kendi kardeşini,
Yetim bırakmayarak besleyip büyütmelisin.
– Küfeyle öyle mi?
– Hay hay! Neden bu söz lâkin?
Kuzum, ayıp mı çalışmak, günah mı yük taşımak?
Ayıp: Dilencilik, işlerken el, yürürken ayak.

Bu parça aşağıdakilerden hangisine doğrudan bir örnek teşkil etmez?

- A) Edebiyatın tarih bilimiyle olan ilişkisine
B) Edebiyatın sosyal hayatın bizzat içinde yer aldığına
C) Edebiyatın konusunun genel olarak "insan" olduğuna
D) Bir çevrede tartışılanların edebî metinlere yansıtılabileceğine
E) Edebiyat ürünlerinde bir hayat görüşünden izler bulunabileceğine

9. Aşağıdakilerin hangisi edebiyat-toplum ilişkisiyle ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Edebiyatın toplumsal gerçeklikle sıkı bir bağı vardır.
B) Toplum, edebiyatın önemli bir kaynağını teşkil eder.
C) Edebiyatın temel amacı toplumsal çözümler üretmektir.
D) Edebî ürünlerde millî ve evrensel değerlere yer verilebilir.
E) Sanatçılar, toplumun bir bireyi olarak eserlerini oluştururlar.